

ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ
ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

อรรัตน์พร ฅไพรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (อาชีววิทยาและงานยุติธรรม)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2556

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ
ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

นางสาวอรุณรัตน์ ไพรี

ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุณีย์ กัลยะจิตร, ปร.ด.

(อาชีวศึกษาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ชัยสิทธิ์ รุจิกักดิ์, Ph.D.

(Social Science)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล,

ปร.ด.(ประชากรศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ศาสตราจารย์บรรจง มไหสวริยะ,

พ.บ., ว.ว. ออร์โธปิดิกส์

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

อาจารย์ฐนันดรศักดิ์ บวรนนท์กุล, ปร.ด.

(อาชีวศึกษาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ
ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (อาชญวิทยาและงานยุติธรรม)
วันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2556

.....
อาจารย์ชัยสิทธิ์ รุจิกักดิ์, Ph.D.

(Social Science)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
นางสาวอรุณรัตน์ ใจไพรี

ผู้วิจัย

.....
อาจารย์ฐนันดรศักดิ์ บวรนนท์กุล, ประ.ด.

(อาชญวิทยาการบริหารงานยุติธรรมและ
สังคม)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
ศาสตราจารย์ พ.ต.อ.หญิง พัชรา สีนลอยมา,

ประ.ด.(อาชญวิทยาการบริหารงานยุติธรรมและ
สังคม)

ประธานสอบวิทยานิพนธ์

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์เชษฐ รัชดาพรณานิกุล,

ประ.ด.(ประชากรศึกษา)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุณีย์ กัลยะจิตร,

ประ.ด.(อาชญวิทยาการบริหารงานยุติธรรมและ
สังคม)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
ศาสตราจารย์บรรจง มไหสวริยะ,

พ.บ., ว.ว. ออร์โทปิดิกส์

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

.....
รองศาสตราจารย์วริยา ชินวรรโณ, Ph.D.

คณบดี

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือ ความเสียสละ ความอนุเคราะห์ และด้วยน้ำใจจากบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.สุณีย์ กัลป์ยะจิตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่เป็นผู้ควบคุมและปรับแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เพื่อความสมบูรณ์แบบที่สูงสุด ศาสตราจารย์ พ.ต.อ.หญิง พัชรา สีนลอยมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล และ อ.ชัยลักษณ์ รุจิภักดิ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา เสนอแนะทางทางการวิจัย ตลอดจนช่วยตรวจและแก้ไขรูปเล่มตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์และเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรอาชีวศึกษา และงานยุติธรรมทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำเรื่องต่างๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สุลกากร ทั้ง 20 ท่าน และเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ สุลกากรทุกท่านที่อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสำเร็จสมบูรณ์และตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา และเพื่อนๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ มาโดยตลอด ทั้งนี้ ความดีและประโยชน์ที่ได้จากการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่ครอบครัว อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณที่มีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จสมบูรณ์

อรรัตน์พร ณ ไพรี

ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศของเจ้าหน้าที่ศุลกากร สำนักตรวจ
ของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

PROBLEM AND OBSTACLE OF DRUG CONTROL ENTERING TO THAILAND AT THE SUVARNABHUMI
AIRPORT

อรรถนัพร ณ ไพรี 5236891 SHCJ/M

ศศ.ม. (อาชีวศึกษาและงานยุติธรรม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: สุณีย์ กัลยะจิตร, ปร.ด., เศษฐ รัชดาพรณาธิกุล, ปร.ด.(ประชากรศึกษา),
ชัยลักษณ์ รุจิภักดิ์, Ph.D.(SOCIAL SCIENCE)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่
ศุลกากรในการปราบปรามยาเสพติด ตลอดจนหาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ
ทำการสัมภาษณ์รายบุคคลกับเจ้าหน้าที่ศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่าง
แบบเฉพาะเจาะจง เพื่อให้เหมาะสมกับปัญหาและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จำนวน 20 ราย

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคเรียงตามลำดับ คือ 1) ด้านบุคลากร/กำลัง
พล ซึ่งมีไม่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ และเวลาการทำงานที่ยาวนานเกินไป รวมทั้งเจ้าหน้าที่ขาดทักษะ ความรู้
ประสบการณ์ ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน 2) ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน มีไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน 3)
ด้านความร่วมมือจากประชาชน ประชาชนไม่ทราบถึงบทบาทหน้าที่โดยตรงของเจ้าหน้าที่ศุลกากร สำนักตรวจของ
ผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ 4) ด้านการบริหารงาน การโยกย้าย สับเปลี่ยนตำแหน่ง ไม่ได้พิจารณาถึงทักษะ ความรู้
ความสามารถ ของเจ้าหน้าที่แต่ละคน 5) ด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ ผู้ต้องหาไม่สื่อสารภาษาอังกฤษกับเจ้าหน้าที่
และไม่มีล่ามแต่ละภาษาไว้ประจำหน่วยงาน 6) ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก หน่วยงาน
ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีหน่วยงานอื่นควบคุมดูแล ทำให้การประสานงานในด้านต่างๆเกิดการกระทบกระทั่งกันอยู่เสมอ

สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค พบว่า แนวทางแก้ไขส่วนบุคคล เจ้าหน้าที่ต้องเตรียม
ร่างกายให้พร้อมสำหรับการปฏิบัติงาน รักษาระเบียบวินัยในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด และร่วมกันปฏิบัติหน้าที่อย่าง
เต็มความสามารถ ตลอดจนหมั่นหาความรู้และทักษะด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ แนวทางแก้ไขสำหรับ
หน่วยงาน 1) ควรเพิ่มบุคลากรและลดเวลาในการปฏิบัติงานลง ตลอดจนคำนึงถึงประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถของ
เจ้าหน้าที่ในการพิจารณาโยกย้ายเป็นหลัก 2) ควรเพิ่มเครื่องมือ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ให้เพียงพอต่อการใช้งาน รวมถึง
จัดหาเทคโนโลยีใหม่ๆที่มีความทันสมัย 3) ควรมีการจัดอบรม/แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน
ด้านยาเสพติดระหว่างหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเพิ่มความรู้ด้านภาษาต่างประเทศอื่นๆนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ
แก่เจ้าหน้าที่อยู่เสมอ 4) ควรเพิ่มการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของ
เจ้าหน้าที่ศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

คำสำคัญ: สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ/การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

**PROBLEM AND OBSTACLE OF DRUG CONTROL ENTERING TO THAILAND
AT THE SUVARNABHUMI AIRPORT**

ATCHAPORN NAPAIREE 5236891 SHCJ/M

M.A. (CRIMINOLOGY AND CRIMINAL JUSTICE)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SUNEE KANYAJIT, Ph.D , CHET
RATCHADAPUNNATHIKUL, Ph.D (POPULATION), THANYALAK RUJIPAK,
Ph.D (SOCIAL SCIENCE)**ABSTRACT**

This research aimed to study problems and obstacles of the custom officers at Suvarnabhumi Airport in their efforts to eradicate drug trafficking, including the solution to problems and obstacles. Qualitative study was conducted, involving individual interview among the custom officers at the Suvarnabhumi Airport Passenger Control Customs Bureau. Samples were selected through Purposive Sampling to match problems' nature and research's objective.

The findings revealed the detailed elements created the following problems and obstacles for officers at Suvarnabhumi Airport: 1) shortages of personnel and workforce to perform their functions, and unusually long hours of work, officers' lacking skills, knowledge and experiences to carry out proper performances. 2) Inadequate numbers of tools and equipment for work 3) the public unaware of the officers' direct responsibility frequently led to lacking public cooperation, meanwhile 4) the administrative problem occurred from transferring promoting or promoting unqualified officers without careful consideration of each individual skill, knowledge and competency and 5) inability to communicate in foreign languages or the apprehended suspect was unable to speak English and no translator available at the post 6) collaborating with outside and inside units under other agencies jurisdiction often caused conflicts between them.

As for guidelines to solve problems, the findings suggested solutions to individual problems on the officers' physical readiness to perform the work and develop strict discipline at work while carrying out their duties at full capacity, including the thirst for knowledge and eagerness to acquire additional skills related to their performances and solutions to problems. In addition, a few more recommendations are made as follows: 1) increase numbers of personal and decrease hours of work. At the same time, one must take into account the officer's experiences, knowledge and competency when considered transferring or promotion 2) provide adequate tools and equipments with modern and updated technologies 3) Arrange training to share knowledge and experiences dealing with drugs between agencies and agencies involved as well as increase the language proficiency, not only English language, but also other foreign languages, 4) arrange more campaigns and public relations to inform the people about roles and duties of the custom officers at Suvarnabhumi Airport Passenger Control Customs Bureau.

**KEY WORDS: SUVARNABHUMI AIRPORT PASSENGER CONTROL
CUSTOMS BUREAU/ DRUG CONTROL**

108 pages

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อ (ภาษาไทย)	ง
บทคัดย่อ (ภาษาอังกฤษ)	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1	1
1.2	5
1.3	5
1.4	6
1.5	6
1.6	7
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1	8
2.2	21
2.3	24
2.4	26
2.5	27
2.6	31
2.7	47
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย	51
3.1	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	51
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	53
บทที่ 4 ผลการวิจัย	54
4.1 ข้อมูลปัจจัยภูมิหลังของเจ้าหน้าที่บุคลากร	54
4.2 สรุปผลการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์	55
บทที่ 5 อภิปรายผลการวิจัย	68
5.1 ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่ บุคลากร ในการปราบปรามยาเสพติด	68
5.2 แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด	72
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	74
6.1 ประสิทธิภาพของผู้ให้ข้อมูล	74
6.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด	75
6.3 แนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	76
6.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติด	77
บทสรุปแบบสมบูรณภาษาไทย	79
บทสรุปแบบสมบูรณภาษาอังกฤษ	90
บรรณานุกรม	100
ภาคผนวก	103
ภาคผนวก ก	104
ภาคผนวก ข	107

สารบัญ (ต่อ)

ประวัติผู้วิจัย

หน้า

108

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1.1 สถิติการจับกุมการลักลอบนำเข้ายาเสพติดให้โทษทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยกรมศุลกากร ปีงบประมาณ 2552-2554	3
1.2 สถิติการจับกุมผู้ลักลอบนำเข้ายาเสพติดให้โทษทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ แยกตามประเภทยาเสพติดโดยกรมศุลกากร ปีงบประมาณ 2554	3

สารบัญแผนภาพ

ภาพ		หน้า
2.1	โครงสร้างสำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ	34
2.2	ขั้นตอนปฏิบัติสำหรับผู้โดยสารขาเข้าระหว่างประเทศ ท่าอากาศยานนานาชาติ สุวรรณภูมิ	35
2.3	ขั้นตอนการปฏิบัติพิธีการสำหรับผู้โดยสารขาเข้าท่าอากาศยานนานาชาติ สุวรรณภูมิ	37

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ยาเสพติดเป็นปัญหาที่บั่นทอนความมั่นคงของประเทศ ซึ่งหากปล่อยให้มี การแพร่ระบาดของไปโดยมิได้มีการดำเนินการอย่างจริงจัง ย่อมทำให้เกิดปัญหาสังคมที่เป็นปัญหาถูกใช้ และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และคนในชาติคืออย่างที่ไม่สามารถที่จะประเมินค่าได้ สถานการณ์ปัญหา ยาเสพติดในปี 2553 มีความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นมา (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด , 2553) เห็นได้จากจำนวนผู้ต้องหาและผู้ ที่เข้ารับการบำบัดที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น ปริมาณยาเสพติดที่มีการลักลอบนำเข้ามาประเทศ ทั้งยาบ้า ไอซ์ โคเคน และเคตามิ ยังคงมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะยาบ้าที่ส่วนใหญ่เข้ามาเพื่อใช้ ในประเทศ ซึ่งอาจส่งผลให้สถานการณ์การค้าและการแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศสูงขึ้น รวมถึงการจับกุมยาแก้ปวดที่มีส่วนผสมของซูโดอีเฟดรีน ซึ่งมีการลักลอบนำออกไปยังพื้นที่ผลิตใน ประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อนำไปใช้ในการผลิตหัวเชื้อยาบ้าหรือไอซ์ กลุ่มนักค้าชาวต่างชาติที่ลักลอบ นำเข้ายาเสพติด นอกจากกลุ่มนักค้า 3 สัญชาติจากประเทศเพื่อนบ้านซึ่งเป็นกลุ่มหลักแล้ว ยังพบการ นำเข้าทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิโดยกลุ่มนักค้าชาวอิหร่าน ชาวปากีสถาน และเครือข่ายชาวแอฟริ กัน ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น และยังพบกลุ่มนักค้าเก่าที่เป็นรายสำคัญ กลุ่มนักค้าที่ถูกจับกุมและ ได้รับการประกันตัว (ปล่อยตัวชั่วคราว) พักการลงโทษ หรือพ้นโทษ กลับมาเคลื่อนไหวกระทำ ความผิดซ้ำอีก บางส่วนเชื่อมโยงกับนักค้ารายสำคัญที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำ ซึ่งเป็นผู้ที่บงการ การค้าโดยใช้โทรศัพท์มือถือสั่งซื้อขายยาเสพติด

ยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดในประเทศ ส่วนใหญ่มาจากแหล่งผลิตในประเทศเพื่อน บ้าน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด , 2553) โดยยาบ้า เฮโรอีน ส่วน ใหญ่เข้ามาจากประเทศพม่าทางชายแดนภาคเหนือ ด้าน จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย กัญชาแหล่ง ผลิตสำคัญอยู่ในประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และส่วนใหญ่อีกจะนำเข้าทาง ภาคนี้ผ่านทาง จังหวัดนครพนม หนองคาย มุกดาหาร และยาเสพติดในกลุ่ม Club Drugs หรือยาและ สารเสพติดที่ใช้ในสถานบันเทิงที่มีการเต้นรำ ซึ่งประกอบด้วยยาเสพติดจำพวก ยาอี (ecstasy) ยาเค (ketamine) ยาแอลเอสดี (LSD) ยาโรฮิปนอล (rohypnol) เป็นต้น แต่สำหรับประเทศไทย กลุ่มยา

Club Drugs ที่ใช้ประกอบด้วย ยาอี และยาเค เป็นส่วนใหญ่ยาเสพติดชนิดอื่นๆที่พบได้แก่ โคเคน (cocaine) ไอซ์ (ice) และซานแนกซ์(xanax) ซึ่งมีความแตกต่างกับ Club Drugs ในต่างประเทศ ส่วนใหญ่จะนำเข้าทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

พื้นที่นำเข้ายาเสพติด ภาคเหนือยังคงเป็นพื้นที่ที่มีสัดส่วนการลักลอบนำเข้ายาเสพติด สูงที่สุดมาโดยตลอด ซึ่งช่วงที่การนำเข้าทางภาคเหนืออาจลดลงเนื่องจากการเปลี่ยนเส้นทาง ลำเลียงไปนำเข้าทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มมากขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงการจับกุมของเจ้าหน้าที่ โดยการลักลอบลำเลียงยาเสพติดในแต่ละครั้งมีปริมาณมากขึ้น มีการดำเนินการเป็นขบวนการและใช้ กองกำลังติดอาวุธคุ้มกัน นอกจากนี้ยังพบการนำเข้าทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จังหวัด สมุทรปราการ ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้ายาเสพติดในกลุ่ม Club Drugs เฮโรอีน ยางกัญชา และฝิ่น โดยกลุ่มนักค้าชาวต่างชาติ 5 กลุ่ม ได้แก่ 1. กลุ่มนักค้าชาวอิหร่าน ซึ่งส่วนใหญ่ลักลอบนำเข้าไอซ์ จากตะวันออกเฉียงกลาง 2. กลุ่มนักค้าชาวปากีสถาน ลักลอบนำเข้าเฮโรอีนจากอัฟกานิสถาน 3. เครือข่ายชาวแอฟริกัน จีนชาวฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และแอฟริกัน ลักลอบนำเข้าไอซ์และโคเคน 4. กลุ่มนักค้าชาวอินเดีย ลักลอบนำเข้าเคตามีนจากประเทศอินเดียเข้าประเทศไทย ก่อนลำเลียงไปยัง ภาคใต้และประเทศมาเลเซีย 5. กลุ่มนักค้าชาวเนปาล ลักลอบนำเข้ายางกัญชา

การลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศผ่านทางสนามบินสุวรรณภูมิ จังหวัด สมุทรปราการ พบว่าการนำเข้ายางกัญชาโดยชาวเนปาล ซึ่งเดินทางมาจากกรุงเดลี ประเทศอินเดีย ชุกซ่อนที่ขอบกระเป๋าเดินทาง และจะนำไปส่งให้ลูกค้าซึ่งเป็นชาวต่างชาติที่อยู่ในประเทศไทย เฮโรอีน เป็นการนำเข้าโดยชาวปากีสถาน ส่วนใหญ่ชุกซ่อนโดยวิธีการกลืน โดยทำให้เป็นก้อนหุ้ม ด้วยถุงยางอนามัยและพลาสติกใสชุกซ่อนบริเวณชายเสื้อยืด ไอซ์ มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ส่วนใหญ่ เป็นการนำเข้าโดยชาวอิหร่าน ชุกซ่อนโดยการกลืนเข้าไปในร่างกาย เคตามีน ลักลอบนำเข้าเคตามีน ผงจากประเทศอินเดีย เพื่อส่งต่อไปประเทศมาเลเซีย เพื่อหลบเลี่ยงการตรวจค้นที่เข้มงวดของ มาเลเซีย โดยใช้วิธีชุกซ่อนในถุงพลาสติก พันไว้รอบหม้อชั้นในของเครื่องบดอาหาร ชุกซ่อนใน กระเป๋าถือสำหรับใส่เอกสาร ชุกซ่อนด้านข้างกล่องกระดาษบรรจุภาชนะแก้วซึ่งทำเป็น 2 ชั้นซ้อน กัน ชุกซ่อนในถังสแตนเลสสำหรับใส่ไอศกรีมซึ่งจัดทำขึ้นเป็นพิเศษ 2 ชั้น โคเคน พบเครือข่ายแอฟ ริกันใช้หญิงฟิลิปปินส์ ลักลอบนำเข้าโคเคนจากอเมริกาใต้

ทั้งนี้ นอกจากการลักลอบลำเลียงยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้านทั้งจากพม่า ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย ซึ่งยังคงเป็นปัญหาที่มีความต่อเนื่องและดูเหมือนว่าจะทวีความรุนแรงมากขึ้น แล้ว การลักลอบนำเข้ายาเสพติดทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิก็มีแนวโน้มที่มีความสำคัญมากขึ้น โดยพิจารณาจากสถิติการลักลอบนำยาเสพติดให้โทษทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ปีงบประมาณ

2552-2554 และสถิติการจับกุมผู้ลักลอบนำเข้ายาเสพติดให้โทษทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ
ปีงบประมาณ 2554

ตารางที่ 1.1 สถิติการจับกุมการลักลอบนำเข้ายาเสพติดให้โทษทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ
โดยกรมศุลกากร ปีงบประมาณ 2552-2554

ปีงบประมาณ	จำนวนคดี	มูลค่า (บาท)
2552	27	181,540,700
2553	109	729,683,700
2554	60	410,515,400
รวม	196	1,321,739,800

ที่มา: ส่วนควบคุมทางศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ, 2554

ตารางที่ 1.2 สถิติการจับกุมผู้ลักลอบนำเข้ายาเสพติดให้โทษทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ แยกตาม
ประเภทยาเสพติด โดยกรมศุลกากร ปีงบประมาณ 2554

ประเภท	จำนวนคดี	ปริมาณ/กรัม	มูลค่า (บาท)
1. ยาเสพติดให้โทษประเภท 1 เมทแอมเฟตามีน(ไอซ์)	28	77,382	270,837,000
2. ยาแก้หวัดที่มีส่วนผสมของซูโดอีเฟดรีน	3	20,246,000 เม็ด	10,148,000
3. ยาเสพติดให้โทษประเภท 1 (เฮโรอีน)	5	9,200 เม็ด	27,600,000
4. ยาเสพติดให้โทษประเภท 5 (ยางกัญชา)	12	87,100	8,710,000
5. วัตถุออกฤทธิ์ต่อประสาทและจิตประเภท 2 (อีเฟดรีน)	5	7,795	62,400
6. วัตถุออกฤทธิ์ต่อประสาทและจิตประเภท 2 (ซูโดอีเฟดรีน)	1	1,000	8,000
7. วัตถุออกฤทธิ์ต่อประสาทและจิตประเภท 2 (เคตามีน)	3	25,800	77,400,000
8. ยาเสพติดให้โทษประเภท 2 (โคเคน)	3	5,250	15,750,000

ที่มา: ส่วนควบคุมทางศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ, 2554

จากสถิติข้างต้นพบว่า จำนวนการจับกุมการลักลอบนำเข้ายาเสพติดให้โทษทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิมีจำนวนสูงขึ้นทุกปี และมีมูลค่าของยาเสพติดจำนวนมหาศาลในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา มีการจับกุมการลักลอบนำเข้ายาเสพติด เป็นจำนวนทั้งสิ้น 196 คดี รวมเป็นมูลค่ากว่า 1,300 ล้านบาท โดยสารเสพติดที่มีการลักลอบนำเข้ามามากที่สุด คือ ยาไอซ์ รองลงมา คือ ยากัญชา

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สถานการณ์การลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิเริ่มทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น โดยนักค้าชาวต่างชาติทั้งจากเอเชียและแอฟริกา ซึ่งมีลักษณะของขบวนการข้ามชาติ โดยมีเครือข่ายอยู่ในประเทศไทย และมีความเป็นมืออาชีพในการลักลอบ ซุกซ่อนยาเสพติดตามร่างกาย และกระเป๋าสัมภาระผู้โดยสารเพื่อหลีกเลี่ยงการจับกุมของเจ้าหน้าที่ โดยอาศัยช่องว่างในการปฏิบัติงานหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิจึงถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นด่านแรกในการป้องกันขบวนการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ดังนั้น ลักษณะการปฏิบัติงานจึงต้องมีการทำงานที่เน้นยุทธศาสตร์การป้องกันมากกว่าการรอแก้ไขปัญหาเพียงอย่างเดียวเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องเตรียมพร้อมรับมือกับขบวนการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น หน่วยงานต้องมีการวางแผนทางป้องกันปัญหายาเสพติดอย่างเป็นรูปธรรม เพราะหากปล่อยให้มีการลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จะส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมและประเทศชาติในที่สุด

วิวัฒนาการการซุกซ่อนนำยาเสพติดเข้ามาในประเทศผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งปริมาณก็เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ประกอบกับท่าอากาศยานสุวรรณภูมิมีพื้นที่กว้างใหญ่ จึงเป็น โอกาสให้ผู้กระทำผิดกฎหมายมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดมากขึ้น ทำให้สำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำเป็นต้องปรับเปลี่ยน พัฒนาหน่วยงาน และเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อให้สามารถรับมือกับบทบาทของการเป็นหน้าด่านของประเทศในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยเฉพาะฝ่ายสืบสวนและปราบปราม ที่มีหน้าที่โดยตรงในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ดังนั้น สำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จึงต้องสร้างระบบการปฏิบัติงานที่ดี เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และลดโอกาสของผู้ที่จะกระทำผิดกฎหมาย โดยใช้แนวทางการควบคุมทางศุลกากร ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และโปร่งใส

เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนและปราบปราม สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ มีหน้าที่สำคัญในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ เพราะมีอำนาจตามกฎหมายในการตรวจค้นกระเป๋าสัมภาระติดตัวของผู้โดยสาร หากขบวนการลักลอบนำยาเสพติด

ติดเข้าประเทศสามารถผ่านการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ไปได้ ก็หมายถึงยาเสพติดได้ผ่านกระบวนการลักลอบนำเข้าประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งวิธีการหนึ่งที่ช่วยลดปัญหายาเสพติดได้ คือ การสกัดกั้นการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนและปราบปราม จึงต้องมีแนวทางการทำงานที่มีแบบแผนปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและมีความชัดเจน เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ

อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ยังมีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติอยู่หลายประการ เช่น ขาดบุคลากร/กำลังพล เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ยังไม่ทันสมัย เวลาการทำงานที่ยาวนาน ความร่วมมือจากประชาชน เป็นต้น ผู้ศึกษาในฐานะที่ปฏิบัติหน้าที่ ณ สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ได้ตระหนักในความสำคัญของปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว เพราะปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษา เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน และเพื่อแสวงหาแนวทางในการป้องกัน แก้ไขปัญหาและอุปสรรคนั้นๆให้น้อยลงหรือหมดไป อันจะเป็นวิถีทางหนึ่งที่จะส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงาน เพื่อป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 คำถามในการวิจัย

เจ้าหน้าที่ศุลกากรมีปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศหรือไม่ อย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่ศุลกากรในการปราบปรามยาเสพติด

1.3.2 เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่ศุลกากรในการปราบปรามยาเสพติด

1.4 ขอบเขตการศึกษาวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาและอุปสรรคตลอดจนมาตรการ ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ เจ้าหน้าที่ศุลกากร ฝ่ายสืบสวนและปราบปราม สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 44 คนในการศึกษาจะทำการสัมภาษณ์จำนวน 20คน

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

1.5.1 เจ้าหน้าที่ศุลกากร หมายถึง ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง คณะบุคคล หรือผู้ที่ปฏิบัติงาน สังกัดฝ่ายสืบสวนและปราบปราม สำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

1.5.2 การป้องกันและปราบปราม หมายถึง แนวทางและวิธีการต่างๆที่ป้องกันมิให้มีการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ

1.5.3 ประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลหมายถึง ภูมิหลังในการทำงานของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ได้แก่ ตำแหน่ง คุณวุฒิ ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ ประสบการณ์ในการทำงานปราบปรามยาเสพติด

1.5.4 กฎหมาย กฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องหมายถึง พระราชบัญญัติข้อกำหนด กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับทางศุลกากร รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

1.5.5 ยาเสพติด หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใดๆ ซึ่งเมื่อเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใดๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญเช่นต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อยๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยามีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอยู่ตลอดเวลา

1.5.6 ปัจจัยสภาพแวดล้อม หมายถึง ปัจจัยต่างๆที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้แก่ ด้านบุคลากร/กำลังพล งบประมาณ กฎหมาย กฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง การบริหารงาน ความร่วมมือจากประชาชน การประสานงานระหว่างหน่วยงานภายนอกและภายใน การทุจริตของเจ้าหน้าที่ เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ในการปฏิบัติงาน และการสื่อสารภาษาต่างประเทศ

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบถึงปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่บุคลากรในการปราบปรามยาเสพติด

1.6.2 ทำให้ทราบถึงมาตรการในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่บุคลากรในการปราบปรามยาเสพติด

1.6.3 ได้แนวทางในการปฏิบัติงาน ตลอดจนนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพขึ้น

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา “ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร สำนักงานตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ” ผู้ศึกษาได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาไว้ดังนี้

2.1 ทฤษฎีแนวคิดเกี่ยวกับยาเสพติด

2.2 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

2.3 ความหมายและประเภทของยาเสพติดให้โทษ

2.4 ลักษณะของการกระทำผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติด

2.5 การลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ

2.6 โครงสร้างและบทบาทของสำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีแนวคิดเกี่ยวกับยาเสพติด

2.1.1 ทฤษฎีในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด แบ่งได้เป็น 2 แนวคิด (สมบัติ นานาแลมพลอย , 2545 : 10-11) คือ

1. Atomistic Concept แนวคิดนี้เชื่อว่าการแก้ไขปัญหของระบบใหญ่ได้จะแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงระบบย่อยแต่ละระบบให้ดีเสียก่อน ในกรณีการป้องกันปัญหาเสพติด จำเป็นต้องสร้างหรือเปลี่ยนแปลง “บุคคล” แต่ละคนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจึงจะทำให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ โดยรูปแบบของการเปลี่ยนแปลงในงานด้านการป้องกันปัญหาเสพติด ดังนี้

1.1 Socratic-Ration Model การเปลี่ยนแปลงบุคคลตามทฤษฎีนี้ ตั้งอยู่บนความเชื่อที่ว่ามนุษย์ทุกคนมีเหตุผลและพร้อมที่จะตอบสนองข่าวสารใหม่ๆที่เป็นประโยชน์อยู่เสมอ ข่าวสารใหม่ๆทั้งนี้จะทำให้บุคคลสร้างหรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ซึ่งจะเป็ผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในที่สุด

1.2 Social-Psychological Model ทฤษฎีนี้เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลง “พฤติกรรมของบุคคล” จะเกิดอิทธิพลของบรรทัดฐานจากกลุ่ม ซึ่งผูกพันอยู่กับการเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นได้มี 3 ขั้นตอน คือ

1. การหลอมละลาย ทัศนคติ ค่านิยม และรูปแบบพฤติกรรมที่มีอยู่เดิม(Unfreezing)
2. ทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรม เกิดการเปลี่ยนแปลง (Change)
3. การคงที่ของทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมที่บังเกิดขึ้นใหม่ (Refreezing)

จากแนวคิดพื้นฐานข้างต้นนี้เป็นการป้องกันปัญหาเสพติดที่เน้นหนักในแง่ของ “ตัวบุคคล” โดยอาศัยกระบวนการเผยแพร่ข่าวสาร การให้การศึกษา และการฝึกอบรม ซึ่งการป้องกันปัญหาเสพติดตามทฤษฎีนี้มีข้อจำกัดอยู่ที่ “จำนวนบุคคล” ที่เราต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงนั้น จะต้องเปลี่ยนแปลงบุคคลจำนวนเท่าใดจึงจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การใช้ของสังคมทั้งหมด ข้อจำกัดอีกประการหนึ่งคือข่าวสาร ความรู้ที่มีลักษณะเป็นหลักการหรือวิชาการนั้น ในทางปฏิบัติไม่อาจนำมาใช้ได้ในชีวิตและสภาพแวดล้อมจริง เช่น เด็กอาจเรียนรู้การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา เป็นสิ่งไม่ดี แต่ในทางปฏิบัติพบว่าการสูบบุหรี่ การดื่มสุรา เป็นที่ยอมรับของสังคม

2. Holistic Concept ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญ “สภาพแวดล้อม” โดยเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลง “ตัวบุคคล” โดยไม่คำนึงถึงสถานะแวดล้อมนั้น มักเกิดปัญหาขึ้นในทางปฏิบัติ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องและเกื้อหนุนต่อการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคล จึงนับเป็นวิธีที่จำเป็นในสังคมที่สลับซับซ้อน ศีลธรรมเสื่อมทราม ดังนั้นการลดความต้องการยาเสพติดด้วยการแก้ปัญหาลักษณะที่ตัวบุคคลแต่เพียงด้านเดียวย่อมไม่ประสบความสำเร็จ ควรต้องมีการสร้างสรรค์ค่านิยม ทัศนคติ วัฒนธรรม ฯลฯ ของสังคมควบคู่ไปกับการพัฒนาตัวบุคคลด้วย โดยมีรูปแบบการเปลี่ยนแปลงดังนี้ คือ

2.1 Liber Model คือการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมรูปแบบนี้จะมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation) ในการทำกิจกรรมต่างๆ

2.2 Radical Model คือ การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมอย่างเฉียบพลันทันทีโดยการนำหลักจิตวิทยามวลชนมาใช้ เช่น การปลุกเร้าให้คนในชุมชนร่วมมือกันแก้ไขปัญหาที่เผชิญอยู่ ซึ่งวิธีนี้ในต่างประเทศใช้ปฏิบัติกันอยู่

2.1.2 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง ที่มาของทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง

ซีซาร์ เบ็คคาเรีย (Caesar Beccaria) นักอาชญาวิทยาชาวอิตาลีคนสำคัญที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นต้นกำเนิดของสำนักอาชญาวิทยาคลาสสิกได้เขียนหนังสือชื่อ “อาชญากรรมและการลงโทษ” (Crime and Punishment) ความยาว 99 หน้าพูดถึงเรื่องความทารุณแห่งโทษในปี ค.ศ. 1764 สำนักอาชญาวิทยาคลาสสิกพัฒนาขึ้นมาจากปรัชญาพื้นฐาน 3 ปรัชญาได้แก่ปรัชญาสัญญาประชาคม (Social contract Philosophy) ปรัชญาลัทธิอรรถประโยชน์นิยม (Utilitarian Philosophy) และปรัชญาอีโดนิซึม (Hedonitic Philosophy) เบ็คคาเรียให้ทัศนะว่ามนุษย์มีเจตจำนงอิสระ (Free Will) มีความเป็นอิสระมีสิทธิที่จะเลือกกระทำการหรือไม่กระทำการใดๆนอกจากนี้มนุษย์ยังเป็นสัตว์โลกที่ “มีพร้อมด้วยเหตุผล” (being rational) ดังนั้นเมื่อมนุษย์ตัดสินใจทำอะไรลงไปถือว่ามนุษย์สามารถชี้แนะหน้กระหว่างการกระทำและผลที่ได้รับเมื่อมนุษย์ใช้เหตุผลแล้วและตัดสินใจทำลงไปมนุษย์จึงย่อมต้องรับผิดชอบต่อการกระทำนั้นเบ็คคาเรียเห็นว่า การกระทำผิดจะต้องได้รับการลงโทษให้สมกับลักษณะความผิดที่ได้กระทำลงไป

ทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งตั้งอยู่บนความเชื่อพื้นฐานว่าการกระทำผิดที่เกิดขึ้นในสังคมเมื่อเกิดขึ้นแล้วไม่สามารถที่จะย้อนเวลากลับไปไม่ให้เกิดการกระทำนั้นเกิดขึ้นอีกได้ ดังนั้นเมื่อเกิดการกระทำผิดเกิดขึ้นเราจึงควรรหาทางที่จะป้องกันมิให้เกิดการกระทำผิดลักษณะนั้นเกิดขึ้นมาอีกมากกว่าที่จะแก้แค้นทดแทนผู้กระทำผิด

แนวคิดนี้จึงมองว่า สังคมควรจะใช้วิธีการลงโทษเพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดการกระทำผิดลักษณะนั้นเกิดขึ้นอีกโดยการใช้การลงโทษเป็นการขู่ให้บุคคลอื่นในสังคมกลัวเกรงโทษที่จะได้รับและไม่กล้ากระทำความผิดซึ่งจะถือว่าเป็นการปลูกฝังศีลธรรมให้แก่บุคคลในสังคมไปด้วย

ทฤษฎีการลงโทษเพื่อป้องกัน มีความเชื่อตามแนวคิดของสำนักอาชญาวิทยาแนวปฏิฐานนิยม (Positivist) ซีซาร์ ลอมโบรโซ (Caesar Lombroso) นายแพทย์ผู้ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นแนวคิดแบบปฏิฐานนิยมมาใช้ในการศึกษาผู้กระทำผิดเพื่อที่จะหาทางป้องกันสังคมโดยเขามี

ความเชื่อว่าการรู้ว่าคุณกระทำผิดมีลักษณะอย่างไรก็สามารถที่จะหาทางป้องกันได้โดยใช้วิธีการต่างๆ ที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้บุคคลนั้นเป็นอันตรายต่อสังคม

วัตถุประสงค์ของการลงโทษ

การลงโทษควรมีไว้เพื่อเป็นการป้องกันโดยการใช้แนวคิดเรื่องการข่มขู่ยับยั้ง (Deterrence) ดังนั้นวัตถุประสงค์ของการลงโทษตามทฤษฎีข่มขู่ยับยั้งจึงแบ่งออกเป็น 2 ประการคือ

1. การลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งโดยเฉพาะหรือป้องกันโดยเฉพาะ (Specific Deterrence)

เป็นการลงโทษผู้กระทำผิดรายบุคคลเพื่อยับยั้งมิให้เขากระทำผิดซ้ำอีกกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าเป็น การป้องกันโดยเฉพาะ (Specific Prevention)

2. การลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งโดยทั่วไปหรือป้องกันโดยทั่วไป (General Deterrence)

เป็นการลงโทษผู้กระทำผิดเพื่อเป็นตัวอย่างให้สังคมทั่วไปเห็นเพื่อที่จะได้เกรงกลัวโทษจากการ กระทำผิดและไม่คิดที่จะกระทำผิดขึ้นอีกกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าเป็นการป้องกัน โดยทั่วไป (General Prevention)

เหตุผลในการการลงโทษ

การลงโทษตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งมิได้คำนึงถึงประโยชน์แต่เฉพาะการ ลงโทษเพื่อยับยั้งตัวผู้กระทำผิดเท่านั้นแต่ยังคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนและสังคมโดยรวมอีกด้วย การลงโทษตามทฤษฎีนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของ “ทฤษฎีอรรถประโยชน์” (Utilitarian Theory) ตาม แนวคิดของจอห์น สจิวท มิลล์ (J.S. Mill) และ “ทฤษฎีเจตจำนงเสรี” (Free will) ทฤษฎีอรรถประโยชน์ มีแนวคิดว่าการที่จะตัดสินว่าการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นเป็นการกระทำที่ถูกต้องชอบธรรม หรือไม่ต้องดูจากผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสังคมโดยรวมเป็นสำคัญหากการกระทำนั้นก่อให้เกิด ผลประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมก็จะถือว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม โดยมีหลัก พิจารณาว่า “การกระทำนั้นก่อให้เกิดความสุขมากที่สุดต่อคนจำนวนมากที่สุด” หรือไม่ถ้าใช่ก็จะถือ ว่าการกระทำนั้นถูกต้องชอบธรรม

โดยทั่วไปแล้วตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อป้องกัน เห็นว่าการลงโทษเป็นสิ่งที่เลวร้ายแต่ เป็นความจำเป็นที่จะต้องป้องกันสังคมจึงต้องมีการลงโทษดังนั้นหากจะมีการลงโทษก็ต้อง เป็นไปเพื่อเหตุผลในการป้องกันสังคมเป็นหลักมิใช่เพื่อแก้แค้นผู้กระทำผิด

เหตุผลสนับสนุนทฤษฎีการลงโทษเพื่อยับยั้ง

ซีซาร์ เบ็คคาเรียเสนอความคิดเกี่ยวกับการลงโทษเพื่อการยับยั้งไว้ในหนังสือชื่อ “On Crimes and Punishments” ดังนี้

1. การลงโทษมีความจำเป็นเนื่องจากมนุษย์ยังมีความเห็นแก่ตัวคนเราพร้อมที่จะฝ่าฝืนสัญญาประชาคมถ้าหากสิ่งนั้นก่อให้เกิดประโยชน์ส่วนตัวสำหรับเบ็คคาเรียเห็นว่ามนุษย์ทุกคนสามารถมีพฤติกรรมอาชญากรได้เสมอ

2. เมื่อเป็นดังนั้นการลงโทษจึงไม่ควรปฏิเสธต่อความเห็นแก่ตัวของมนุษย์หากแต่ควรส่งเสริมแรงจูงใจไม่ให้เกิดประโยชน์มองมนุษย์ถูกทำลายโดยกฎหมาย

3. การลงโทษควรมีไว้เพื่อเป็นการป้องกัน โดยการใช้ความคิดเรื่องการข่มขู่ยับยั้ง (Deterrence) ซึ่งการข่มขู่ยับยั้งแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1) การข่มขู่ยับยั้งโดยเฉพาะ (Specific Deterrence) เป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดรายบุคคล เพื่อยับยั้งมิให้เขากระทำความผิดซ้ำ

2) การข่มขู่ยับยั้งโดยทั่วไป (General Deterrence) เป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดเพื่อเป็นตัวอย่างให้สังคมทั่วไปเห็น

4. เงื่อนไขของการข่มขู่ยับยั้ง (Deterrence) การข่มขู่ยับยั้งขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 2 ประการคือ

1) การลงโทษจะต้องได้สัดส่วนกับอาชญากรรมหมายถึงโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดจะต้องมีความเหมาะสมกับความหนักเบาของการกระทำความผิด

2) สาธารณชนจะต้องได้รับรู้เข้าใจอย่างแน่ชัดเกี่ยวกับการลงโทษนั้น หมายถึงการลงโทษต้องทำในที่เปิดเผยไม่ปิดบังควรจะต้องให้สาธารณชนรับรู้เพื่อเกรงกลัวต่อโทษ

สรุปได้ว่าวัตถุประสงค์ของการลงโทษคือการป้องกันผู้กระทำความผิดไม่ให้กระทำความผิดอีกเป็นการลงโทษโดยมีความมุ่งหมายที่จะให้ผู้กระทำความผิดที่ได้รับโทษไปแล้วเกิดความหวั่นใจเกรงกลัวโทษที่จะได้รับจนไม่กล้ากระทำความผิดและขณะเดียวกันผลของการลงโทษผู้กระทำความผิดคนหนึ่งจะมีผลเป็นการยับยั้งป้องปรามบุคคลอื่นมิให้กระทำความผิดอันนับได้ว่าเป็นการป้องกันการกระทำความผิด

เหตุผลสนับสนุนในการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง

ความเชื่อที่ว่า การลงโทษด้วยการข่มขู่ยับยั้งจะสามารถป้องกันสังคมได้มีเหตุผลสนับสนุนดังนี้

1. ความกลัวโทษหากผลร้ายที่ได้รับจากการลงโทษมีความรุนแรงมากพอแล้วบุคคลจะไม่กล้ากระทำความผิดเนื่องจากเกรงกลัวโทษที่จะได้รับเนื่องจากมนุษย์ทุกคนไม่ชอบความยากลำบากไม่ชอบความทุกข์ทรมานจึงไม่ต้องการได้รับการลงโทษจึงไม่กล้ากระทำความผิด

ฟอนฟอยเออบาค (Von Feueurbach) นักกฎหมายชาวเยอรมันให้ทัศนะว่า “กฎหมายอาญาต้องมีผลบังคับทางจิตใจเป็นการป้องกันไม่ให้คนทั่วไปกระทำความผิดกฎหมายจึงต้องกำหนดอัตราโทษสูงเพื่อให้แน่ใจว่าในใจของผู้ที่จะกระทำความผิดต้องกังวลต่อความเสี่ยงต่อการถูกลงโทษซึ่งหนักกว่าความคิดที่จะได้ประโยชน์จากการกระทำความผิด

2. พลังกดดันของสังคมการกระทำความผิดและการถูกลงโทษทำให้บุคคลจำนวนมากในสังคมเห็นและเกิดการตำหนิติเตียนรวมไปถึงการต่อต้านด้วยวิธีการต่างๆ เช่นการไม่คบค้าสมาคม การกีดกันออกจากสังคมตามธรรมชาติแล้วมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องการอยู่เป็นกลุ่มเป็นสังคมและต้องการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นในสังคมหากเขาเห็นว่าถ้าเขากระทำความผิดและได้รับการลงโทษเขาจะถูกต่อต้านจากสังคมส่วนใหญ่ที่มีลักษณะเป็นมดิมหาชนแล้วก็เป็นที่ยากที่เขาจะดำรงตนอยู่ในสังคมนั้นได้ด้วยเหตุนี้เขาจึงไม่กล้ากระทำความผิด

3. การสร้างนิสัยเมื่อสังคมได้วางกฎเกณฑ์ไว้ว่า การกระทำใดเป็นสิ่งที่สังคมเห็นว่ามีความผิดและผู้กระทำจะต้องได้รับการลงโทษเมื่อใช้หลักเกณฑ์นี้ไปนานๆ บุคคลในสังคมก็จะเกิดความเคยชินและซึมซับเข้าไปจนกลายเป็นนิสัย

การลงโทษบุคคลที่ได้ผลในทางป้องกัน จึงต้องให้ผลในการสร้างนิสัยแก่คนผู้กระทำความผิดและคนทั่วไปด้วย (ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน , 2554:20-23)

หลักการของทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง

ซีซาร์ เบ็คคาเรีย เห็นว่าการลงโทษเป็นสิ่งจำเป็นการลงโทษสามารถช่วยป้องกันสังคมได้โดยการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งผู้กระทำความผิด เบ็คคาเรีย ได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่ง “ทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง” (Deterrence Theory) โดยได้วางแนวคิดเกี่ยวกับการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งไว้เป็นแนวคิดและหลักการพื้นฐานในการลงโทษ (Beccaria's Concept of Deterrence)

เบ็คคาเรีย อธิบายถึงทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งว่าการลงโทษที่สามารถข่มขู่ยับยั้งผู้กระทำความผิดได้ควรจะต้องมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ (Three Key Elements of Punishment) ดังนี้ คือ

1. การลงโทษต้องทำด้วยความรวดเร็ว (Swiftness of punishment) เบ็คคาเรียให้เหตุผล
2. ประการว่าทำไมจึงต้องลงโทษด้วยความรวดเร็ว เหตุผลแรกผู้กระทำความผิดบางรายกระบวนกรยุติธรรมใช้เวลาหลายปีกว่าที่จะนำตัวมาพิพากษาลงโทษบ่อยครั้งที่พบว่าเวลาที่ใช้ในการติดตามตัวยาวนานกว่าเวลาตามโทษที่จะกำหนดให้ลงโทษสำหรับความผิดนั้นเสียอีกแม้ว่าจะกำหนดโทษ

สูงสุดแล้วก็ตามเบ็คคาเรียจึงกล่าวไว้ว่า “...การลงโทษด้วยความรวดเร็ว ว่องไว และความใกล้ชิดกับการประกอบอาชญากรรมจะเกิดประโยชน์มากกว่า..”เหตุผลประการที่สองเบ็คคาเรียเน้นว่าความรวดเร็วในการพิพากษาวางโทษผู้กระทำผิดมีความสัมพันธ์กับขนาดของการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งการพิพากษาวางโทษและการลงโทษด้วยความรวดเร็วมีความสำคัญอย่างยิ่ง

2. ความแน่นอนในการลงโทษ (Certainty of punishment) ประเด็นเรื่องความแน่นอนในการลงโทษเบ็คคาเรียเห็นว่าเป็นคุณภาพที่สำคัญที่สุดของการลงโทษเบ็คคาเรียกล่าวว่า

“...แม้กระทั่งความชั่วร้ายที่น้อยที่สุด..แต่เมื่อผู้กระทำผิดได้รับโทษที่แน่นอนย่อมจะมีผลในการสร้างความเกรงขามในจิตใจคนได้ดียิ่ง..”

และเขายังกล่าวอีกว่า

“...ความแน่นอนในการลงโทษหากมันสามารถช่วยบรรเทาได้การลงโทษนั้นมันจะถูกบันทึกในความทรงจำได้ยิ่งกว่าความกลัวในวิธีอื่นซึ่งยุ่งยากกว่าแต่เชื่อไว้ด้วยความหวังว่าจะได้รับการยกเว้นโทษ...”

3. ความเคร่งครัดหรือความรุนแรงในการลงโทษ (Severity of punishment) เบ็คคาเรียเน้นว่า การลงโทษที่มีประสิทธิผลโทษที่เป็นไปได้นี้จะต้องมากเกินกว่าประโยชน์ที่ผู้กระทำผิดจะได้รับจากการประกอบอาชญากรรม

แนวคิดของเบ็คคาเรียในเรื่องการข่มขู่ยับยั้ง

ทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งมีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งสองลักษณะเพื่อวัตถุประสงค์ในการลงโทษ (Purpose of Punishments) 2 ประการคือ

1. การข่มขู่ยับยั้งโดยเฉพาะ (Specific Deterrence) เป็นการลงโทษผู้กระทำผิดรายบุคคลเพื่อข่มขู่ยับยั้งมิให้เขากระทำผิดซ้ำเมื่อได้รับโทษไปแล้วจะเกิดความหลบจำเกรงกลัวโทษที่จะได้รับจนไม่กล้ากระทำผิดอีก

2. การข่มขู่ยับยั้งโดยทั่วไป (General Deterrence) เป็นการลงโทษผู้กระทำผิดเพื่อเป็นตัวอย่างให้สังคมทั่วไปเห็นว่าผู้กระทำผิดจะต้องได้รับโทษอย่างไรเป็นการลงโทษโดยมีความมุ่งหมายที่จะให้บุคคลอื่นในสังคมได้เห็นผลร้ายของการกระทำผิดว่าเมื่อกระทำผิดแล้วจะต้องได้รับโทษอย่างไรอันเป็นการให้ข้อคิดเตือนสติบุคคลอื่นๆที่อาจจะกระทำผิด ให้เห็นตัวอย่างการลงโทษผู้กระทำผิดเพื่อผลในการยับยั้งและป้องปรามบุคคลอื่นมิให้กระทำผิด

การลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งมิให้เกิดการกระทำผิดอีกได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องปฏิบัติตามหลักสำคัญ 3 ประการคือ

1) การลงโทษต้องได้สัดส่วนกับการกระทำผิด (Proportionality)

- (1) การลงโทษต้องมีความ “เท่าเทียมกับ” หรือ “พอดี” กับอาชญากรรม
 - (2) การลงโทษต้องไม่ใช้วิธีการที่รุนแรงเกินกว่าอาชญากรรม
- ก. ภายใต้อำนาจของรัฐไม่มีสิทธิอำนาจที่จะลงโทษผู้ใดเกินกว่าที่จำเป็น
- ข. การลงโทษที่มีระดับมากเกินไป จะเป็นการสนับสนุนให้เกิดอาชญากรรมสำหรับผู้ก่ออาชญากรรมที่หนักกว่าและอาชญากรรมที่รุนแรงควรลงโทษให้เท่ากับอาชญากรรมนั้นแต่การลงโทษที่ไม่เท่ากับอาชญากรรมจะกลายเป็นเหตุจูงใจให้ผู้กระทำผิดประกอบอาชญากรรมที่ร้ายแรงยิ่งขึ้น

2) การรับรู้ของสาธารณชน (Public Knowledge)

เบ็คคาเรียเห็นว่าการลงโทษจะไม่สามารถข่มขู่ยับยั้งผู้กระทำผิดได้จนกว่าการลงโทษนั้นจะเป็นที่รับรู้โดยทั่วไปของสาธารณชน

- (1) การลงโทษควรกระทำด้วยความรวดเร็วจนสามารถทำให้สาธารณชนเข้าใจเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างการลงโทษกับอาชญากรรมนั้น
- (2) การลงโทษควรเหมาะสมทางสัญลักษณ์และเข้ากันได้กับอาชญากรรมเพื่อให้สาธารณชนเกิดการเปรียบเทียบระหว่างแรงจูงใจจากการประกอบอาชญากรรมกับการลงโทษที่จะได้รับ
- (3) การลงโทษควรมีความแน่นอน

3) กฎหมายกับการลงโทษจะต้องเป็นเรื่องที่สาธารณะและต้องมองเห็นได้อย่างเช่น การพิมพ์หนังสือทำให้สาธารณชนสามารถเข้าถึงกฎหมายอันจะทำให้ระลึกความทรงจำถึงสัญญาประชาคมสำหรับการลงโทษโดยเฉพาะอาชญากรรมที่มีความร้ายแรง รองลงมาการลงโทษ ควรจะต้องเห็นได้ชัดเจนเพื่อข่มขู่การกระทำผิดอื่น สำหรับอาชญากรรมร้ายแรงการลงโทษเป็นสิ่งที่ไม่หลีกเลี่ยงไม่ได้และเป็นงานของสาธารณชนที่จะต้องช่วยกัน

วิธีการลงโทษตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง

ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่าการลงโทษสามารถป้องกันสังคมได้โดยการข่มขู่ให้คนกลัวการลงโทษและยับยั้งคนอื่นมิให้กระทำผิดดังนั้นการลงโทษจึงต้องใช้วิธีการที่สอดคล้องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ซึ่งมีหลักการดังนี้

1.1 หลักปริมาณ โทษถือว่าเป็นเครื่องมือในการข่มขู่ยับยั้งมิให้บุคคลกระทำความผิดตาม ทฤษฎีการข่มขู่ยับยั้ง (Deterrence) การกำหนดปริมาณโทษมีแนวทางดังนี้

1) ปริมาณ โทษตามแนวคิดเดิม

- (1) จำนวนโทษต้องมากกว่าผลที่จะได้รับจากการกระทำความผิด
- (2) เพิ่มโทษชดเชยความไม่แน่นอนของการไม่ได้รับโทษ
- (3) เพิ่มโทษการกระทำความผิดที่เกิดจากนิสัย

2) ปริมาณ โทษตามแนวคิดใหม่

- (1) ปริมาณโทษต้องมากพอที่จะทำให้บรรลุผลในการป้องกัน
- (2) ปริมาณโทษต้องไม่มากเกินไปกว่าความจำเป็นในการบรรลุผลในการป้องกัน

1.2 หลักความแน่นอนและความรวดเร็วของการลงโทษ

- 1) เมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นต้องจับตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษให้ได้
- 2) การลงโทษผู้กระทำความผิดจะต้องกระทำด้วยความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์

1.3 หลักการใช้การลงโทษเป็นเครื่องมือยับยั้งผู้อื่นให้กลัวโทษ

- 1) การลงโทษต้องทำโดยเปิดเผย
- 2) การลงโทษใช้วิธีการที่รุนแรง

ความผิดที่ควรลงโทษตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง

- 1) ผู้กระทำความผิดไตร่ตรองในการกระทำความผิดหรือไม่หากผู้กระทำความผิดมีเวลาไตร่ตรองมาก โดยเฉพาะความผิดที่รัฐห้าม (Mala Prohibita) เช่นการฟอกเงินควรใช้หลักการลงโทษเพื่อป้องกัน
 - 2) การกระทำความผิดโดยประมาทและเจตนา
- การกระทำความผิดโดยประมาท ผู้กระทำไม่ได้คาดคิดมาก่อนว่าจะเกิดเหตุเช่นนั้น ดังนั้นการใช้หลักการลงโทษเพื่อป้องกันในความคิดฐานประมาทจึงอาจไม่ได้ผล (ณัฐวัจน์ สุทธิโยธิน , 2554:25-28)

2.1.3 รูปแบบในการป้องกันยาเสพติด

จากทฤษฎีในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เฮเลน โนว์ลิส (Helen Nowlis) นักจิตวิทยาชาวอเมริกา ได้เสนอรูปแบบแนวความคิดในการป้องกันยาเสพติด 4 รูปแบบ (สมบัติ นา แฉมพลอย , 2545 : 11-12) ดังนี้ คือ

รูปแบบที่ 1 เรียกว่า รูปแบบกฎหมาย-ศีลธรรม (The Moral-Legal Model) เป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญกับยา ที่ถูกจำแนกออกเป็นที่ชนิดที่ปลอดภัยและเป็นอันตราย คำว่าปลอดภัยในที่นี้หมายถึง กฎหมายหรือสังคมไม่ห้ามใช้ ดังนั้นวิธีการที่จะกันยาออกไปจากคน จึงใช้วิธีออกกฎหมายควบคุมเกี่ยวกับการปลูกพืชเสพติด การควบคุมการจำหน่ายยา การลงโทษผู้ค้ายา การออกคำเตือนเกี่ยวกับอันตรายของยา การเพิ่มราคายา ซึ่งมีผลต่อร่างกาย จิตใจและสังคมอย่างแรง แนวความคิดนี้เชื่อว่าถ้ามีการขำให้มากที่สุดถึงอันตรายอันเกิดจากผลของยาแล้ว จะช่วยยับยั้งการใ้ยาได้นอกจากนี้ยังใช้วิธีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอันตรายของยาบางชนิดที่ทำให้เกิดปัญหา การชี้แจงให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับยาในแง่กฎหมาย ตลอดจนบทลงโทษ จะช่วยให้คนกลัวไม่กล้าทำ การที่รูปแบบนี้แบ่งยาออกเป็นชนิดที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย คนจึงถูกแบ่งเป็นผู้ใ้ยา และผู้ไม่ใ้ยาด้วยเช่นกัน ทั้งนี้โดยไม่คำนึงถึงชนิดของยาที่ใ้

รูปแบบที่ 2 เรียกว่า รูปแบบสุขภาพอนามัย (The Disease public Health Model) รูปแบบนี้ไม่ยากกว่าถูกกฎหมายหรือผิดกฎหมาย จึงมักรวมเอาแอลกอฮอล์(เหล้า) นิโคตินและคาเฟอีนเข้าไว้ในพวกสารเสพติดด้วย แต่ได้แยกแยะสารเสพติดในแง่ที่ว่าเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับหรือไม่ยอมรับ หาได้ง่ายและคนใ้กันทั่วไปหรือไม่ ดังนั้นการเพิ่มราคาซื้อขายยาเสพติดให้สูงขึ้นหรือการทำให้สังคมลดการยอมรับสิ่งเสพติดให้น้อยลง เป็นทางหนึ่งที่จะลดปัญหาการใ้ยาเสพติด รวมถึงการควบคุมยาไม่ให้หาได้ง่ายโดยทั่วไปด้วย รูปแบบนี้อาศัยการสกัดกั้นไม่ให้ผู้ติดยาเสพติดไปแพร่เชื้อให้แก่ผู้อื่นได้ การค้นหาตัวผู้ติดยาเสพติด เมื่อพบแล้วต้องจัดการให้การบำบัดรักษาและให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของการใ้ยาเสพติดเป็นหลักสำคัญด้วย ทั้งนี้มีความเชื่อว่าทุกคนปรารถนาที่จะมีสุขภาพสมบูรณ์ กลัวต่อโรคร้ายไข้เจ็บต่างๆ ไม่ปรารถนาความป่วยไข้ จึงมักจะใช้วิธีการให้ข่าวสารเรื่องภัยที่เกิดขึ้นจากการใ้ยาบางประเภท และอันตรายที่จะเกิดกับตัวผู้ใ้และสังคม เมื่อไปติดยาเหล่านั้น

รูปแบบที่ 3 เรียกว่า รูปแบบจิตวิทยา-สังคม (The Psycho-Social Model) รูปแบบนี้ให้ความสำคัญกับคน โดยเน้นว่าการใ้ยาหรือไม่ใ้ยาเสพติดนั้นเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ซึ่งมีความสลับซับซ้อน ไม่แน่นอน เปลี่ยนแปลงได้ตามสภาพสังคมและวัฒนธรรม การดำเนินการตามรูปแบบนี้จะต้องให้ความสนใจกับความต้องการทางสังคมและส่วนตัวของคน และจะต้องสนใจปัญหาพื้นฐานต่างๆของคน ที่จะเป็นการชักนำใ้มีการใ้ยาเป็นอันดับแรก ส่วนการใ้ข้อมูลความรู้ใ้ถือเป็นอันดับรอง ซึ่งการใ้ข้อมูลจะต้องสอดคล้องกับทัศนคติ ความเชื่อถือและวิถีชีวิตของคนหรือกลุ่มคน ข้อมูลต่างๆจะต้องนำมาแต่งเติมเสริมต่อและนำไปเผยแพร่ใ้ผู้รับเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

2.1.4 นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับปัญหายาเสพติด

ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้ลงนามในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เรื่องกลไกการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามยุทธศาสตร์ “5 รั้วป้องกัน” คือ รั้วชายแดน รั้วชุมชน รั้วสังคม รั้วโรงเรียนและรั้วครอบครัว (กฤติยา ชัยฤทธิ, 2554:37) ดังนี้

รั้วชายแดน ใช้วิธีการสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน จากการลาดตระเวนตามแนวชายแดน ทางเรือในทะเล ตามด่าน/จุดตรวจ หรือกระทำการปิดล้อมและตรวจค้นยาเสพติด พบว่า ยาบ้าครองอันดับหนึ่งการลักลอบนำเข้ารวม 3.2 ล้านเม็ด รองลงมาเป็นกัญชากว่า 60 กิโลกรัม เฮโรอีน 40.3 กิโลกรัม และยาไอซ์ 4.8 กรัม

รั้วชุมชน มีการจัดการประชามติ อบรมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านฯ เพื่อเฝ้าระวังและการอบรมให้ความรู้ รวมถึงการจัดกิจกรรมแก้ไขยาเสพติดร่วมกันอย่างเป็นระบบ ด้วยการดึงความร่วมมือจากการปกครองทุกระดับในท้องถิ่น รวมถึงได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐกิจในการมีส่วนร่วมในงานด้านเสด็จอย่างพร้อมเพรียง เช่น การประกาศชัยชนะกับยาเสพติดในชุมชน และครอบครัว ดังนี้

- การจัดตั้งหมู่บ้าน/ชุมชนป้าขาว เป้าหมาย 16,346 หมู่บ้าน ดำเนินการแล้ว 7,155 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 44

- การจัดตั้งครอบครัว (ธงสีน้ำเงิน) มีเป้าหมาย 851,401 ครอบครัว ดำเนินการแล้ว 167,082 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 19

รั้วสังคม เน้นการจัดระเบียบสถานบันเทิง สถานบริการ หอพัก ที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ ร้านเกมส์/อินเทอร์เน็ต โต๊ะพนันบอล แหล่งมั่วสุ่มยามวิกาล ขณะเดียวกันก็จัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อเยาวชนทางด้านกีฬา ดนตรีและการบำเพ็ญประโยชน์ หรือเข้าค่ายคุณธรรม เพื่อให้เยาวชนหันมาตระหนักถึงอันตรายจากการติดยาเสพติด

รั้วโรงเรียน ทางสถานศึกษาต้องมีการสำรวจพฤติกรรมนักเรียนที่เข้าข่ายเสด็จก่อนจะเข้าสู่ระบบการบำบัดรักษาโดยสมัครใจ โดยการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติในเรื่องการเสด็จที่เข้าถึงเยาวชนกลุ่มเสี่ยง นอกเหนือจากการเฝ้าระวังโดยอาศัยกลุ่มเพื่อนในการปรึกษาและบำบัด

รั้วครอบครัว มีเป้าหมายในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) มีเป้าหมาย 286,268 ครอบครัว ดำเนินการแล้ว 97,678 ครอบครัว รวม 401,587 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 34 นอกจากนี้ยังเพิ่มประสิทธิภาพโครงการ 5 รั้วป้องกันยาเสพติด ด้วยการเตรียม

โครงการปราบปรามยาเสพติด เพื่อลดความเดือดร้อนของประชาชน ไปพร้อมๆกับการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้เสพยาเสพติดด้วย

จะเห็นได้ว่ารัฐบาลที่ผ่านมา ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาเสพติดที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ จึงมีการลงนามให้แก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งยุทธศาสตร์ “5 รั้วป้องกัน” นี้ ต้องอาศัยความร่วมมือกันทั้งภาครัฐและภาคประชาชน เพื่อช่วยกันแก้ปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นให้หมดไป

2.1.5 การดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เพื่อให้การปฏิบัติในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ในภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลเกิดความเรียบร้อย บังเกิดประสิทธิภาพสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงได้มีการกำหนดแผนและข้อสั่งการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในลักษณะการบูรณาการ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการอำนวยความสะดวก กำกับดูแล และตรวจสอบติดตามประเมินผลการปฏิบัติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุม ลดและขจัดปัญหายาเสพติดตามภารกิจหน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการตัดวงจรปัญหา 3 วงจรออกจากกัน ได้แก่ การควบคุมตัวยาและการค้ายาเสพติด (supply) การลดความต้องการในกลุ่มผู้เสพยา (demand) และการป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปใช้ยาเสพติด (potential demand) โดยเน้นการดำเนินการในลักษณะบูรณาการไปที่พื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนและในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยการปฏิบัติงานให้ดำเนินการดังนี้

1.ให้ถือว่าการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นภารกิจหลักที่ผู้บังคับบัญชาทุกระดับต้องรับผิดชอบและให้ความสำคัญเป็นกรณีพิเศษ และผู้ปฏิบัติต้องดำเนินการในเชิงรุกอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็วที่สุด โดยดำเนินการจากเบาไปหาหนักและเด็ดขาดตามสถานการณ์ หากปรากฏว่าพื้นที่ใดปล่อยปละละเลย ไม่สนใจใส่ใจการจะต้องพิจารณาข้อบกพร่องของผู้เกี่ยวข้องและผู้บังคับบัญชาที่รับผิดชอบตามลำดับชั้น

2.การปฏิบัติหน้าที่ต้องเป็นไปด้วยความซื่อสัตย์ ไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับต้องเอาใจใส่ กำกับ ดูแลอย่างใกล้ชิด โดยให้ดำเนินการทั้งทางวินัยและทางอาญาต่อข้าราชการตำรวจที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเด็ดขาดและรวดเร็ว ส่วนผู้ที่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ให้พิจารณาความดีความชอบเป็นลำดับแรก หากผู้บังคับบัญชาละเลยจะถือว่าไม่สนองนโยบาย

3.การร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหายาของชาติ ด้วยการสร้างและแสวงหาความร่วมมือในการดำเนินงานให้ความร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะกับภาค

ประชาชนและชุมชน โดยไม่มีการแก่งแย่งกันปฏิบัติฝ่ายเดียวหรือเกี่ยงงอนให้ฝ่ายอื่นรับไปปฏิบัติ ในลักษณะดูค้ายหรือปิดความให้พ้นตัวและเพื่อให้การดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สามารถดำเนินการไปตามนโยบายที่กำหนดไว้ จึงได้กำหนดภารกิจ (Mission) มาตรการ เป้าหมายและวิธีการปฏิบัติ เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ดังนี้

1. จัดทำข้อมูลเครือข่ายการค้ายาเสพติดระดับท้องที่ จังหวัด ภาคและบุคคลที่เป็นผู้ค้ายาเสพติด สำคัญ มีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน
2. สืบสวนปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติด แหล่งผลิต ผู้ผลิต สืบสวนขยายผล โดยใช้มาตรการทางกฎหมายมาบังคับใช้
3. สืบสวนปราบปรามขบวนการค้าสารตั้งต้น เคมีภัณฑ์และอุปกรณ์ในการผลิต
4. ให้ความสำคัญในการสืบสวน สอบสวน ขยายผลกับผู้ต้องโทษคดียาเสพติดที่ถูกจับกุมแล้ว
5. รวบรวมและจัดทำระบบหมายจับผู้ต้องหาที่หลบหนี ในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด แล้วเร่งรัดสืบสวนจับกุม
6. สกัดกั้นการลักลอบลำเลียงนำเข้าและส่งออกยาเสพติด
7. จัดตั้งจุดตรวจ จุดสกัดยาเสพติดบนเส้นทางคมนาคม
8. กำหนดมาตรการในการสกัดกั้นและตรวจสอบการลักลอบลำเลียงยาเสพติด
9. จัดทำและพัฒนาระบบการข่าว เครือข่ายการค้ายาเสพติด
10. กำหนดความรุนแรงของสถานการณ์ยาเสพติด เพื่อจัดลำดับความเร่งด่วนในการแก้ปัญหา
11. ปิดล้อม ตรวจค้นพื้นที่เป้าหมายที่เป็นแหล่งพักยา
12. ชี้แจงการเปิด-ปิดสถานบริการและสถานเริงรมย์
13. ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
14. ใช้ชุดปฏิบัติการมวลชนสัมพันธ์เข้ากระตุ้นจิตสำนึกของประชาชน
15. รมรงค์ให้โอกาสแก่ผู้หลงผิด เพื่อให้หันมาร่วมมือทำประโยชน์เพื่อชาติ

16. ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนรับทราบ

17. จัดทำสื่อวีดิทัศน์และคู่มือเผยแพร่ความรู้เรื่องยาเสพติด

2.2 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

กฎหมายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับยาเสพติดมีหลายฉบับ แต่ในที่นี้จะขอยกเพียงกฎหมายบางฉบับที่สำคัญเท่านั้น

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519

พระราชบัญญัติฉบับนี้มีเหตุผลในการประกาศใช้คือ โดยที่ยาเสพติดเป็นภัยอย่างร้ายแรงต่อการดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และรัฐบาลมีนโยบายที่จะป้องกันและปราบปรามการค้าและยาเสพติดอย่างเข้มงวดกวดขัน ในการนี้จำเป็นต้องมีกฎหมายเพื่อกำหนดมาตรการและให้อำนาจในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามให้ได้ผล โดยเด็ดขาดและมีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

ในปี พ.ศ.2534 ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ฉบับที่ 2 โดยมีเหตุผลเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และการดำเนินการเพื่อตรวจสอบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รวมทั้งการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสารระเหย ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใส่สารระเหย มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้นมา

ปี พ.ศ.2534 ได้ประกาศพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ฉบับที่ 3 เหตุผลคือ ในปัจจุบันมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งการค้าและการเสพยาเสพติดในสถานที่ซึ่งใช้ในการประกอบธุรกิจสถานบริการเป็นจำนวนมาก จึงสมควรให้นายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการได้เป็นการเฉพาะ และให้มีอำนาจกำหนดว่า สถานประกอบการใดจะอยู่ภายใต้บังคับของมาตรการดังกล่าว หากพบว่ามีกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการแห่งใด สมควรให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีอำนาจสั่งปิดสถานประกอบการหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการของสถานประกอบการนั้นได้ชั่วคราว นอกจากนั้นเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สมควรให้อำนาจกรรมการ เลขาธิการ รอง

เลขาธิการและเจ้าพนักงาน ในการตรวจหรือทดสอบ หรือสั่งให้รับการตรวจ หรือทดสอบว่าบุคคล หรือกลุ่มบุคคลใด ๆ มีสารเสพติดอยู่ในร่างกายหรือไม่ด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522

พระราชบัญญัตินี้มีเหตุผลในการประกาศใช้ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษที่บังคับใช้อยู่ ได้ใช้บังคับมานานมากแล้ว มีบทบัญญัติที่ไม่เหมาะสมกับกาลสมัย จึงปรับปรุงกฎหมายดังกล่าว เพื่อให้การปราบปรามและควบคุมยาเสพติดให้โทษเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกอยู่ จึงได้มีความจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สำหรับพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ฉบับที่ 2 บังคับใช้เมื่อ พ.ศ.2528 โดยมีเหตุผลคือ การที่ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 37 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2501 ประกาศยกเลิกการเสฟฝิ่น และการจำหน่ายฝิ่นทั่วราชอาณาจักร กฎหมายฝิ่นจึงยังคงใช้บังคับแต่เฉพาะเรื่องฐานความผิดและบทกำหนดโทษเท่านั้น จึงยกเลิกพระราชบัญญัติ พ.ศ.2472 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมทั้งหมด โดยได้กำหนดให้ฝิ่นเป็นยาเสพติดให้โทษตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากนี้พืชกระท่อมเป็นยาเสพติดที่มีอันตรายน้อยกว่ากัญชา จึงเห็นควรกำหนดบทลงโทษของพืชกระท่อมให้ต่ำลงเพื่อความเหมาะสม

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ฉบับที่ 3 บังคับใช้เมื่อ พ.ศ.2530 เนื่องจากพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มิได้นิยามคำว่า “เสฟ” ให้แตกต่างจากคำว่า “คดียาเสพติดให้โทษ” และมีได้บัญญัติคำว่า “บำบัดรักษา” ไว้ ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติและบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับความหมาย และการจำหน่ายยาเสพติดให้โทษในประเภทที่ 3 และการยึดยาเสพติดให้โทษในประเภทต่างๆ ไม่เหมาะสมในทางปฏิบัติ ตลอดจนยังมิได้มีบทกำหนดโทษสำหรับผู้ที่ยุบส่งเสริม หรือกระทำความผิดประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกแก่ผู้อื่นเสฟยาเสพติด โดยฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ฉบับที่ 4 พ.ศ.2543 มีเหตุผลในการประกาศไว้ เนื่องจากปัจจุบันคดียาเสพติดให้โทษมีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี และในการพิจารณาคดีต้องใช้เวลาอันกว่าคดีจะถึงที่สุด ในระหว่างนั้นหากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้รับของกลางยาเสพติดให้โทษ ตามมาตรา 102 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 หรือตามกฎหมายอื่น พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ยังไม่มีบทบาทให้กระทรวงสาธารณสุขหรือผู้ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขมอบหมาย มีอำนาจทำลายหรือนำของกลางยาเสพติดให้โทษไปใช้ประโยชน์ได้ เป็นสาเหตุให้รัฐต้องสิ้นเปลืองงบประมาณเป็นจำนวนมากในแต่ละปี เพื่อการเก็บรักษาและดูแลของกลางยาเสพติดให้โทษไม่ให้สูญหาย เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณ จึงได้แก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 เพื่อให้กระทรวงสาธารณสุขหรือผู้ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขมอบหมายมีอำนาจทำลายยาเสพติดให้โทษที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งให้รับหรือนำยาเสพติดให้โทษดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ได้

พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

พ.ศ.2543

มีเหตุผลในการประกาศใช้คือ เพื่อให้การปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการปราบปรามผู้กระทำความผิด ตามกฎหมายดังกล่าวขึ้น โดยเฉพาะ

ในปี พ.ศ.2543 ได้มีการออกพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ฉบับที่ 2 เนื่องจากพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 บัญญัติให้ประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ เป็นประธานกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ภายหลังรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และได้มีกฎหมายขุบเลิกคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ประกอบกับในการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด จำเป็นที่จะต้องมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการให้มากขึ้น โดยเฉพาะหน่วยงานราชการที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจสอบภาษี จึงสมควรปรับปรุงตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินให้มีความเหมาะสม นอกจากนั้น ระยะเวลาในการยื่นคำร้อง ขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตลอดจนการประกาศคำร้องขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องหรือที่ใช่หรือมีไว้เพื่อใช้หรือเป็นอุปกรณ์ ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น ยังไม่เอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติราชการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรปรับปรุงระยะเวลาในการยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สิน การประกาศและการกำหนดค่าใช้จ่ายในการประกาศคำร้องขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินดังกล่าว

สถานการณ์ยาเสพติดในปัจจุบัน ทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ สาเหตุที่เกิดขึ้นนั้นอาจเกิดจากตัวผู้เสพเอง สภาพครอบครัวและสังคม รัฐบาลจึงมีกฎหมายเพื่อกำหนดมาตรการและให้อำนาจในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามให้ได้ผล โดยเด็ดขาดและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพื่อป้องกันปัญหาการกระทำผิดซ้ำ แต่ในความเป็นจริงนั้นกฎหมายยาเสพติดเป็นเพียงแก้ไขปัญหา

ที่ปลายเหตุ การแก้ไขปัญหานั้นต้องเริ่มจากครอบครัว รวมทั้งสังคมที่ต้องตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และต้องเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาลำนี้ด้วยตนเอง ซึ่งคนในครอบครัวและสังคมจะรับรู้ถึงปัญหาและเข้าใจถึงสาเหตุที่ทำให้บุคคลในครอบครัวและสังคมมีปัญหา ยาเสพติดได้มีกว่าคนภายนอก

อย่างไรก็ตาม กฎหมายยาเสพติดที่ได้มีการประกาศใช้ ก็เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้คนเกรงกลัวยาเสพติด และปราบปรามยาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ต้องร่วมมือกันเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดให้หมดไปจากสังคม

2.3 ความหมายและประเภทของยาเสพติดให้โทษ

2.3.1 ความหมายของยาเสพติด

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ให้คำจำกัดความว่า ยาเสพติดให้โทษ คือ สารเคมีหรือวัตถุชนิดใดๆ ซึ่งเมื่อเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ นิด หรือด้วยประการใดๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ ในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อยๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอยู่ตลอดเวลาและสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง กับให้รวมถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษหรืออาจใช้ผลิตยาเสพติดให้โทษ และสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความรวมถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับ ตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่ ยาเสพติดให้โทษแบ่งเป็น 5 ประเภท เพื่อประโยชน์ในการกำหนดวิธีการควบคุมที่แตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสม เนื่องจากแต่ละประเภทมีความอันตรายและความจำเป็นในทางการแพทย์ไม่เหมือนกัน (อ้างถึงใน กฤติยา ชัยฤทธิ์ , 2554:31-32)

2.3.2 ประเภทของยาเสพติด

ยาเสพติด แบ่งได้หลายรูปแบบ ตามลักษณะต่างๆ(กฤติยา ชัยฤทธิ์ , 2554:32-33) ดังนี้

ยาเสพติดแบ่งตามแหล่งที่เกิด ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ยาเสพติดธรรมชาติ (Natural Drugs) คือยาเสพติดที่ผลิตมาจากพืช เช่น ฝิ่น กระช่อม กัญชา
2. ยาเสพติดสังเคราะห์ (Synthetic Drugs) คือ ยาเสพติดที่ผลิตขึ้นด้วยกรรมวิธีทางเคมี เช่น เฮโรอีน แอมเฟตามีน ยาไอซ์ ยาอี

ยาเสพติดแบ่งตามการออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ยาเสพติดประเภทกดประสาท ได้แก่ ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน สารระเหย และยา กลุ่มประสาท
2. ยาเสพติดประเภทกระตุ้นประสาท ได้แก่ แอมเฟตามีน กระช่อม และโคคาอีน
3. ยาเสพติดประเภทหลอนประสาท ได้แก่ แอลเอสดี ดีเอ็มพี และเห็ดขี้ควาย
4. ยาเสพติดประเภทออกฤทธิ์ผสมผสาน กล่าวคือ อาจกด กระตุ้น หรือ หลอน ประสาทร่วมกัน เช่น กัญชา

ยาเสพติดแบ่งตามองค์การอนามัยโลก ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 9 ประเภท คือ

1. ประเภทฝิ่น หรือ มอร์ฟีน รวมทั้งยาที่มีฤทธิ์คล้ายมอร์ฟีน เช่น ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน เพทิดีน
2. ประเภทยาพิษเรท รวมทั้งยาที่มีฤทธิ์ทำนองเดียวกัน เช่น เซโคบาร์บิทัล อะโม บาร์บิทัล พาราลดีไฮด์ เมโพรบามัท ไดอาซีแพม ไดอาซีแพม คลอไดอาซี ฟอกไซค์
3. ประเภทแอลกอฮอล์ เช่น เหล้า เบียร์ วิสกี้
4. ประเภทแอมเฟตามีน เช่น แอมเฟตามีน เมทแอมเฟตามีน
5. ประเภทโคเคน เช่น โคเคน ใบโคคา
6. ประเภทกัญชา เช่น ใบกัญชา ยางกัญชา
7. ประเภทคัท เช่น ใบคัท ใบกระช่อม
8. ประเภทหลอนประสาท เช่น แอลเอสดี ดีเอ็นที เมสตาลีน เมล็ดมอนิ่งกลอรี ต้น ลำโพง เห็ดเมาบางชนิด
9. ประเภทอื่นๆ นอกเหนือจาก 8 ประเภทข้างต้น ได้แก่ สารระเหยต่างๆ เช่นทินเนอร์ เบนซิน น้ำยาล้างเล็บ ยาแก้ปวด และบุหรี่

ยาเสพติดแบ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษพ.ศ.2522ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ

1. ยาเสพติดให้โทษ ประเภทที่ 1 ได้แก่ เฮโรอีน แอลเอสดี แอมเฟตามีน หรือ ยาบ้า ยาอีหรือยาเลิฟ
2. ยาเสพติดให้โทษ ประเภทที่ 2 ยาเสพติดประเภทนี้สามารถนำมาใช้เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ได้ แต่ต้องใช้ภายใต้การควบคุมของแพทย์ และใช้เฉพาะกรณีที่เป็นที่จำเป็นเท่านั้น ได้แก่ ผีน มอร์ฟิน โคเคน หรือโคคาอิน โคเคอิน และเมทาโดน
3. ยาเสพติดให้โทษ ประเภทที่ 3 ยาเสพติดประเภทนี้เป็นยาเสพติดให้โทษที่มียาเสพติดประเภทที่ 2 ผสมอยู่ด้วยมีประโยชน์ทางการแพทย์ การนำไปใช้เพื่อจุดประสงค์อื่น หรือเพื่อเสพติดจะมีบทลงโทษกำกับไว้ ยาเสพติดประเภทนี้ ได้แก่ ยาแก้ไอ ที่มีตัวยาโคเคอินยาแก้ท้องเสีย ที่มีฝิ่นผสมอยู่ด้วยยาฉีกระงับปวดต่างๆ เช่น มอร์ฟิน เพทิดีนซึ่งสกัดมาจากฝิ่น
4. ยาเสพติดให้โทษ ประเภทที่ 4 คือสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 หรือประเภทที่ 2 ยาเสพติดประเภทนี้ไม่มีการนำมาใช้ประโยชน์ในการบำบัดโรคแต่อย่างใด และมีบทลงโทษกำกับไว้ด้วย ได้แก่ น้ำยาอะเซติกแอนไฮไดรด์ และอะเซติกคลอไรด์ซึ่งใช้ในการเปลี่ยนมอร์ฟินเป็นเฮโรอีน สารคลอซูไดโอเฟลรีน สามารถใช้ในการผลิตยาบ้าได้ และวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทอีก 12 ชนิด ที่สามารถนำมาผลิตยาอีและยาบ้าได้
5. ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 5 เป็นยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าขายอยู่ในยาเสพติดประเภทที่ 1 ถึง 4 เช่น ทุกส่วนของพืชกัญชาทุกส่วนของพืชกระท่อม เห็ดขี้ควาย

2.4 ลักษณะของการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

อาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นอาชญากรรมที่มีลักษณะที่แตกต่างไปจากอาชญากรรมอื่นๆ (เกา สารสิน , 2522:93-94) โดยเป็นอาชญากรรมที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นอาชญากรรมที่ปราศจากผู้เสียหาย (Victimless Crime) ซึ่งเป็นอาชญากรรมที่ทั้งสองฝ่ายสมัครใจที่จะสนองความต้องการในสิ่งของหรือบริการที่ผิดกฎหมาย เนื่องจากอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น ผู้กระทำและผู้รับผลของการกระทำมีความสมัครใจที่จะร่วมกันประกอบอาชญากรรมขึ้นกล่าวคือผู้เสพติดมีความพอใจที่ซื้อยาเสพติดมาเสพเพื่อสนองความต้องการของร่างกาย จะเห็นได้ว่าแตกต่างไปจากอาชญากรรมอื่นๆที่จะมีผู้เสียหาย ซึ่งผู้เสียหายมักจะนำเรื่องราวไปแจ้งหรือร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่บ้านเมืองเพื่อดำเนินการกับผู้กระทำผิดต่อไป ดังนั้น อาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดโอกาสที่เจ้าหน้าที่จะได้รับรายงานจึงไม่มีเลย ปกติแล้วการ

ร้องทุกข์ของผู้เสียหายนั้น ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการสอบสวนคดีอาชญากรรม ในเมื่อปราศจากคำร้องทุกข์แล้ว จึงย่อมสร้างความลำบากแก่เจ้าหน้าที่ในการที่จะสืบสวนการกระทำผิด

2. อาชญากรรมยาเสพติดมักดำเนินงานในรูปแบบองค์กรมีขอบข่ายงานที่เป็นระบบ ในลักษณะที่เรียกว่าอาชญากรรมองค์กร (Organize Crime) มีผู้กระทำผิดร่วมกันหลายคน และยึดถือเป็นอาชีพการดำเนินงานในลักษณะที่ปกปิดเป็นความลับ และลับซับซ้อนสำหรับบุคคลชั้นนำหรือระดับสูงของอาชญากรรมองค์กรอาจจะเป็นบุคคลที่รู้จักกันดีในวงสังคม มีความเป็นอยู่แบบชนชั้นสูงต่างๆ ไป มีอาชีพถูกกฎหมายบังหน้า แต่เบื้องหลังมีอาชีพในการค้ายาเสพติดในรูปแบบนายทุน

สำหรับโครงสร้างของอาชญากรรมองค์กรจะมีลักษณะที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับกิจกรรมหรือขนาดของธุรกิจยาเสพติดที่ดำเนินอยู่ โครงสร้างนั้นอาจแบ่งได้เป็น 4 ระดับ กล่าวคือ

ระดับที่ 1 คือ หัวหน้าเป็นผู้บริหารรับผิดชอบในกิจการทั้งหมด ซึ่งทั่วไปเรียกว่า BOSS มีเพียงคนเดียว บุคคลผู้นี้จะได้เกี่ยวข้องกับโดยตรงกับกิจการ โดยจะมีอาชีพสุจริตอื่นบังหน้า

ระดับที่ 2 ผู้ช่วย หรือ UNDERBOSS มีหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูล ข่าวสารการดำเนินงานและรายงานให้หัวหน้าทราบตลอดจนมีหน้าที่ในการรับคำสั่งนโยบายไปดำเนินงาน

ระดับที่ 3 หัวหน้าชุดปฏิบัติการซึ่งทำหน้าที่เป็นฉนวน (Buffer) ระหว่างระดับสูงกับระดับต่ำเป็นการป้องกันและปิดกั้นมิให้เจ้าหน้าที่สืบสวนไปถึงระดับสูง ระดับนี้หากเทียบกับธุรกิจทั่วไปได้แก่ ผู้จัดการฝ่ายขาย

ระดับที่ 4 ระดับต่ำหรือผู้ปฏิบัติการ (Bottom) ซึ่งจะเป็นผู้ปฏิบัติการตามคำสั่งของระดับสูง

3. อาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดให้ผู้ตอบแทนสูงแก่ผู้กระทำผิด เนื่องจากการลบลอบค้ายาเสพติดมีผลกำไรหลายเท่าตัว จึงสามรถที่จะใช้อำนาจเงินในการสร้างบริวาร เป็นหูเป็นตา หรือใช้เงินซื้ออิทธิพลให้หลุดพ้นจากการจับกุม จึงเป็นที่ล่อใจบุคคลทั่วไปที่จะก่ออาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดได้ง่าย

4. อาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดจะมีอิทธิพลของนักการเมือง หรือเจ้าหน้าที่บ้านเมืองให้ความคุ้มครองในการดำเนินการ การจับกุมผู้กระทำผิดส่วนใหญ่จึงกระทำเฉพาะลูกมือที่เป็นผู้ลงมือกระทำ

2.5 การลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ

องค์กรอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติดมีดังนี้

1.กลุ่มการค้าเฮโรอีน เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมทางลับ มีเครือข่ายการค้าเชื่อมโยงทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในแต่ละปีประมาณกว่าร้อยละ 75 ของเฮโรอีนที่ยึดได้ในประเทศไทยมีจุดหมายปลายทางในต่างประเทศ ดังนั้นกลุ่มการค้าเฮโรอีนที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยจึงมีลักษณะเชื่อมโยงกับขบวนการผลิตและจำหน่ายนอกประเทศบริเวณชายแดนภาคเหนือ กลุ่มดำเนินการในประเทศและกลุ่มนายทุนผู้ล่าเสี่ยงต่างชาติ กลุ่มการค้าเฮโรอีนที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยอาจจำแนกได้ 3 ลักษณะ

- ข่ายงานการค้าของชนกลุ่มน้อย ได้แก่ กลุ่มขุนสำและกลุ่มว้า เป็นข่ายที่มีพฤติการณ์การค้ายาเสพติดที่ครบวงจร ตั้งแต่กระบวนการผลิตจนถึงการส่งออกต่างประเทศ มีเครือข่ายเชื่อมโยงตั้งแต่ชายแดนไทย-พม่าไปจนถึงต่างประเทศ มีการทำงานที่ยากต่อการเข้าถึง กลุ่มบุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องจะมีเชื้อสายจีนหรือลูกครึ่งไทย-จีน

- กลุ่มการค้าอิสระ เป็นกลุ่มการค้าที่ไม่ได้อยู่ในเครือข่ายโดยตรงของข่ายงานรายใหญ่ หากแต่เป็นกลุ่มบุคคลประมาณ 5-15 คนโดยเฉลี่ย ที่รวมตัวกันประกอบการค้ายาเสพติดตามฐานะทางเศรษฐกิจของตน ซึ่งกลุ่มบุคคลนี้ยังเป็นกลุ่มลูกครึ่งไทย-จีน โดยส่วนใหญ่ลักษณะการทำงานไม่ซับซ้อน ปริมาณเฮโรอีนที่ลักลอบโดยเฉลี่ยประมาณ 30-50 กิโลกรัม แต่ก็ยังคงเป็นการค้าระหว่างประเทศ นอกจากนี้พบว่าในระยะหลังจะมีกลุ่มชาวจีนแผ่นดินใหญ่ที่หลบหนีเข้ามาในประเทศไทยได้ลักลอบเข้ามาในลักษณะกลุ่มทัวร์ เดินทางเข้าประเทศไทยทางช่องทางที่ถูกกฎหมาย โดยใช้เอกสารการเดินทางที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงกับกลุ่มที่ลักลอบเข้ามาอย่างผิดกฎหมายตามแนวชายแดนภาคเหนือของไทย อาศัยประเทศไทยเป็นสถานที่สร้างเครือข่ายขยายอิทธิพลและประกอบอาชญากรรม

- กลุ่มชาวแอฟริกัน เป็นที่ทราบกันดีว่าปัจจุบันประเทศในกลุ่มแอฟริกันตะวันตกโดยเฉพาะไนจีเรีย เป็นศูนย์กลางในการลักลอบลำเลียงเฮโรอีนจากภูมิภาคต่างๆในเอเชียไปยังยุโรปและอเมริกา และเครือข่ายที่ดำเนินการในประเทศต่างๆทั้งในยุโรปและเอเชีย เช่น อิตาลี เนเธอร์แลนด์ อียิปต์ ปากีสถาน อินเดียและประเทศไทย เป็นต้น วิธีการคือจัดหาเฮโรอีนจากแหล่งผลิตส่งไปแอฟริกา ก่อนส่งต่อไปยุโรปผ่านไปยังสหรัฐอเมริกา หรือจากแอฟริกาเข้าสู่สหรัฐอเมริกาโดยตรงโดยใช้ผู้ล่าเสี่ยงชาวอเมริกาเป็นส่วนใหญ่

2. กลุ่มการค้ากัญชาสามารถจำแนกได้คือ

2.1 นักค้าอิสระและรายย่อย ซึ่งเป็นนักค้าที่ทำการค้าภายในพื้นที่เขตอำเภอ จังหวัดหรือภูมิภาค หรือนักค้าที่ทำการค้าระหว่างภูมิภาค ปริมาณการค้าไม่มากนัก ครั้งละ 5-10 กิโลกรัม หรือ 50-100 กิโลกรัม

2.2 นักค้าระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นกลุ่มนักค้าที่สำคัญ มีอิทธิพลต่อการค้า กัญชาภายในประเทศ ครอบคลุมการค้ากว่าร้อยละ 80 ของการค้าทั้งหมด กลุ่มการค้าประเภทนี้มีขีดความสามารถ มีการทำงานที่เป็นระบบ สลับซับซ้อน จัดรูปแบบการค้าเป็นองค์กร ข่ายงาน สร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับบุคคลภายในประเทศ ซึ่งมีจุดเริ่มต้นจาก 3 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์กลางการตั้งการอยู่ที่กรุงเทพมหานคร สร้างความเชื่อมโยงกับนายทุนหรือนักค้าต่างประเทศ เกือบทั่วโลก โดยได้รับการสนับสนุนจากนายทุนต่างประเทศ กำหนดความต้องการรับซื้อกัญชาในแต่ละปี บางกลุ่มปีละ 20-50 ตัน และได้รับเงินทุนล่วงหน้า 1 ใน 2 หรือ 3 ของอัตราการซื้อขาย กัญชา ทำให้กลุ่มนักค้าไทยสร้างฐานะให้กับกลุ่มและตนเองอย่างรวดเร็ว

3. กลุ่มการค้าเมทแอมเฟตามีน สามารถแยกได้เป็น 4 กลุ่มคือ

3.1 กลุ่มจัดหาเคมีภัณฑ์ เป็นกลุ่มที่จัดหาสารเคมีและอุปกรณ์การผลิต ให้กับกลุ่มผู้ผลิตเมทแอมเฟตามีน ทั้งนี้บางกลุ่มมีขีดความสามารถจัดหาให้ทั้งสารเคมีและอุปกรณ์ต่างๆ บางกลุ่มก็จัดหาเฉพาะสารเคมีหรืออุปกรณ์การผลิต เช่น เครื่องอัดเม็ดเพียงอย่างเดียว สารเคมีที่จัดหาให้จะมีทั้งสารตั้งต้น เช่น Ephedrine Hydrochloride สารทำปฏิกิริยา เช่น Thionyl Hydrochloride สารทำละลาย เช่น Chloroform, Acetone, Alcohol รวมทั้งสารเคมีอื่นๆเช่น Caffeine, Acacia กลุ่มนี้จะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกลุ่มผู้ผลิตเมทแอมเฟตามีน แต่มีบทบาทเป็นเพียงผู้สนับสนุน จะไม่ดำเนินการผลิตโดยตรง

3.2 กลุ่มผู้ผลิต แบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มคือ

- กลุ่มผู้ผลิตหัวเชื้อ ในอดีตกลุ่มผู้ผลิตเมทแอมเฟตามีนจะสั่งซื้อหัวเชื้อ หรือ Methamphetamine Hydrochloride ที่มีความเข้มข้นมาจากไต้หวันและฮ่องกง หลังจากมีการประกาศให้สารเคมีกลุ่ม Ampetamine เป็นวัตถุออกฤทธิ์ประเภท 2 ตาม พ.ร.บ วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.2518 แล้ว จึงได้มีการนำนักเคมีชาวไต้หวันและฮ่องกงเข้ามาผลิตหัวเชื้อในประเทศไทย โดยวัตถุดิบต่างๆหาซื้อได้ในประเทศไทย ปัจจุบันคนไทยสามารถผลิตหัวเชื้อได้เอง โดยไม่ต้องพึ่งนักเคมีต่างชาติ แต่ผู้สามารถผลิตหัวเชื้อยังคงอยู่ในวงจำกัดเพียงไม่กี่กลุ่มเท่านั้น ทำให้ราคาของหัวเชื้อสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว

- กลุ่มผู้ผลิตอัดเม็ด ปัจจุบันกลุ่มนี้มีจำนวนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเมทแอมเฟตามีนเป็นยาเสพติดที่สามารถสร้างผลกำไรได้รวดเร็วกว่ายาเสพติดชนิดอื่นๆ นอกจากจะสามารถหาทางลักลอบหัวเชื้อมาได้แล้ว สารเคมีอื่นๆและอุปกรณ์ต่างๆสามารถหาซื้อได้มาากนักและส่วนมากเป็นสิ่งที่ไม่ผิดกฎหมายอีกด้วย ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้การผลิตเมทแอมเฟตามีนขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว

3.3 กลุ่มผู้ค้าเมทแอมเฟตามีน กลุ่มนี้อาจจะเป็นกลุ่มเดียวกับผู้ผลิตหรือแยกต่างหากออกไป แต่การซื้อขายในปัจจุบันจะซับซ้อนผ่านตัวกลางหรือนายหน้าหลายชั้นตอน ทำให้ราคาขายปลีกสูงขึ้น

ยาเสพติดที่ลักลอบไปทวีปยุโรปที่สำคัญ เช่น เนเธอร์แลนด์ เยอรมัน สวิตเซอร์แลนด์ สาธารณรัฐเชค เบลเยียม ฝรั่งเศส วิธีการลำเลียงมีทั้งทางอากาศและทางทะเล ในที่นี้ไม่รวมถึงการลำเลียงทางบก รถยนต์ รถไฟหรือโดยพาหนะอื่นๆผ่านประเทศต่างๆตามแนวชายแดน ซึ่งถือว่าเป็นการลำเลียงพื้นฐานก่อนส่งสินค้ายาเสพติดไปต่างประเทศทางอากาศและทางทะเล

การลำเลียงทางอากาศ การลักลอบขนยาเสพติดโดยวิธีนี้ ส่วนใหญ่จะใช้กันในกลุ่มการค้ายาเสพติดกลุ่มย่อย ไม่เป็นขบวนการใหญ่ที่มีขายงานซับซ้อนมากนัก มีรูปแบบการลำเลียงหลายวิธี ได้แก่

1. การลักลอบไปกับตัวบุคคล จะซุกซ่อนในร่างกาย โดยวิธีการกลืน สอดไว้ในช่องคลอดและทวารหนัก หรือมัดติดกับร่างกาย หรือซุกซ่อนรวมไปกับสิ่งของ เช่น ขวดแชมพูสระผม ขวดซอส เป็นต้น

2. การซุกซ่อนไปกับสินค้าที่ผ่านคลังสินค้าทางอากาศ โดยการส่งผ่านบริษัทหรือตัวแทนรับสินค้า หรือมีการตั้งบริษัทรับส่งสินค้าบังหน้าในการลักลอบส่งยาเสพติด และการโอนเงิน

3. การส่งผ่านระบบไปรษณีย์ของการสื่อสารแห่งประเทศไทยหรือผ่านตัวแทนส่งพัสดุคว่านระหว่างประเทศ ยาเสพติดส่วนมาก ได้แก่ เฮโรอีน วิธีการส่งได้ครั้งละไม่มากนัก แต่จะมีการส่งปลายทางหลายแห่ง เพื่อรวบรวมส่งปลายทางในประเทศที่สามต่อไป วิธีการนี้พบมากในปี 2539 ในประเทศต่างๆในยุโรปหลายประเทศ เช่น เบลเยียม อังกฤษ อิตาลี ฝรั่งเศส สเปน ฟินแลนด์ นอร์เวย์ ดำเนินการโดยกลุ่มอาฟริกัน ส่งจากประเทศไทยผ่านประเทศในยุโรปไปยังประเทศปลายทางที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ มีการจับกุมทั้งในยุโรป อเมริกาและประเทศไทย น้ำหนักเฮโรอีนในห่อพัสดุแต่ละห่อจะมีน้ำหนักประมาณ 300-700 กรัม

การลำเลียงทางทะเลมีการดำเนินงานเป็นขบวนการใหญ่ ลักลอบได้ครั้งละหลายร้อย กิโลกรัมถึงหลายพันกิโลกรัม ประเทศปลายทางสำคัญ ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ ในปัจจุบันมีการลักลอบยาเสพติดทางเรือน้อยลง เนื่องจากสถานการณ์ขาดแคลนเฮโรอีนและการเปลี่ยนเส้นทางลำเลียงผ่านประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น ทั้งเฮโรอีนและกัญชา

วิธีการลำเลียงยาเสพติดทางทะเล แบ่งเป็น 2 วิธีคือ

1. การลำเลียงโดยเรือประมง ลักลอบตลอดแนวชายฝั่งทะเลของประเทศไทย ไปยังประเทศใกล้เคียง เช่น ฮองกง สิงคโปร์ ขนถ่ายลงเรือสินค้าส่งต่อไปยังประเทศที่สาม และอีกวิธีหนึ่งคือการลำเลียงโดยเรือประมงออกไปยังนอกน่านน้ำไทย ขนถ่ายลงเรือสินค้ากลางทะเลในน่านน้ำสากล

2. การลำเลียงโดยเรือสินค้าส่วนใหญ่จะลำเลียงได้น้อยกว่า และมีขั้นตอนที่ลำบากกว่าการลำเลียงโดยเรือประมง ต้องมีการซุกซ่อนยาเสพติดไปกับสินค้าหรือในตัวสินค้า อาจจะมีการตั้งบริษัทรับส่งสินค้าเพื่ออำพรางในการส่งยาเสพติด เช่นเดียวกับการลักลอบโดยเครื่องบิน

พื้นที่เป้าหมาย

1. ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ กัมพูชา พม่า
2. ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศจีน ฮองกง เกาหลีใต้ ใต้หวัน
3. ภูมิภาคเอเชียใต้ ประเทศอินเดีย ปากีสถาน บังกลาเทศ
4. ภูมิภาคออสเตรเลียและแปซิฟิก ประเทศออสเตรเลีย
5. ภูมิภาคตะวันออกกลาง ประเทศอิสราเอล สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ บาห์เรน
6. ภูมิภาคแอฟริกา ประเทศแอฟริกาใต้
7. ภูมิภาคยุโรป ประเทศสเปน เยอรมัน
8. ภูมิภาคอเมริกา ประเทศบราซิล อาร์เจนตินา เปรู

2.6 โครงสร้างและบทบาทของสำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

2.6.1 อำนาจหน้าที่

ตามกฎกระทรวงดังกล่าวได้กำหนดให้สำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิบัติพิธีการศุลกากรการจัดเก็บภาษีอากรและรายได้อื่น การคืนอากรที่มีใช้กรณีตามมาตรา 19 ทวิแห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 และที่แก้ไขเพิ่มเติมรวมทั้งการควบคุมและตรวจสอบตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องของท่าอากาศยานสุวรรณภูมิทั้งนี้เฉพาะของที่ผู้โดยสารนำมาพร้อมกับตน

2. ดำเนินการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ด้านคลังสินค้าทัณฑ์บนและเขตปลอดอากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและเขตประกอบการเสรีตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิเฉพาะภายในอาคารผู้โดยสารและอาคารเทียบเครื่องบินท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ
3. สืบสวนและปราบปรามการกระทำผิดตามกฎหมายศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องและดำเนินการเกี่ยวกับการทบทวนเอกสารต่างๆหลังผ่านพิธีการศุลกากรภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่
4. ดำเนินการเกี่ยวกับคดีทางศุลกากรของกลางและของตกค้างที่อยู่ในความรับผิดชอบ
5. วิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงในการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกซึ่งของผู้โดยสารนำมาพร้อมกับตนรวมทั้งจัดทำประเมินผลพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลด้านศุลกากรเพื่อใช้ในการบริหารความเสี่ยง
6. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

2.6.2 เขตพื้นที่รับผิดชอบ

ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมศุลกากรกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2551 ได้กำหนดเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิไว้ว่าให้รับผิดชอบในเขตพื้นที่ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิเฉพาะภายในอาคารผู้โดยสารและอาคารเทียบเครื่องบินท่าอากาศยานสุวรรณภูมิเท่านั้น

อย่างไรก็ดีในการปฏิบัติงานของสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิได้มีการจัดเจ้าหน้าที่ศุลกากรไปปฏิบัติงานเพื่อตรวจสอบและอำนวยความสะดวกแก่ลูกเรือของบริษัทการบินไทยจำกัด(มหาชน) ณ อาคารศูนย์ลูกเรือของบริษัทฯซึ่งเป็นสถานที่ที่อยู่นอกพื้นที่ของอาคารผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิและโดยลักษณะของอาคารผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิบริเวณด้านหน้าที่เป็นชานชาลาถนนหน้าอาคารถัดจากชานชาลา รวมทั้งอาคารจอดรถยนต์ผู้โดยสาร (อาคาร 1-4) ซึ่งเป็นบริเวณต่อเนื่องหรือเป็นอาคารที่ต่อเนื่องถึงกันกับอาคารผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิซึ่งสำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิเห็นว่าหากมีการกระทำความผิดทางศุลกากรต่อเนื่องไปจากอาคารผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิจะมีปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนปราบปรามของเจ้าหน้าที่ศุลกากรประจำท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

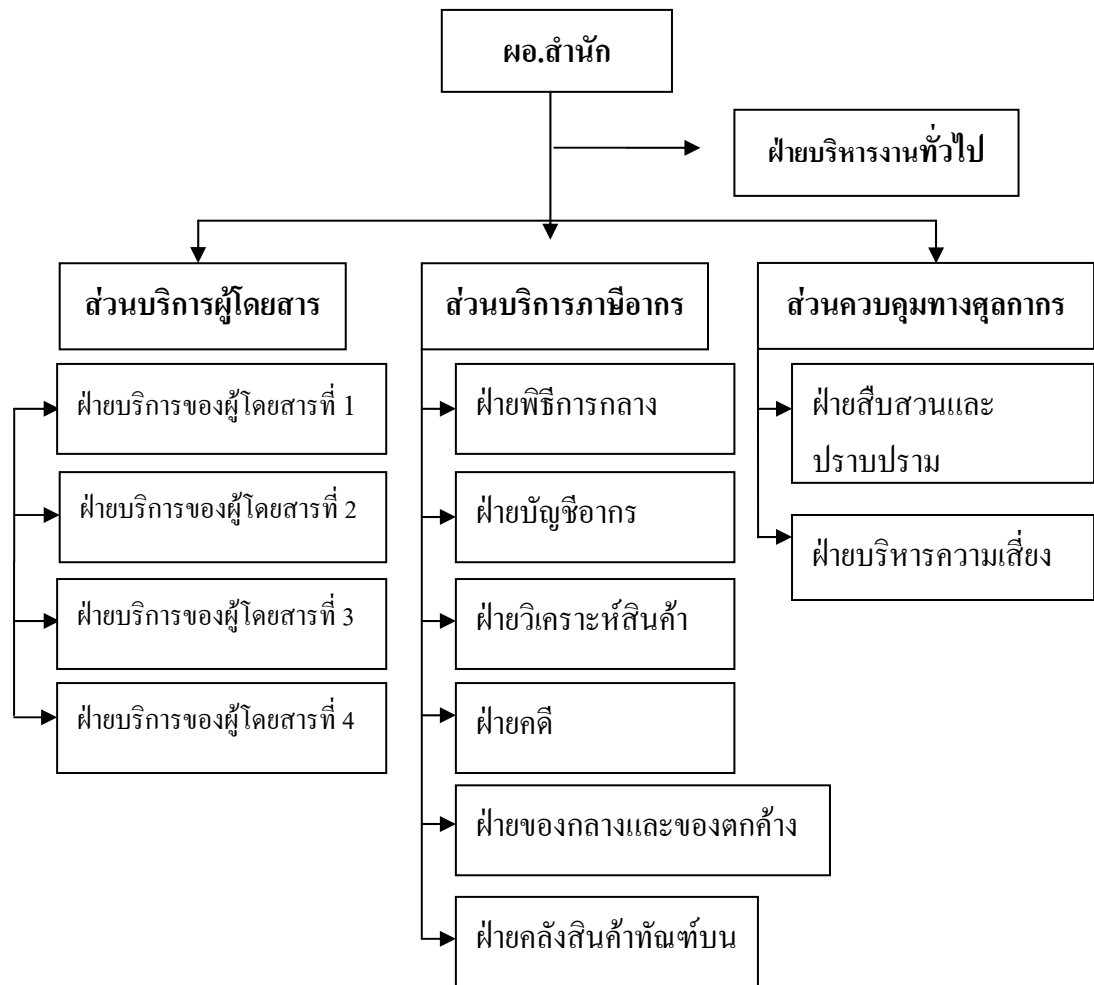
จึงได้ขออนุมัติต่ออธิบดีกรมศุลกากรตามนัยข้อ 6 ของกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมศุลกากรฯ ดังกล่าวในลักษณะการปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สำนักงานตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิมีอำนาจปฏิบัติหน้าที่ราชการนอก อาคารผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิในพื้นที่ดังกล่าวด้วยและอธิบดีกรมศุลกากรได้อนุมัติตามที่ สำนักงานตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิเสนอเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2551

ดังนั้นพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณ ภูมิจึงประกอบด้วยพื้นที่ดังต่อไปนี้

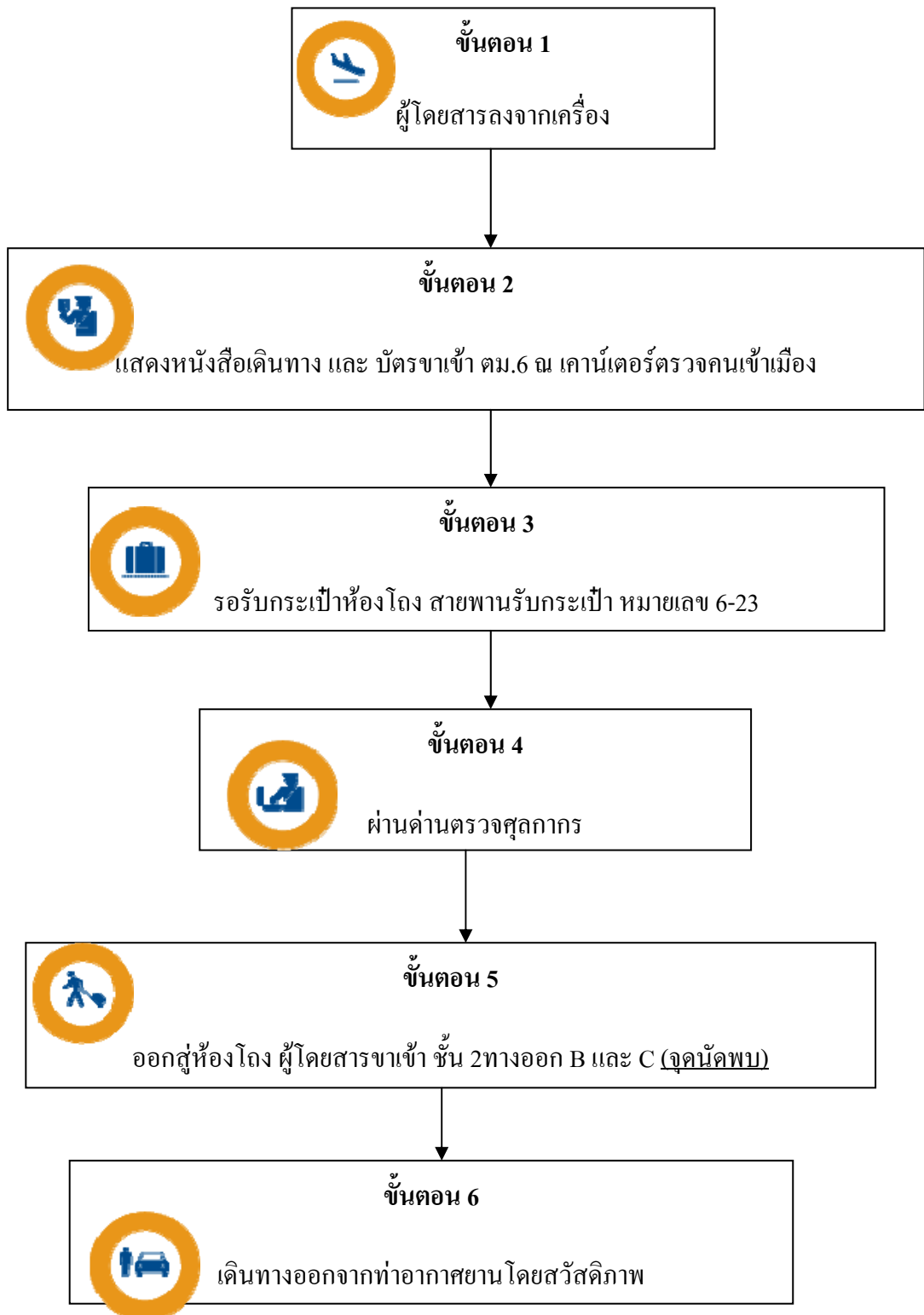
- (1) ภายในอาคารผู้โดยสารและอาคารเทียบเครื่องบินท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ
- (2) อาคารศูนย์ลูกเรือของบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน)
- (3) บริเวณชานชาลาหน้าอาคารผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ
- (4) บริเวณอาคารจอดรถยนต์ผู้โดยสาร (อาคารจอดรถยนต์ 1-4) ของบริษัทท่าอากาศยานไทยจำกัด (มหาชน)

2.6.3 โครงสร้างสำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

สำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิได้แบ่งโครงสร้าง ออกเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนบริการผู้โดยสารส่วนบริการภาษีอากรและส่วนควบคุมทางศุลกากรตาม แผนภาพดังนี้

แผนภาพที่ 2.1 โครงสร้างสำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ
 ที่มา : สำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ, 2554

แผนภาพที่ 2.2 ขั้นตอนปฏิบัติสำหรับผู้โดยสารขาเข้าระหว่างประเทศ ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ

ขั้นตอนปฏิบัติสำหรับผู้โดยสารขาเข้าระหว่างประเทศ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ มี 6 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ผู้โดยสารขาเข้าระหว่างประเทศ ถึงท่าอากาศยานสุวรรณภูมิโดยสวัสดิภาพ

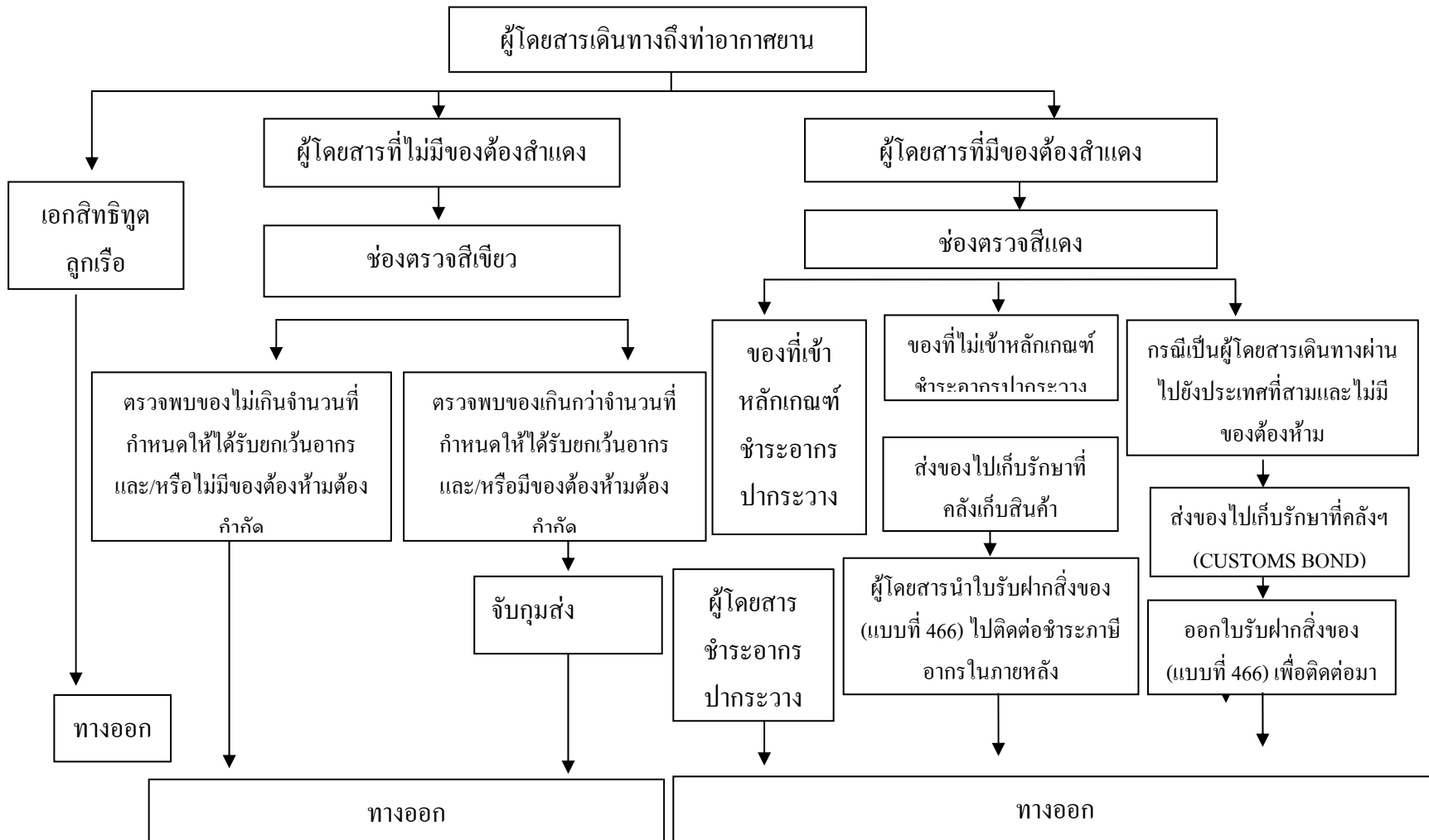
ขั้นตอนที่ 2 ผู้โดยสารจะต้องผ่านเคาน์เตอร์จุดตรวจของเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง โดยผู้โดยสารต้องเตรียมหนังสือเดินทาง และบัตรขาเข้า ตม.6 เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ โดยจะแบ่งการตรวจเป็นผู้โดยสารชาวไทย และผู้โดยสารชาวต่างชาติ ในจุดตรวจของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง จะตรวจถึงรูปพรรณสัณฐานของผู้โดยสารว่าตรงตามหนังสือเดินทางหรือไม่ เพื่อป้องกันการปลอมแปลงหนังสือเดินทางและป้องกันการก่อการร้ายข้ามชาติ ปัจจุบันยังเพิ่มความทันสมัยในการตรวจสอบโดยการใช้เครื่องตรวจสอบหนังสือเดินทาง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้โดยสารอีกด้วย

ขั้นตอนที่ 3 รอรับกระเป๋าห้องโถง สายพานรับกระเป๋า หมายเลข 6-23 ในขั้นตอนนี้ ผู้โดยสารจะต้องตรวจสอบว่ากระเป๋าสัมภาระของตนเองอยู่สายพานที่เท่าไร โดยสามารถตรวจสอบได้จากหน้าจอที่แสดงอยู่ภายในอาคารผู้โดยสาร

ขั้นตอนที่ 4 ผ่านด่านตรวจศุลกากรขั้นตอนนี้เป็นจุดตรวจเดียวที่จะทำการเอกซเรย์และตรวจค้นกระเป๋าสัมภาระของผู้โดยสาร โดยเจ้าหน้าที่จะมีอำนาจในการตรวจค้นกระเป๋าของผู้โดยสารอย่างละเอียด โดยวิธีการสุ่มตรวจ โดยจะพิจารณาจากประเทศต้นทางการเดินทาง ลักษณะกระเป๋า นุคลิก ท่าทางของผู้โดยสาร เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 5 ออกสู่ห้องโถง ผู้โดยสารขาเข้า ชั้น 2 ทางออก B และ C หลังจากผ่านจุดตรวจของเจ้าหน้าที่ศุลกากรแล้ว ผู้โดยสารก็จะเดินออกสู่ห้องโถงด้านนอก และจะมีจุดนัดพบ คือ บริเวณประตู 3 ซึ่งผู้โดยสารสามารถนัดพบกับญาติพี่น้องที่มารับได้ในบริเวณนี้

ขั้นตอนที่ 6 เดินทางออกจากท่าอากาศยานโดยสวัสดิภาพ โดยจะมีจุดให้บริการรถสาธารณะอยู่ภายนอก คือ รถเวียนภายในท่าอากาศยาน หรือ Shuttle Bus รถแท็กซี่ และรถไฟฟ้าแอร์พอร์ตลิงก์

แผนภาพที่ 2.3 ขั้นตอนการปฏิบัติพิธีการสำหรับสำหรับผู้โดยสารขาเข้า ณ ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ

2.6.4 ส่วนควบคุมทางศุลกากร

ส่วนควบคุมทางศุลกากรมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- รับผิดชอบรายชื่อผู้โดยสารเข้า – ออกและออกใบปล่อยอากาศยานเฉพาะเครื่องเช่าเหมาลำ (Charter Flight) ที่มีแต่ผู้โดยสาร
 - สืบสวนและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องในบริเวณอาคารผู้โดยสารและอาคารเทียบเครื่องบิน รวมถึงอาคารศูนย์ลูกเรือบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน) บริเวณชานชาลาหน้าอาคารผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิบริเวณอาคารจอดรถยนต์ผู้โดยสาร (อาคาร 1-4) ของบริษัทท่าอากาศยานไทยจำกัด (มหาชน) และบริเวณพื้นที่อื่นๆตามที่อธิบดีกรมศุลกากรมอบหมาย
 - ดำเนินการเกี่ยวกับการทบทวนข้อมูลและเอกสารต่างๆหลังผ่านพิธีการทางศุลกากร เพื่อทักท้วงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีอากร ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดราคาศุลกากรพิกัดอัตราศุลกากร ยกเว้นอากร การคืนหรือลดหย่อนค่าภาษีอากรค่าธรรมเนียมและการใช้สิทธิประโยชน์ ตลอดจนการดำเนินการตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานศุลกากร
 - ควบคุมและตรวจตราในบริเวณอาคารผู้โดยสารขาเข้าและขาออกและอาคารเทียบเครื่องบินรวมถึงอาคารศูนย์ลูกเรือบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน) บริเวณชานชาลาหน้าอาคารผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ บริเวณอาคารจอดรถยนต์ผู้โดยสาร (อาคาร 1-4) ของบริษัทท่าอากาศยานไทยจำกัด (มหาชน) และบริเวณพื้นที่อื่นๆตามที่อธิบดีกรมศุลกากรมอบหมาย
 - วิเคราะห์ข้อมูลจาก Image ของเครื่อง X-ray กระเป๋าและข้อมูลจากระบบ APIS
 - วิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงในการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกซึ่งของผู้โดยสารนำมาพร้อมกับตนรวมทั้งจัดทำประเมินผลพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลด้านศุลกากรเพื่อใช้ในการบริหารความเสี่ยง (Local Profile)
 - จัดทำสถิติอากาศยานเข้าและออกและผู้โดยสารขาเข้าและขาออก
- แบ่งงานภายในดังนี้

ฝ่ายสืบสวนและปราบปราม มีหน้าที่

- สืบสวนและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องในบริเวณอาคารผู้โดยสารและอาคารเทียบเครื่องบิน รวมถึงอาคารศูนย์ลูกเรือบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน) บริเวณชานชาลาหน้าอาคารผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ บริเวณ

อาคารจอดรถยนต์ผู้โดยสาร (อาคาร 1-4) ของบริษัทท่าอากาศยานไทยจำกัด (มหาชน) และบริเวณพื้นที่อื่นๆตามที่อธิบดีกรมศุลกากรมอบหมาย

- ควบคุมและตรวจตราในบริเวณอาคารผู้โดยสารขาเข้าและขาออกและอาคารเทียบเครื่องบินรวมถึงอาคารศูนย์ลูกเรือบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน) บริเวณชานชาลาหน้าอาคารผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ บริเวณอาคารจอดรถยนต์ผู้โดยสาร (อาคาร 1-4) ของบริษัทท่าอากาศยานไทยจำกัด (มหาชน) และบริเวณพื้นที่อื่นๆตามที่อธิบดีกรมศุลกากรมอบหมาย

ฝ่ายบริหารความเสี่ยงมีหน้าที่

- รับบัญชีรายชื่อผู้โดยสารเข้า – ออกและออกใบปล่อยอากาศยานเฉพาะเครื่องเช่าเหมาลำ (Charter Flight) ที่มีแต่ผู้โดยสาร

- ทบทวนข้อมูลและเอกสารต่างๆหลังผ่านพิธีการทางศุลกากร เพื่อทักท้วงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีอากร ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดราคาศุลกากร พิทักษ์อัตราศุลกากร ยกเว้นอากร การคืนหรือลดหย่อนค่าภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและการใช้สิทธิประโยชน์ ตลอดจนการดำเนินการตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานศุลกากร

- วิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงในการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออก ซึ่งของที่ผู้โดยสารนำมาพร้อมกับตน รวมทั้งจัดทำประเมินผลพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลด้านศุลกากร เพื่อใช้ในการบริหารความเสี่ยง

- วิเคราะห์ข้อมูลจาก Image ของเครื่อง X-ray กระเป๋าข้อมูลจากระบบ APIS และข้อมูลจากระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิดระยะไกล (CCTV System)

- ควบคุมและกำกับดูแลการใช้เทคโนโลยีศุลกากรเช่นเครื่องเอ็กซเรย์ระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิดระยะไกล (CCTV System) และระบบคลื่นวิทยุเพื่อควบคุมการเคลื่อนย้ายสินค้า (Radio Frequency Identification : RFID) และเทคโนโลยีอื่นๆ

- จัดทำสถิติอากาศยานเข้าและออกและผู้โดยสารขาเข้าและขาออก

2.6.5 กระบวนการเกี่ยวกับการจับกุมยาเสพติด

อำนาจหน้าที่และกฎหมายสำหรับการปฏิบัติงานด้านปราบปรามยาเสพติด

การปฏิบัติหน้าที่กระทำไปโดยอาศัยอำนาจตาม พระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช 2469 และ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พุทธศักราช 2519 โดยยึดหลัก

1. การตรวจค้น การจับกุม ที่กระทำภายในเขตพื้นที่ท่าอากาศยานหรือเขตด่านศุลกากรเจ้าหน้าที่กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช 2469
2. การตรวจค้นการจับกุมที่กระทำภายนอกเขตพื้นที่ตามข้อ 1.สามารถกระทำได้ แต่ต้องเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานปราบปรามยาเสพติด (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด) หรืออยู่ภายใต้การกำกับควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับการแต่งตั้ง

แนวทางในการปฏิบัติงานสืบสวนและปราบปรามยาเสพติดทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

การตรวจค้น และจับกุมผู้ลักลอบนำยาเสพติดเข้าและออกนอกราชอาณาจักรทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ มีแนวทางและขั้นตอนในการปฏิบัติดังนี้

(1) เก็บรวบรวมสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการจับกุมผู้นำเข้า และส่งออกยาเสพติดทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งข้อมูลจะได้มาจากหนังสือพิมพ์ ข่าว สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอินเตอร์เน็ตและข่าวจากโทรทัศน์

(2) จัดทำ Profile นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาจัดทำ Profile เพื่อการเฝ้าระวังและประเมินความเสี่ยง

- Profile ข้อมูลบุคคล เช่น ผู้ถูกจับเป็นคนเชื้อชาติใด
- Profile ข้อมูลเส้นทาง เช่น ผู้ถูกจับเดินทางมาจากประเทศใดไปที่ไหน สายการบินอะไร เที่ยวบินอะไร
- Profile ยาเสพติด เช่น เฮโรอีน โคเคนยางกัญชา เป็นต้น

เมื่อได้ Profile ทั้ง 3 ส่วนแล้ว พยายามจัดทำให้เป็นหมวดหมู่ เช่น เฮโรอีนที่ถูกจับในประเทศไทยส่วนใหญ่มาจากไหน เที่ยวบินอะไร สายการบินอะไร เที่ยวบินอะไรที่มีความเสี่ยงและต้องมีการปรับปรุง Profile ให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ เพราะผู้ลักลอบจะเปลี่ยนวิธีการไปตลอด

(3) จัดทำ Watch List เพื่อการเฝ้าระวังและขยายผลจับกุม โดยมีแหล่งที่มาดังนี้

- รายชื่อที่ขยายผลได้จากการจับกุม
- ข้อมูลจากสายลับ
- ข้อมูลจากผู้บังคับบัญชา
- ข้อมูลที่ได้รับแจ้งจากหน่วยงานที่ประสานความร่วมมือกันทั้งในและต่างประเทศ เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, The Drug Enforcement Administration เป็นต้น

(4) เครื่องมือที่สามารถใช้ในการสืบค้น

- ข้อมูลผู้เดินทางเข้า – ออกราชอาณาจักรจากระบบ PISCES ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
- ข้อมูลหนังสือเดินทางประเทศไทย และการเดินทางเข้า - ออกราชอาณาจักรจาก สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- ข้อมูลการเดินทางผู้โดยสารจากสายการบินต่าง ๆ ซึ่งสามารถตรวจค้นได้จากเว็บไซต์ ของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) และระบบ CUTE ของบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

(5) การคัดเลือกเป้าหมายโดยทั่ว ๆ ไป ไม่สามารถตรวจค้นผู้โดยสารได้ทุกคนหรือตรวจหีบห่อได้ทุกหีบห่อ หรือกระเป๋าได้ทุกกระเป๋า หรือยานพาหนะได้ทุกคัน ดังนั้น ต้องมองหาผู้โดยสาร หีบห่อ กระเป๋า หรือยานพาหนะที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากคนอื่น ๆ หรือของอื่น ๆ อันมีลักษณะหรือแนวโน้มว่าจะเป็นผู้กระทำผิด หรือมีสิ่งของผิดกฎหมายซ่อนอยู่ (Risk Assessment)

การคัดเลือกตัวผู้โดยสารสิ่งของ หรือยานพาหนะที่ต้องสงสัยมาทำการตรวจค้น จะทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้ง่ายขึ้นและมีโอกาสสูงที่จะจับกุมหรือตรวจค้นพบยาเสพติด การคัดเลือกนี้จะพิจารณาจาก

- ลักษณะท่าทางของผู้โดยสาร
- การแต่งกาย
- ลักษณะกระเป๋าเดินทาง
- ชนิดของสิ่งของหรือสินค้า
- ต้นทางหรือปลายทาง

(6) การตรวจค้นผู้โดยสาร

- หนังสือเดินทางโดยปกติทั่วไป หนังสือเดินทางของทุกประเทศจะมีมาตรการป้องกันการปลอมแปลงไม่ว่าจะเป็นรูปถ่าย ชื่อ - นามสกุล ตลอดจนรายละเอียดอื่นๆ เช่น เคลือบด้วยพลาสติกใส ใช้กระดาษลายน้ำ หรือปรูเป็นตัวเลข – ตัวอักษรที่รูปเล่ม เป็นต้น

เมื่อมีการปลอมแปลงรูปปรูอย่างต่างๆดังกล่าวจะเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นถ้าสังเกตเห็นสิ่งผิดปกติที่บ่งชี้ว่าหนังสือเดินทางเล่มใดมีการเปลี่ยนแปลง หรือรูปเล่มไม่สมบูรณ์ ให้สันนิษฐานว่าผู้ที่ใช้หนังสือเดินทางเล่มนั้นใช้หนังสือเดินทางปลอม และมักจะมีวัตถุประสงค์ที่ผิดกฎหมายแอบแฝงอยู่ จึงต้องค้นหาและตรวจสอบโดยละเอียด

หนังสือเดินทางเป็นตัวบอกให้เราทราบว่าเจ้าของนั้นมีอาชีพอะไร เดินทางไปไหนมาบ้าง บ่อยครั้งแค่ไหนนานเท่าใด เป็นต้น ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถประเมินได้ว่าน่าสงสัยหรือไม่

- ตัวเครื่องบินตัวเครื่องบินจะมีรูปแบบมาตรฐาน สามารถตรวจสอบรายละเอียดในการเดินทางทั้งที่ผ่านมาและในอนาคตได้ เช่น

- 1) ชื่อเมื่อใด
- 2) ชื่อที่ไหน
- 3) รายละเอียดในการเดินทาง ต้นทาง - ปลายทาง จุดแวะต่าง ๆ
- 4) เดินทางคนเดียวหรือเป็นกลุ่ม
- 5) จ่ายค่าตัวเป็นเงินสด เช็ค หรือบัตรเครดิต

- การตรวจค้นกระเป๋าเดินทาง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) กระเป๋าทรงแข็ง วัสดุที่ใช้ทำกระเป๋าจะมีความแข็งแรง รักษารูปทรงได้เอง เช่น ทำด้วยหนัง พลาสติกแข็ง เป็นต้น
- 2) กระเป๋าทรงอ่อน วัสดุที่ใช้ทำกระเป๋าจะมีความอ่อนนุ่มทำให้กระเป๋ายืดหยุ่นได้ พับงอได้ เช่น ทำด้วยผ้า หรือ โนลอน

โดยทั่วไปสายการบินจะอนุญาตให้ผู้โดยสารนำกระเป๋าเดินทาง (BAGGAGE) และสัมภาระติดตัว (HAND CARRY) ไปได้ตามที่กำหนดเท่านั้น เช่น กระเป๋าเดินทางน้ำหนักรวมไม่เกิน 20 กิโลกรัม และกระเป๋าถือหรือสัมภาระติดตัว กระเป๋าเดินทางได้ไม่เกิน 5 กิโลกรัม เป็นต้น ดังนั้นถ้าจะมีการชุกซ่อนยาเสพติดไว้ในกระเป๋า ผู้กระทำความผิดมักจะใช้วิธีซ่อนไว้ที่ตัวกระเป๋าโดยทำเป็นช่องลับพิเศษ

- กระเป๋าทรงแข็ง จะชุกซ่อนอยู่ที่ด้านข้างด้านล่างของกระเป๋า
- กระเป๋าทรงอ่อน จะชุกซ่อนอยู่ที่ด้านล่าง

ข้อสังเกต

- คุณภาพและรูปร่างของกระเป๋าพิจารณาว่าชุกซ่อนตรงจุดใดได้บ้าง
- วัสดุที่ใช้ทำกระเป๋า มักจะเบา แต่แข็งแรง ดูวัสดุที่ทำกระเป๋าว่าเหมาะสมหรือไม่
- ใช้มือลูบดูความหนาบาง ความผิดปกติของบริเวณต่างๆ ทั้งด้านข้าง พื้นกระเป๋าด้านใน ด้านนอก แข็งหรือยืดหยุ่นได้
- ได้กลิ่นกาวหรือไม่
- สิ่งของอื่นๆ ที่กลบกลิ่นกาวได้ เช่น ลูกเหม็น น้ำหอม พริกป่น พริกไทย
- ดูรอยตะเข็บ หมุดยึด หรือสกรูตามจุดต่าง ๆ
- ลองซ้มน้ำหนักของกระเป๋าเปล่าๆ ว่าหนักผิดปกติหรือไม่
- ให้ความสนใจกับสิ่งของที่มีมากเกินไปจนความจำเป็น เช่น ก้อนสบู่ ขวดแชมพูสระผม ขวด กระจกน้ำผลไม้ กล่องขนม

- ให้ความสนใจกับสิ่งของที่ไม่ควรจะบรรจุไว้ในกระเป๋าเช่น มีปากกาเมจิกเป็นร้อย ๆ ค้าง โปสการ์ดหลายร้อย อันกลักใส่ฟิล์มถ่ายรูปหลายสิบกลัก เป็นต้น

- การค้นสิ่งของสัมภาระอย่างอื่นสิ่งของสัมภาระอย่างอื่นที่ผู้โดยสารนำมาด้วย เช่น

- 1) กล้องกระดาส
- 2) ห่อของที่ทำเป็นมัด
- 3) เครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น โทรทัศน์ เครื่องคอมพิวเตอร์
- 4) ของฉีกาฉีก เช่น ของกิน ของใช้ เป็นต้น

- การตรวจค้นตัวผู้โดยสาร หลักสำคัญในการตรวจค้นผู้โดยสาร

1) ค้นผู้หญิง ต้องให้เจ้าหน้าที่ผู้หญิงทำเท่านั้น ถ้าไม่มีต้องขอเชิญผู้หญิงมาทำแทน

2) ต้องนำไปค้นในที่ทำการเท่านั้น ห้ามทำในที่สาธารณะเด็ดขาด ยกเว้นกรณีจำเป็นและต้องมีหัวหน้าผลัดอยู่ด้วยในขณะนั้น

3) การค้นต้องมีเจ้าหน้าที่อย่างน้อย 2 คน คนหนึ่งทำหน้าที่ค้น อีกคนหนึ่งคอยคุมเชิงฝ้าดูอย่างระมัดระวัง อย่าให้ผู้ที่ถูกค้นซุกซ่อนสิ่งของหรือพยายามหลบหนี

4) เวลาค้นต้องทำอย่างสุภาพ อย่าโต้เถียงกับผู้ถูกตรวจค้น

5) การค้นต้องทำอย่างละเอียดและทำตามขั้นตอน

การตรวจค้นร่างกายมีวิธีการอยู่ 3 แบบ คือ

ก. แบบลูบตัวด้านนอก (RUB DOWN) ใช้ในกรณีตรวจทั่ว ๆ ไป โดย

- 1) ให้ผู้ถูกตรวจเอาสิ่งของที่อยู่ในกระเป๋าเสื้อหรือกางเกงออกมาก่อน
- 2) ให้ผู้ถูกตรวจยืนหันหน้าเข้ากำแพงห่างประมาณ 50 เซนติเมตร กางขาห่างกันพอสมควร ชูแขนเหนือศีรษะแล้วโน้มตัวไปข้างหน้า เอาแขนยันกำแพงไว้

3) ผู้ตรวจต้องยืนอยู่ด้านหลังผู้ถูกตรวจค้น ใช้มือทั้งสองข้างลูบตัวผู้ถูกตรวจค้นภายนอกเสื้อผ้าที่สวมใส่อยู่จากด้านบนลงมาด้านล่างเพื่อหาวัตถุที่เป็นของขึ้นใหญ่ ๆ เช่น อาวุธ ห่อของ สิ่งของ เป็นต้น

ข. แบบตรวจละเอียด (STRIP) เมื่อทำตามข้อ ก. แล้ว พบสิ่งของต้องสงสัยซุกซ่อนอยู่ในเสื้อนอกตะเข็บเสื้อกางเกง ซุกชั้นใน ถุงเท้า รองเท้า เป็นต้น ต้องให้ผู้ถูกตรวจค้นถอดเสื้อ กางเกง รองเท้า ออกมาตรวจให้หมดอย่างละเอียด

ค. ตรวจแบบ X - RAY ใช้ในกรณีมีข้อสงสัยหรือมีข้อบ่งชี้ว่าผู้ถูกตรวจค้นกลืนสิ่งของ ผิดกฎหมายลงไปในท้อง ก็ให้ทำการ X - RAY ได้ แต่ต้องทำอย่างระมัดระวังเพราะเป็นการ

กระทบกระเทือนต่อเสรีภาพส่วนบุคคลและอาจถูกฟ้องร้องได้ กรณีนี้ควรมีหัวหน้าชุดร่วมอยู่ด้วย
ขณะตรวจ

การเอกซเรย์ร่างกาย

ลักษณะท่าทางของผู้ต้องสงสัยที่น่าจะมีสิ่งของซุกซ่อนอยู่ในร่างกาย

- ลำตัวแข็ง หรือแข็งทื่อ
- เดินผิดปกติ เดินช้า ไม่คล่องแคล่ว
- มีการอ่อนเพลีย เหงื่อเหนียว
- มีลักษณะอึดอัด หงุดหงิด
- ไม่ยอมเข้าห้องน้ำ

วัตถุต่างๆ ที่พบจากการตรวจค้นที่แสดงถึงการอาจมีสิ่งของซุกซ่อนในร่างกาย เช่นถุงยางอนามัย เทปพันสายไฟ ถุงมือยาง ไข่มขุดฟัน ผ้าอนามัย น้ำมันหล่อลื่น หรือสิ่งอื่นๆ ที่คล้ายกัน เช่น วาสลิน ครีมทาผม ครีมทาผิว ยาแก้ท้องเสีย ยาแก้อาเจียน ยาถ่าย ยาลดกรด น้ำผลไม้ น้ำมันมะกอก น้ำผึ้ง สเปรย์ดับกลิ่นปาก

ข้อควรปฏิบัติในการเอกซเรย์ร่างกาย

- ขออนุญาตผู้บังคับบัญชาก่อนทุกครั้ง
- ผู้ต้องสงสัยให้ความยินยอม
- จัดเจ้าหน้าที่เพศเดียวกับผู้ต้องสงสัยอย่างน้อย 2 คน ควบคุมตลอดเวลา
- ขณะเปลี่ยนเสื้อผ้า เจ้าหน้าที่ต้องควบคุมอยู่ด้วยเพื่อป้องกันการนำของที่ซุกซ่อนไว้ทิ้งไป
- เตรียมอุปกรณ์การควบคุมตัว เช่น กุญแจมือ อาวุธปืนไปด้วย
- หากพบวัตถุสงสัยจากการเอกซเรย์ต้องให้ผู้ต้องสงสัยดูฟิล์มรับทราบด้วย

การตรวจสอบยาเสพติดให้โทษ

หลังจากตรวจพบวัตถุต้องสงสัยแล้วต้องพิสูจน์เบื้องต้นด้วยการนำน้ำยาตรวจสอบเคมี มาทดสอบว่าเป็นยาเสพติดให้โทษชนิดใด ประเภทใด เพื่อที่จะได้แจ้งข้อหาได้ถูกต้อง

การบันทึกจับกุม

ในการจับกุมผู้ต้องหาที่เกี่ยวกับคดียาเสพติด วิธีการในแต่ละขั้นตอนก่อนข้างจะละเอียดอ่อน เนื่องจากเป็นคดีร้ายแรงและจะส่งผลกระทบมากเมื่อการพิจารณาของศาลสิ้นสุด ดังนั้นไม่ว่าผู้ต้องหาที่เราทำการจับกุมจะจำนนต่อหลักฐานมากน้อยเพียงใด ให้คิดไว้เสมอว่า

ผู้ต้องหามีโอกาสที่จะต่อสู้ในชั้นพนักงานสอบสวนและ/หรือชั้นศาลตลอดเวลา ทำให้การของผู้ต้องหา ประกอบกับความเชี่ยวชาญในรูปแบบต่างๆของทนายจำเลย สามารถทำให้รูปคดีเปลี่ยนไป หากบันทึกจับกุมไม่ละเอียดพอ หรือขาดข้อเท็จจริงบางประการ ย่อมส่งผลให้การร้องทุกข์ กล่าวโทษขาดสาระสำคัญ ทำให้เป็นประเด็นในการต่อสู้เมื่อมีการพิจารณาในชั้นศาล ดังนั้นถ้า บันทึกข้อเท็จจริงไม่ละเอียดพอ ทนายจำเลยสามารถนำจุดอ่อนเหล่านั้นมาทำลายความน่าเชื่อถือของเรา อันเป็นผลให้รูปคดีเปลี่ยนไปได้

ภายหลังจากการตรวจค้นและพบว่ามี การกระทำผิดเกิดขึ้น สิ่งที่จะต้องทำต่อไป คือ การนำผู้ต้องหาและของกลางไปยังสถานที่ที่จะต้องทำบันทึกจับกุม โดยแยกเป็น

(1) ของกลางที่ซุกซ่อนอยู่ในสัมภาระ

การบันทึกจับกุมจะต้องมีข้อเท็จจริงก่อนการตรวจค้น เช่น พบเจอผู้ต้องหาพร้อมสัมภาระที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร เมื่อตรวจค้นแล้วพบว่ามียาเสพติดซุกซ่อนอยู่ในช่องลับที่ทำขึ้นมาใหม่หรือบรรจุมาในภาชนะอื่นใดแล้วบรรจุอยู่ในกระเป๋าสัมภาระ หากเป็นกรณีที่มีการทำช่องลับหรือการกระทำอย่างไรเพื่อการซุกซ่อนที่มองแล้วรู้ได้ทันทีว่าไม่สามารถซุกซ่อนได้ในระยะเวลาสั้นๆจะไม่ค่อยเกิดปัญหาในการแถลงต่อศาล แต่ในกรณีที่เป็นการซุกซ่อนในบรรจุภัณฑ์อื่นๆที่สามารถหยิบ จับ เข้า - ออกจากกระเป๋าได้โดยง่ายและใช้เวลาสั้นๆการบันทึกข้อเท็จจริงกรณีนี้จะต้องละเอียด ตัวอย่างเช่น ตรวจพบสิ่งผิดปกติในกระป๋อง ครีมโกนหนวดที่ดูเหมือนกระป๋องครีมโกนหนวดทั่วไปวางอยู่ในกระเป๋าสัมภาระปะปนอยู่กับสิ่งของอย่างอื่น เมื่อทำการบันทึกจับกุม ควรลงรายละเอียดคำบอกเล่าของผู้ต้องหา ตำแหน่งที่บรรจุภัณฑ์นั้นวางอยู่มีสิ่งของอย่างอื่นวางทับหรือปกปิดอยู่หรือไม่ หากมีภาพถ่ายก็ควรแนบไปด้วย สิ่งของประกอบอย่างอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น อุปกรณ์ที่ใช้ในการเสพตางค์สำหรับวัดปริมาณ หรือสิ่งที่เกี่ยวข้องอย่างอื่น ตลอดจนพยานรู้เห็น ดังนั้น หากเราบันทึกข้อเท็จจริงละเอียด ไม่ว่าจำเลยและทนายจำเลยจะแถลงต่อสู้ในชั้นศาลในลักษณะใด การบันทึกข้อเท็จจริงเหล่านี้จะทำลายความน่าเชื่อถือของจำเลยและทนายจำเลยในชั้นศาล

(2) ของกลางซุกซ่อนอยู่ในตัวผู้ต้องหา

หากการตรวจค้นพบของกลางพันอยู่ตามร่างกาย ในท้อง อวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือในบริเวณที่ต้องใช้เวลาในการซุกซ่อน เช่น รองเท้าก็จะไม่เกิดปัญหา หากแต่เมื่อพบของกลางในกระเป๋าเสื้อ กางเกง การบันทึกข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นต้องชัดเจนเช่นเดียวกันกับที่กล่าวมาข้างต้น สิ่งที่ต้องพึงระลึกเสมอก็คือเมื่อไหร่ที่ของกลางอยู่ในที่จะหยิบจับได้ง่าย ใช้เวลาสั้นๆ สิ่งเหล่านั้นจะ

กลายเป็นข้อต่อสู้ในศาลและจะทำให้ความน่าเชื่อถือของผู้จับกุมลดลง ดังนั้น ภาพถ่าย พยานแวดล้อม จึงเป็นสิ่งจำเป็น

สำหรับการบันทึกข้อเท็จจริงอื่นให้บันทึกตามขั้นตอนและรายละเอียดที่เกิดขึ้น ก่อนหลังหากมีบุคคลภายนอกมาติดต่อเพื่อที่จะพูดคุยกับผู้ต้องหาหรือเกี่ยวข้องกับคดีควรบันทึกชื่อ ที่อยู่และวัตถุประสงค์ในการมาเกี่ยวข้องไว้ด้วยเพื่อเป็นประโยชน์ในชั้นสอบสวนและชั้นศาลต่อไป

สาระสำคัญที่ควรจะมีในบันทึกจับกุม

- สถานที่ที่ทำการจับกุมและวันเวลาที่ทำการจับกุม
- ชื่อผู้ต้องหาทั้งหมด
- คำให้การของผู้ต้องหาในเบื้องต้น (และคำให้การที่พาดพิงถึงผู้อื่นที่เกี่ยวข้องที่ยังไม่ได้ถูกจับ)

สำหรับคำให้การของผู้ถูกจับ ผู้ต้องหาที่พาดพิงไปถึงผู้อื่นและที่เกี่ยวข้องด้วยนั้นมีลักษณะเป็นคำซัดทอด แต่เจ้าพนักงานสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนขยายผล เพื่อหาข้อมูลที่จะยืนยันผู้ที่ถูกพาดพิงไปถึงเพื่อดำเนินการตามกฎหมายเพื่อดำเนินคดีต่อไป

- พฤติการณ์แห่งการกระทำของผู้ถูกจับ
- รายละเอียดเกี่ยวกับของกลางที่ยึดได้ทั้งหมด
- รายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องและยึด
- รายชื่อเจ้าพนักงานที่ร่วมทำการจับกุม ตรวจสอบ
- ลายมือชื่อของผู้จับและผู้ต้องหา
- ผลการทดสอบยาเสพติดเบื้องต้น
- ข้อหาที่เจ้าพนักงานแจ้งให้ผู้ถูกจับทราบ

นำตัวผู้ต้องหาส่งพนักงานสอบสวน

หลังจากการตรวจพบวัตถุต้องสงสัยและได้ตรวจสอบด้วยน้ำยาตรวจสอบเคมีและปรากฏทราบว่าเป็นยาเสพติดให้โทษประเภทใดและบันทึกจับกุมแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ต้องหา รับทราบแล้ว ต้องนำตัวผู้ต้องหาพร้อมของกลางส่งพนักงานสอบสวน ต้องกำหนดตัวผู้กล่าวหาและพยานอย่างละ 1 คน ภายในระยะเวลา 48 ชั่วโมง นับตั้งแต่จับกุม

การรายงานผู้บังคับบัญชา

(1) รายงานจับกุมเบื้องต้นเสนอผู้อำนวยการสำนักสืบสวนและปราบปรามทราบ (แนบสำเนาบันทึกการตรวจค้น - จับกุมไปด้วย)

(2) บันทึกรายละเอียดคดีเสนอผู้อำนวยการสำนักสืบสวนและปราบปราม

(3) รายงานการจับกุมแจ้งเลขอาชญากรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
ทราบ โดยเสนอให้รองอธิบดีด้านปราบปรามเป็นผู้ลงนาม

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กานต์ ธรรมเกษม(2540) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัญหาในการปฏิบัติงานด้านสืบสวนอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการกองปราบปราม พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านสืบสวน เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ งบประมาณและการเงิน กำลังคน วัสดุอุปกรณ์ ปริมาณงานที่รับผิดชอบ การหาข่าวและผู้แจ้งข่าว การพิจารณาความดีความชอบ อิทธิพลที่มีต่อรูปคดี การประสานงานกับหน่วยงานอื่น และการบริหารงานภายในหน่วยงาน นอกจากนี้รายได้ที่แท้จริง สถานภาพการสมรส กองกำลังการ พื้นที่การปฏิบัติงาน ชันยศ และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน สืบสวนต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานด้านสืบสวนอาชญากรรมต่างกัน

จิตรรา สัมหลาม (2541) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามผู้ค้ายาบ้า : ศึกษากรณีการเปลี่ยนประเภทจากวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท เป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 1 พบว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ขาดเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัย กฎหมายไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการทำงานยุ่งยากซับซ้อน ขาดงบประมาณในการบริหารงาน ระบบการเก็บข้อมูลทั้งภาครัฐและเอกชนมีขั้นตอนยุ่งยากในการตรวจสอบ กฎหมายรัฐธรรมนูญใหม่มีผลทำให้ขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการปราบปรามยาเสพติดต้องปรับปรุง ปัจจัยที่เอื้ออำนวยในการปฏิบัติงาน คือ มีการประสานงานร่วมกันในระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม บุคลากรมีความรู้ความสามารถ มีการฝึกอบรมบุคลากรในหน่วยงานเกี่ยวกับการปราบปรามผู้ค้ายาบ้าที่มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ระบบการบริหารภายในหน่วยงานยาเสพติดดี เจ้าหน้าที่มีขวัญและกำลังใจในการบริหารงานที่ดี มีโอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ราชการ

การุณย์ บัวเฟื่อน (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่องเครือข่ายยาบ้าในสังคมไทย ศึกษาจากประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติด พบว่า เครือข่ายยาบ้าในสังคมไทย เป็นเครือข่ายขององค์กรอาชญากรรมที่มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจนในองค์กร กาจัดระบบ และวิธีการดำเนินงานของเครือข่ายการผลิต เครือข่ายการนำเข้า การลำเลียง และเครือข่ายการจำหน่าย จึงมีรูปแบบที่ชัดเจน มีลักษณะเหมือนเครือข่ายเหมือนราก็มีรากฝอยแตกออกมาและปลายรากฝอยเป็นเครือข่ายที่มีลักษณะเป็นใยแมงมุม มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล มีการตัด

ตอนทั้งแนวคิ่งและแนวนอน โดยมีการตัดตอนทุกชั้นตอน ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยของบุคคลที่เป็นนายทุนหรือหุ้นส่วนของเครือข่าย และผู้ที่ทำหน้าที่ตัดตอนจะเป็นนายหน้าหรือผู้ประสานงานหรือตัวแทนของเครือข่าย ทุกคนในเครือข่ายจะได้รับผลประโยชน์จากการทำหน้าที่ทั้งสิ้นทั้งนี้การจัดรูปแบบของเครือข่ายยาบ้าในสังคมไทยมีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรมที่มองด้วยตาเปล่าไม่เห็น ต้องอาศัยการสืบสวนอย่างเป็นระบบ จึงจะทราบว่าผู้ใดทำหน้าที่อะไร ทุกคนมีตัวตายตัวแทนคล้ายมีชีวิต พร้อมทั้งจะเข้ามาทำหน้าที่แทนตนเอง ทุกคนพร้อมที่จะเสี่ยงเพื่อผลประโยชน์ทั้งสิ้น โดยผลประโยชน์ที่ได้รับจะเป็นจำนวนเงินที่สูงมาก เครือข่ายยาบ้าในสังคมไทยจึงเป็นเหมือนเครือข่ายที่มีชีวิต มีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา โดยมีเป้าหมายในการเคลื่อนย้ายยาบ้าจากแหล่งผลิตไปยังผู้เสพ โดยปลอดภัย ทั้งนี้เพื่อให้ได้เงินซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนในเครือข่ายต้องการ

ทูน เฉลยคุณมาก(2545) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนในการสอบปากคำคดีเด็กตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พบว่า ด้านปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากในด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการคดีและอยู่ในระดับปานกลางด้านนโยบายการประสานงานการสอบปากคำเด็กให้บรรลุเป้าหมาย ในขณะที่การประสานงานการติดต่อประสานงานกะทันหันและค่าใช้จ่ายตอบแทนอยู่ในระดับสูงในด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานพบว่าพนักงานสอบสวนที่มีอายุระดับการศึกษาศาสนาภาพสมรสและระยะเวลาการเป็นพนักงานสอบสวนที่แตกต่างกันจะมีปัญหาและอุปสรรคที่แตกต่างกัน ในขณะที่พนักงานสอบสวนที่เคยผ่านการฝึกอบรมและไม่เคยฝึกอบรมเกี่ยวกับเด็กไม่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

กิตติพงษ์ ศิริรักษ์ (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่อการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติของไทย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพทางการสมรส ชั้นยศ ระดับตำแหน่ง อายุราชการ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน รายได้ มีความสัมพันธ์กับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่อการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติของไทย ส่วนเพศ ระดับการศึกษา การใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร และการผ่านการฝึกอบรมด้านการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่อการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ และปัจจัยสภาพแวดล้อม ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคลกร/กำลังพล ด้านงบประมาณ/วัสดุอุปกรณ์การทำงาน ด้านกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และด้านการบริหาร มีความสัมพันธ์กับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่อการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติของไทย ส่วนปัจจัย

ด้านการประสานงาน ด้านการฝึกอบรม ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องต่อการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

สุนทร มาลาเวช(2551) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาบ้าของเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 9 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาบ้าของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนได้แก่อายุชั้นยศรายได้ระยะเวลาในการรับราชการตำรวจสถานภาพการสมรสการมีอาวุธปืนใช้ในการปฏิบัติงานสืบสวนการมียานพาหนะใช้ในการปฏิบัติงานสืบสวนและการเข้ารับการฝึกอบรมด้านการสืบสวน

ไตรรัตน์ เฟิงนู(2552) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยด้านภูมิหลังทางสังคมที่มีผลต่อการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (เมทแอมเฟตามีน):ศึกษาเฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนกองบังคับการตำรวจนครบาล 9 พบว่า ปัจจัยด้านภูมิหลังทางสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนในสถานี่ตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 9 ได้แก่ ระดับชั้นยศการฝึกอบรมในหลักสูตรด้านการสืบสวนหลักสูตรด้านการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดประสบการณ์ในด้านการสืบสวนระดับการศึกษาการได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาและระยะเวลาในการรับราชการตำรวจ

จากแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร สำนักตรวจของศุโดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ”ดังกล่าวมาแล้วนั้น พบว่ามีปัจจัยสภาพแวดล้อมหลายอย่างที่มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน คือ

ด้านบุคลากร/กำลังคน คือ กระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับบุคคลในหน่วยงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับความต้องการของหน่วยงาน ตลอดจนการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ รวมไปถึงการอยู่ร่วมกัน การทำงานร่วมกัน ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา

ด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน คือ มีอุปกรณ์และเครื่องมือที่เพียงพอและมีความสมัย เหมาะสมกับงานที่ทำ

ด้านการบริหารงาน คือ การกำหนดวิธีการ แบบแผนต่างๆในการปฏิบัติงาน รวมถึงการมอบหมายงานและแบ่งงานที่มีความเหมาะสมกับเจ้าหน้าที่ อีกทั้งมีการประสานงานที่ดีภายในหน่วยงาน ตลอดจนเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา เสนอแนะแสดงความคิดเห็นการบริหารของหน่วยงาน

ด้านงบประมาณ คือ ปัจจัยต่างๆที่ให้การสนับสนุนในการจัดหาทรัพยากรเพื่อ
เอื้ออำนวยให้การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่เป็นไปอย่างสะดวก และเพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการ
ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ฝ่ายสืบสวนและปราบปราม ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Survey) โดยมีวิธีการ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Survey) โดยการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนศึกษาจากหนังสือ บทความ วารสาร สารานิพนธ์ วิทยานิพนธ์ ผลงานวิจัยและเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาค้นคว้าภาคสนาม (Field Survey) โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างจากการศึกษาจากเอกสารเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การสุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากประชากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ศุลกากรสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ กำหนดเป็นกลุ่มจำนวนทั้งสิ้น 20 คน (Quota Sampling) โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive selection) โดยทำการเก็บข้อมูลจากหัวหน้าฝ่ายสืบสวนและปราบปราม จำนวน 1 คน หัวหน้าผลัดจำนวน 3 คน และเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ในการทำงาน มาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 16 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างคำถามในการสัมภาษณ์โครงสร้าง (Structural Interview) โดยมีแนวคำถาม (Guideline Questions) ซึ่งได้มาจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยครอบคลุมถึงเนื้อหาที่ต้องการจะศึกษาแล้วนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป โดยมีวิธีการดังนี้

- 1) การสร้างแบบสัมภาษณ์

- เครื่องมือที่ใช้จะสร้างจากทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย โดยทำการศึกษาจากตำราเอกสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ รายงาน ฯลฯ
- กำหนดเนื้อหาสาระของแบบสัมภาษณ์ เพื่อครอบคลุมถึงเนื้อหาที่จะทำการศึกษา โดยให้ผู้ตอบสามารถตอบข้อเท็จจริงให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้มากที่สุด
- ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของคำถาม และแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้มีความถูกต้องชัดเจน ทั้งนี้ผู้วิจัยจะนำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขแล้วไปทำการ Pre-test เพื่อตรวจสอบความตรงและความสมบูรณ์ของข้อคำถามว่า สามารถสะท้อนข้อมูลที่ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่

2) สาระสำคัญของแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แนวคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา ได้แก่ อายุ เพศ ตำแหน่ง คุณวุฒิ ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ ประสบการณ์ในการทำงาน ปราบปรามยาเสพติด

ส่วนที่ 2 แนวคำถามเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคและมีผลต่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้แก่ บุคคลร/กำลังพล งบประมาณ กฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง การบริหารงาน ความร่วมมือจากประชาชน การประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก การทุจริตของเจ้าหน้าที่ เครื่องมือและเทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 3 มาตรการในการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่บุคลากรฝ่ายสืบสวนและปราบปรามท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดลถึงหัวหน้าฝ่ายสืบสวนและปราบปรามเพื่อขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมจากกลุ่มประชากรเป้าหมายดังกล่าว

3.3.2 จากนั้นผู้วิจัยอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตลอดจนรายละเอียดของแบบสัมภาษณ์ก่อนที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

3.3.3 ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural Interview) โดยจะใช้เวลาในการสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 1 ชั่วโมงต่อราย ทั้งนี้ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะทำการจดบันทึกข้อมูลต่างๆและบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์ เมื่อผู้วิจัยสัมภาษณ์จนครบทุกประเด็นคำถามแล้ว ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล

3.3.4 หลังจากที่ได้สัมภาษณ์จนครบตามจำนวน 20 คน ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้อั้ทั้งหมดมาสรุปและวิเคราะห์ ตามแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์รายบุคคล (Individual Interview) โดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural Interview) ในเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ของเจ้าหน้าที่บุคลากร ฝ่ายสืบสวนและปราบปราม ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภูมิหลังของเจ้าหน้าที่บุคลากรด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค และแนวทางแก้ไข ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลแบบการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ : ศึกษาเจ้าหน้าที่ศุลกากร ประจำสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลครั้งนี้จำนวน 20 คน โดยทำการวิเคราะห์และเสนอข้อมูลตามลำดับดังนี้

4.1 ข้อมูลปัจจัยภูมิหลังของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ได้แก่ เพศ อายุ คุณวุฒิ ตำแหน่งอายุราชการความสามารถด้านภาษาต่างประเทศประสบการณ์ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและการฝึกอบรมด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

4.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคและมีผลต่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

4.3 แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

4.1 ข้อมูลปัจจัยภูมิหลังของเจ้าหน้าที่ศุลกากร

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ศุลกากร จำนวน 20 คน ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายสืบสวนและปราบปราม จำนวน 1 คน หัวหน้าผลัดจำนวน 3 คน และเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ในการทำงาน มาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 16 คน โดยข้อมูลปัจจัยภูมิหลังของเจ้าหน้าที่ศุลกากร มีดังนี้

4.1.1 เพศ พบว่า นักวิชาการศุลกากรปฏิบัติการ เป็นเพศชาย 5 คน นักวิชาการศุลกากรชำนาญการ เป็นเพศชาย 12 คน เป็นเพศหญิง 3 คน

4.1.2 อายุพบว่านักวิชาการศุลกากรปฏิบัติการ มีอายุ 28-35 ปี นักวิชาการศุลกากรชำนาญการ มีอายุ 32 –55 ปี

4.1.3 คุณวุฒิพบว่านักวิชาการศุลกากรปฏิบัติการจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 3 คนและปริญญาโทจำนวน 2 คน นักวิชาการศุลกากรชำนาญการจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 11 คน และปริญญาโทจำนวน 4 คน

4.1.4 ตำแหน่ง พบว่านักวิชาการศุลกากรปฏิบัติการมีจำนวน 5 คน นักวิชาการศุลกากรชำนาญการมีจำนวน 15 คน

4.1.5 อายุราชการ พบว่านักวิชาการศุลกากรปฏิบัติการมีอายุราชการ 2-10 ปี นักวิชาการศุลกากรชำนาญการมีอายุราชการ 15-36 ปี

4.1.6 ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ พบว่านักวิชาการศุลกากรปฏิบัติการมีความสามารถด้านภาษาอังกฤษในระดับดี ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเกาหลี ภาษาจีนในระดับพอใช้ ส่วนภาษาอินเดียสามารถสื่อสารได้บ้าง นักวิชาการศุลกากรชำนาญการมีความสามารถด้านภาษาอังกฤษในระดับดี ส่วนภาษาจีนและภาษาอินเดียสามารถสื่อสารบ้าง

4.1.7 ประสบการณ์ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พบว่านักวิชาการศุลกากรปฏิบัติการมีประสบการณ์ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2-5 ปี นักวิชาการศุลกากรชำนาญการมีประสบการณ์ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2-8 ปี

4.1.8 การฝึกอบรมด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พบว่านักวิชาการศุลกากรปฏิบัติการมีการฝึกอบรมด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทั้งจากภายในและภายนอกหน่วยงานทุกๆปี นักวิชาการศุลกากรชำนาญการมีการฝึกอบรมด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทุกๆปีเช่นกัน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการฝึกอบรมจากภายนอกหน่วยงาน

4.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคและมีผลต่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ผลการศึกษาในส่วนของปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคและมีผลต่อการป้องกันและปราบปรามพบประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

4.2.1 ด้านบุคลากร/กำลังพล

4.2.2 ด้านงบประมาณ

4.2.3 ด้านกฎหมาย กฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

4.2.4 ด้านการบริหารงาน

4.2.5 ด้านความร่วมมือจากประชาชน

4.2.6 ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายนอกและภายใน

4.2.7 ด้านเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

4.2.8 ด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ

4.2.1 ด้านบุคลากร/กำลังพล

1) ปัญหาเรื่องจำนวนบุคลากรมีจำนวนน้อย และต้องปฏิบัติหน้าที่ตลอด 24 ชั่วโมง อีกทั้งต้องปฏิบัติหน้าที่ในช่วงเวลากลางคืนอีกด้วย ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากร ปฏิบัติการท่านหนึ่งที่กล่าวว่า

“..เจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอ เพราะต้องมีการกระจายกำลังไปทั่วสนามบิน อีกทั้งต้องมีการทำงานตลอด 24 ชั่วโมง เกิดปัญหาความเหนื่อยล้าและอ่อนเพลีย โดยเฉพาะช่วงกลางดึกถึงเช้า มีด แม้จะเป็นช่วงที่มีเที่ยวบินไม่มากนัก แต่ก็จำเป็นที่จะต้องมีเจ้าหน้าที่ประจำตลอดทั้งคืน การสลับสับเปลี่ยนกันไปพักผ่อนก็ยังจะทำให้กำลังพลลดน้อยลง แต่พื้นที่ในการปฏิบัติงานและผู้ที่ต้องหายังมีอยู่ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานก็จะลดลงตามไปด้วย นอกจากนี้ทักษะความสามารถ และความใฝ่รู้ในการทำงานของเจ้าหน้าที่แต่ละคนก็มีไม่เท่ากัน หรือต้นทุนในการทำงานของแต่ละคนมีไม่เท่ากัน ผลที่จะเกิดขึ้นก็จะไม่เท่ากันด้วย การที่จะทำให้แต่ละคนมีต้นทุนเพิ่มมากขึ้น ต้องใช้เวลาานพอสมควรในการหมั่นฝึกฝนทักษะและหาความรู้ใส่ตัวอยู่เสมอ แต่ถ้าสามารถพัฒนาให้มีเพิ่มมากขึ้น ก็จะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นตามไปด้วย..”

และคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรปฏิบัติกรอีกท่านหนึ่งที่กล่าวไว้ว่า

“..เจ้าหน้าที่มีจำนวนน้อยเกินไปเพราะการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการปราบปรามยาเสพติด ต้องอาศัยเจ้าหน้าที่จำนวนมาก เพื่อช่วยการสอดส่องดูแลพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ และเจ้าหน้าที่แต่ละคนก็จะมีทักษะ ความสามารถและประสบการณ์ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้ หากสามารถนำมาทดแทนเข้าด้วยกัน ก็จะทำให้การปราบปรามยาเสพติดมีความเข้มข้นและมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น หน่วยงานจึงควรมีการเพิ่มเติมทักษะและประสบการณ์ต่างๆในด้านการปราบปรามยาเสพติดต่อไป นอกจากนี้เวลาในการปฏิบัติงานก็มากเกินไป ร่างกายของคนเราไม่สามารถตื่นตัวได้ตลอด 24 ชั่วโมง ต้องเกิดความง่วงนอนและเมื่อยล้า บ้างตามสมควรเกิดความห่อหุ้มในการตรวจตราดูแล ซึ่งจะเป็นช่องโหว่ที่ทำให้ผู้ต้องหาลักลอบขนยาเสพติดได้ง่ายขึ้น..”

2) ปัญหาเรื่องขาดความรู้ ความสามารถ เทคนิค วิธีปฏิบัติต่างๆ ทักษะและประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรชำนาญการท่านหนึ่งที่กล่าวว่า

“..นอกจากจะมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอแล้ว เจ้าหน้าที่บางส่วนยังขาดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและความรู้ความสามารถ รวมทั้งเทคนิคและวิธีปฏิบัติต่างๆก็ยังมีน้อย ซึ่งจะต้องให้เวลาในการปรับตัวและฝึกฝนทักษะ เนื่องจากเจ้าหน้าที่บางคนก็เพิ่งเคยปฏิบัติสายงานแบบนี้เป็นครั้งแรก และบางคนโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ที่เป็นเพศหญิงก็จะไม่คุ้นเคยกับลักษณะงานที่เป็นแบบนี้

เพราะเป็นลักษณะงานที่พักผ่อนไม่เป็นเวลา ต้องอาศัยความอดทน ความเด็ดขาด การสังเกต และในบางครั้งต้องมีการตรวจค้นตัวผู้ต้องหา ในลักษณะที่คนทั่วไปไม่ยอมทำ เช่น การล้วงช่องคลอด การตรวจอุจจาระ เป็นต้น..”

4.2.2 ด้านงบประมาณ

ขาดงบประมาณด้านการจัดซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น เครื่องเอกซเรย์ อุปกรณ์หรือสารเคมีที่ใช้ทดสอบสารเสพติด เป็นต้น ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรชำนาญการที่กล่าวว่า

“..มีปัญหาในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในการปฏิบัติงาน อาจมีไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ของเจ้าหน้าที่ และอุปกรณ์บางอย่างก็ควรมีเพิ่มเติมในการปฏิบัติงาน เช่น เครื่องมือหรือสารเคมีที่ใช้ทดสอบสารเสพติดที่ผสมมากับน้ำเครื่องเอกซเรย์ร่างกายแบบมือถือ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน เป็นต้น..”

และคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรชำนาญการอีกท่านหนึ่งที่กล่าวไว้ว่า

“..จะมีปัญหาเชื่อมโยงกับปัญหาด้านการบริหารปัญหาด้านเครื่องมือและเทคโนโลยี โดยขาดงบประมาณที่จะซื้อเครื่องมือที่ใช้ในการเอกซเรย์สิ่งของมาเป็นของตนเอง เนื่องจากเครื่องเอกซเรย์นั้นเป็นทรัพย์สินของการท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย ฝ่ายบริหารอาจจะเห็นว่าไม่จำเป็นต้องอนุมัติงบประมาณในส่วนนี้ แต่จากการปฏิบัติงานต้องพบกับปัญหาหลายอย่าง เช่น ความล่าช้าในการซ่อมบำรุงเครื่องเอกซเรย์ ซึ่งเดิมทีเครื่องเอกซเรย์ก็มีจำนวนน้อยอยู่แล้ว เมื่อเกิดการชำรุดเสียหาย ทำให้จำนวนเครื่องเอกซเรย์ลดน้อยลงไปอีก เป็นต้น ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ลดน้อยลง โดยเฉพาะช่วงเวลากลางคืนและช่วงเช้ามืด ซึ่งมักเกิดความหละหลวมในการปฏิบัติงาน ช่วงเวลานี้จึงเป็นช่วงโอกาสที่ผู้ต้องหาอาจจะซุกซ่อนยาเสพติดเข้าประเทศได้..”

4.2.3 ด้านกฎหมาย กฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

บทลงโทษของผู้ที่กระทำความผิดไม่มีความรุนแรงมากพอที่จะทำให้บุคคลเกรงกลัวต่อการกระทำผิดกฎหมาย ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรชำนาญการที่กล่าวว่า

“..ต้องเพิ่มความรุนแรงของบทลงโทษให้มากขึ้น เพราะบางครั้งผู้ต้องหาชาวต่างชาติก็ร่วมมือกับคนไทยลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาเพื่อทำรายคนไทยด้วยกันเอง มีการติดสินบนเจ้าหน้าที่ไทยเพื่อแลกกับการปล่อยตัวผู้ต้องหาแสดงให้เห็นว่าผู้ต้องหาไม่ได้เกรงกลัวกฎหมายของไทย..”

4.2.4 ด้านการบริหารงาน

1) นโยบายของหน่วยงานที่ต้องมีการสับเปลี่ยนโยกย้าย ตำแหน่ง ทุกๆปี และไม่ได้มีการพิจารณาถึงความรู้ ความสามารถ ของเจ้าหน้าที่บุคลากร ทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน และเกิดช่องว่างของทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของนักวิชาการบุคลากรปฏิบัติการที่กล่าวว่า

“..เนื่องจากองค์กรมีการ โยกย้าย สับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทุกๆปี ก็จะเกิดปัญหาความไม่ต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะงานเฉพาะด้าน ซึ่งงานปราบปรามยาเสพติดก็เป็นงานที่ต้องใช้ทักษะ ความสามารถ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานพอสมควร เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงตัวผู้ปฏิบัติงาน ทำให้ทักษะ ความสามารถ และประสบการณ์ที่มีอยู่ ไม่ได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติงาน ผู้ที่ถูกสับเปลี่ยนมาทำงานในด้านนี้ ก็ต้องสร้างทักษะและประสบการณ์ใหม่ๆของตนเอง ซึ่งก็ต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร ทำให้เกิดช่องว่างของทักษะและประสบการณ์ขึ้น ก็จะมีผลต่อการปฏิบัติงานในด้านนี้..”

และคำกล่าวของนักวิชาการบุคลากรชำนาญการอีกท่านที่กล่าวว่า

“..การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดนั้น บางครั้งต้องอาศัยประสบการณ์และความสามารถเฉพาะตัวในการปฏิบัติงาน เช่น สังเกตลักษณะท่าทางการเดิน ลักษณะการถือกระเป๋า การตรวจดูหนังสือเดินทาง(Passport) เป็นต้น ดังนั้น ยิ่งเจ้าหน้าที่มีประสบการณ์มากเท่าไร ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานก็ยิ่งมากขึ้นตามไปด้วย แต่จากนโยบายของหน่วยงานที่มีการปรับเปลี่ยนโยกย้ายตำแหน่งในทุกๆปี ทำให้การสั่งสมประสบการณ์มีไม่มากเท่าที่ควร เมื่อถึงเวลาปรับเปลี่ยน คนที่เริ่มจะมีประสบการณ์ด้านยาเสพติด ก็อาจจะต้องไปปฏิบัติงานในส่วนอื่นๆ ส่วนคนที่เพิ่งย้ายมาใหม่ ก็อาจไม่มีประสบการณ์ในด้านนี้เลย ก็เหมือนกับเป็นการเริ่มต้นนับหนึ่งใหม่ เริ่มต้นสั่งสมประสบการณ์ใหม่ ก็จะส่งผลกับการปฏิบัติงานบ้างพอสมควร เพราะคนมาใหม่ก็ต้องทำงานไปอีกระยะหนึ่ง กว่าที่จะเริ่มมีประสบการณ์ ก็จะวนเวียนไปแบบนี้เรื่อยๆ ทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน..”

2) การที่เวลาในการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ทำให้เกิดการปัญหาในช่วงเวลาหลังเวลาราชการและวันหยุดราชการ ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของนักวิชาการบุคลากรชำนาญการที่กล่าวว่า

“..เวลาในการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารกับเจ้าหน้าที่ไม่ตรงกัน คือฝ่ายบริหารจะทำงานตามเวลาราชการ แต่เจ้าหน้าที่จะต้องทำงานตลอด 24 ชั่วโมง ดังนั้น เมื่อมีเหตุการณ์สำคัญหรือต้องอาศัยการตัดสินใจจากฝ่ายบริหารในช่วงที่ไม่ใช่เวลาราชการ ก็อาจเกิดความล่าช้าหรือตัดสินใจผิดพลาดได้ บางครั้งต้องรอนถึงเวลาราชการ ไม่ก็ต้องรอถึงวันทำการ มีผลทำให้การ

ปฏิบัติงานต้องเลื่อนออกไป อีกปัญหาหนึ่งก็คือ การที่ฝ่ายบริหารไม่ค่อยได้ลงมาคลุกคลีหรือดูแลเจ้าหน้าที่มากนัก ทำให้การรับรู้ถึงปัญหาหรือข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานน้อย และไม่รู้ถึงปัญหาที่แท้จริงในการปฏิบัติงาน..”

และคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรชำนาญการอีกท่านที่กล่าวว่า

“..จะมีปัญหาตอนหลังจาก 16.30 น. ไปแล้ว เพราะเป็นเวลาเลิกงานของฝ่ายบริหาร และเสาร์-อาทิตย์ จะให้อ่านางแก่หัวหน้าพลัดในการตัดสินใจ และทำเป็นบันทึกข้อความ เพื่อชี้แจงปัญหาที่เกิดขึ้น ฝ่ายบริหารจะรับรู้ถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และสามารถแก้ปัญหาหรือชี้แจงให้เกิดความเข้าใจตรงกันได้ เช่นบางพลัด เมื่อเกิดการกระทบกระทั่งกับผู้โดยสารหรือผู้ต้องหาขึ้น ก็จะมีการทำบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรว่าเกิดอะไรขึ้น กับใคร สัญชาติอะไร เมื่อไร ที่ไหน เพราะอะไร เป็นต้น เพราะเวลาที่มีการร้องเรียนกันเกิดขึ้น ประชาชนทั่วไปมักคิดว่าเจ้าหน้าที่ข่มขู่ หรืออาศัยอำนาจที่มีอยู่มาเอาเปรียบประชาชน เจ้าหน้าที่ต้องนำบันทึกข้อความที่ทำมาได้แย้งหรือใช้เป็นหลักฐานประกอบ เพราะบางครั้งอาจเจอคนที่ไม่มีเจตนาที่ไม่ดีต่อเจ้าหน้าที่ได้..”

4.2.5 ด้านความร่วมมือจากประชาชน

1) ประชาชนทั่วไปไม่ให้ความสนใจกับสิ่งรอบๆตัว จึงไม่ได้รับการแจ้งข้อมูลและเบาะแสจากประชาชนทั่วไปมากนัก ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรปฏิบัติการที่กล่าวว่า

“..ไม่ค่อยได้รับการแจ้งเบาะแสยาเสพติดจากประชาชนเท่าไรนัก เพราะประชาชนมาสนามบินก็เพื่อไปต่างประเทศและกลับมายังประเทศไทยไม่มีเวลาใส่ใจคนอื่น เมื่อเช็किनเรียบร้อยแล้วก็จะเข้าร้านสินค้าปลอดภาษีหรือร้านอาหารเสร็จ แล้วก็เตรียมตัวขึ้นเครื่องบิน ขากลับก็เข้าร้านสินค้าปลอดภาษีเพื่อซื้อของฝาก เสร็จแล้วก็รีบกลับบ้าน ไปพักผ่อน นอกจากนี้อาจจะเห็นว่าไม่ใช่ธุระของตนเองที่จะต้องไปใส่ใจคนอื่น และผู้ต้องหาขนยาเสพติดก็จะเหมือนผู้โดยสารธรรมดาทั่วไป จึงยากที่ประชาชนจะแยกแยะได้..”

และคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรชำนาญการอีกท่านที่กล่าวว่า

2) ผู้ลักลอบนำเข้ายาเสพติดมักจะทำกันในลักษณะของขบวนการใหญ่ มีความเป็นมืออาชีพในการซุกซ่อน หลบเลี่ยงการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ และมาในรูปแบบของนักท่องเที่ยว ทำให้เป็นการยากที่ประชาชนทั่วไปจะแยกแยะได้ว่าบุคคลใดเป็นผู้ต้องหาและบุคคลใดเป็นนักท่องเที่ยวทั่วไป ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรปฏิบัติการที่กล่าวว่า

“..ได้รับความร่วมมือจากประชาชนน้อยมาก เบาะแสหรือข้อมูลที่ได้รับมักจะมาจากสายข่าวหรือหน่วยงานจากต่างประเทศ ประชาชนทั่วไปมักไม่ค่อยให้ความสนใจ เพราะลักษณะ

ทุกๆ ไปของผู้ต้องหาที่จะเหมือนผู้โดยสารทุกๆ ไป และกระบวนการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศก็จะใช้สนามบินเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของยาเสพติดเท่านั้น ทำให้การที่จะแยกพฤติกรรมที่แตกต่างกันระหว่างประชาชนทั่วไปกับผู้ลักลอบนั้นมีความเป็นไปได้น้อยมาก ผู้ต้องหาจะมีความเชี่ยวชาญพอสมควรในการหลบเลี่ยงหรืออาศัยช่องว่างในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ทำให้การอาศัยความร่วมมือจากประชาชนในการแจ้งข้อมูลหรือเบาะแสเป็นไปได้ค่อนข้างน้อย..”

และคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรชำนาญการอีกท่านที่กล่าวว่า

“..พื้นที่สนามบินเป็นพื้นที่ปิด คือ ผู้ที่ใช้บริการจะมีแค่ผู้โดยสารและผู้ทำงานในหน่วยงานภายในสนามบินเท่านั้น ประชาชนทั่วไปก็จะไม่ได้ใช้บริการ นอกจากนี้ผู้ที่ลักลอบขนยาเสพติดเข้าประเทศก็จะปะปนอยู่กับผู้โดยสารทั่วไปและมาในลักษณะของนักท่องเที่ยวเสียเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ประชาชนไม่สามารถแยกแยะได้ว่าบุคคลใดเป็นคนร้าย ซึ่งส่วนมากแล้วการจับกุมยาเสพติดเจ้าหน้าที่จะอาศัยสายข่าว ข้อมูลจากทางการ การสังเกตพฤติกรรมและการสุ่มตรวจกระเป๋าสัมภาระ ดังนั้นการร่วมมือจากประชาชนจึงมีน้อยมากหรือไม่มีเลย..”

3) ประชาชนทั่วไปไม่ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ในด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรชำนาญการที่กล่าวว่า

“..ประชาชนทั่วไปมักไม่ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของศุลกากรส่วนใหญ่จะทราบเพียงว่ามีหน้าที่ในการตรวจค้นกระเป๋าผู้โดยสารเท่านั้นนอกจากนี้ผู้ต้องหามีความเป็นมืออาชีพ มีบุคลิกลักษณะเหมือนผู้โดยสารทุกๆ ไปทำให้ไม่สามารถแยกแยะได้เจ้าหน้าที่ต้องอาศัยสายข่าว การสุ่มตรวจ ตรวจพาสปอร์ตหรือลักษณะท่าทางการเดิน..”

4.2.6 ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายนอกและภายใน

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ บางครั้งต้องหาเบาะแส ข้อมูลของผู้ต้องหาและอาศัยประสบการณ์ในการสังเกตกระเป๋าสัมภาระของผู้โดยสารเองจึงไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆมากนักดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรปฏิบัติการที่กล่าวว่า

“..ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่และหน่วยงานจะต้องหาเบาะแสและข้อมูลเอาเอง หรือต้องอาศัยสายข่าว หรือไม่ก็ต้องอาศัยการสังเกตกระเป๋าผู้โดยสารเอง..”

4.2.7 ด้านเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

1) เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรปฏิบัติการที่กล่าวว่า

“..เครื่องเอกซเรย์ที่มีจำนวนไม่เพียงพอ บางครั้งเมื่อเกิดความเสียหายก็จะใช้เวลานานในการซ่อมแซมแก้ไข ที่สำคัญคือ ยังไม่มีความทันสมัย ต้องอาศัยความชำนาญของแต่ละบุคคลในการสังเกตสิ่งที่ผิดปกติภายในกระเป๋าของผู้โดยสาร โดยที่เครื่องเอกซเรย์สามารถแยกแยะได้เพียงว่าเป็นวัตถุประเภทใด เช่น ภาพที่เวลามองจากจอเอกซเรย์เป็นสีส้มหรือน้ำตาลก็จะเป็นวัตถุประเภทเสื้อผ้าหรืออาหาร ถ้าเป็นสีน้ำเงินจะเป็นวัตถุประเภทโลหะต่างๆ ถ้าเป็นสีเขียวจะเป็นวัตถุที่น่าสงสัยและทำการเปิดค้น อย่างกรณีกระเป๋าสัมภาระของชาวอินเดียรายหนึ่งเป็นสีเขียวก็จริง แต่เมื่อตรวจค้นก็พบว่า เป็นเพียงแป้งโรตีที่ซ่อนกันมามากจนเกินไป ทำให้เมื่อผ่านเครื่องเอกซเรย์ ก็กลายเป็นสีเขียว หรืออีกกรณีหนึ่ง เกลือซึ่งจริงๆ แล้วต้องเป็นสีส้มหรือน้ำตาล แต่กลับกลายเป็นสีน้ำเงิน นอกจากนี้เครื่องตรวจหาสารเสพติดก็มีไม่เพียงพอและไม่ทันสมัยเช่นกันเมื่อเทียบกับรูปแบบและวิธีการในการขนยาเสพติดซึ่งในปัจจุบันผู้ขนมักจะสรรหาวิธีการใหม่ๆ แปลกๆ อยู่ตลอดเวลา เจ้าหน้าที่จึงต้องคอยศึกษาวิธีการใหม่ๆ ของผู้ขนยาเสพติดอยู่ตลอดเวลาเช่นกัน..”

และคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรชำนาญการอีกท่านที่กล่าวว่า

“..มีปัญหาบ้างแต่ไม่มากนัก กล่าวคือ ส่วนใหญ่ต้องใช้การสังเกตและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ในการตรวจค้นกระเป๋าสัมภาระผู้โดยสาร และการตรวจสอบด้วยเครื่องเอกซเรย์ ซึ่งจะไม่สามารถแยกแยะได้ว่าเป็นสิ่งเสพติดหรือไม่ สามารถแยกแยะได้แค่เพียงว่าของที่อยู่ภายในกระเป๋าทำมาจากอะไรถ้าผู้ต้องหามีการบรรจุและซุกซ่อนไว้เป็นอย่างดี บางครั้งก็อาจจะเล็ดลอดสายตาของเจ้าหน้าที่ไปได้ แต่ถ้าหากมีการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่สามารถแยกได้ว่าสิ่งใดเป็นสารเสพติด หรือสิ่งใดเป็นสัมภาระของผู้โดยสาร ก็จะสามารถลดระยะเวลาในการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ไปได้มาก และการตรวจค้นจะเกิดการมั่นใจได้ว่า ยาเสพติดจะไม่สามารถเล็ดลอดสายตาของเจ้าหน้าที่ไปได้..”

นอกจากนี้ยังมีคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรชำนาญการอีกท่านที่กล่าวไว้ว่า

“..อยากให้มีความทันสมัยเพิ่มมากขึ้น เพื่อลดขั้นตอนและเวลาในการตรวจค้น เพราะผู้ต้องหามักจะเปลี่ยนแปลงวิธีซุกซ่อนและวิธีการขนเสมอ เพื่อป้องกันการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ บางครั้งเจ้าหน้าที่ต้องใช้วิธีการตรวจค้นกระเป๋า ก็จะเกิดการกระทบกระทั่งกับผู้โดยสารทั่วไปได้..”

2) หน่วยงานตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีองค์กรอื่นควบคุมดูแล ทำให้การประสานงานเป็นไปด้วยความยากลำบาก ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรชำนาญการที่กล่าวว่า

“..มีปัญหาในส่วนของอุปกรณ์และเครื่องใช้ที่ต้องมีการซ่อมบำรุงและใช้เวลานาน และไม่ได้เป็นของหน่วยงานโดยตรง เช่น เครื่องเอกซเรย์ กล้องวงจรปิด เป็นต้น ซึ่งอุปกรณ์ทั้งสองอย่างนี้ เป็นผู้ช่วยที่สำคัญของเจ้าหน้าที่ในการปราบปรามยาเสพติด เครื่องเอกซเรย์ จะทำให้เห็นภาพเบื้องต้น ซึ่งจะช่วยให้ลดระยะเวลาในการตรวจค้นกระเป๋าสัมภาระ ส่วนกล้องวงจรปิด เป็นอุปกรณ์ที่ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถเห็นถึงสิ่งผิดปกติที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่สนามบินทั้งหมด แต่อุปกรณ์ทั้งสองอย่างนี้ เมื่อเกิดความชำรุดเสียหาย ก็จะต้องใช้เวลาพอสมควรในการหาอะไหล่และซ่อมแซม อีกทั้งยังไม่ได้เป็นของหน่วยงานโดยตรง ทำให้การดำเนินเรื่องซ่อมแซม บำรุงรักษาเป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะต้องมีการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ก็จะมีความยุ่งยากกว่าเป็นของหน่วยงานเอง ซึ่งก็จะส่งผลกระทบต่อปฏิบัติงานพอสมควร..”

และคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรชำนาญการอีกท่านที่กล่าวว่า

“..เนื่องจากการที่หน่วยงานตั้งอยู่ในสถานที่ที่มีองค์กรอื่นๆเป็นผู้บริหาร ทำให้การจัดซื้อเป็นไปด้วยความยากลำบาก ยกตัวอย่างเช่นเครื่องเอกซเรย์กระเป๋าผู้โดยสาร เครื่องสแกนต่างๆ เป็นต้น ทำให้เกิดความล่าช้า กว่าจะประสานงานหรือดำเนินการก็ใช้เวลานานพอสมควร เกิดปัญหาความไม่สะดวกในการปฏิบัติงานได้

4.2.8 ด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ

1) ผู้ต้องหาไม่สื่อสารภาษาอังกฤษหรือแสร้งว่าไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ทำให้เกิดความยุ่งยากให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรปฏิบัติการที่กล่าวว่า

“..มีเป็นบางกรณีที่ผู้ต้องหาจะสื่อสารเป็นภาษาท้องถิ่นหรือแสร้งสื่อสารภาษาอังกฤษไม่ได้ เพื่อทำให้เกิดความยุ่งยากในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ บางครั้งก็ต้องแก้ปัญหาโดยการใช้ภาษาใบ้หรือวาดรูปโต้ตอบกันแทนการสื่อสารด้วยคำพูด..”

และคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรชำนาญการอีกท่านที่กล่าวว่า

“..มีปัญหาบ้างก็คือ ภาษาจีน ซึ่งชาวจีนส่วนใหญ่จะไม่ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารและการที่ประเทศจีนเป็นประเทศใหญ่ ภาษาจีนก็จะแบ่งออกได้อีกหลายภาษาตามท้องถิ่นที่อยู่อาศัย เจ้าหน้าที่ต้องใช้ล่ามในการสื่อสารหากเกิดกรณีการจับกุมขึ้น หรือหากเป็นนักท่องเที่ยวทั่วไป ก็อาศัยภาษาใบ้หรือต้องจำคำที่ชาวจีนแต่ละท้องถิ่นมักใช้ถามเจ้าหน้าที่ เช่น ห้องน้ำ เปิดตรวจ หนังสือเดินทาง เป็นต้น..”

2) หน่วยงานไม่มีล่ามไว้ประจำ ทำให้การสื่อสารกับผู้ต้องหาเป็นไปด้วยความยากลำบาก ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรปฏิบัติการที่กล่าวว่า

“..ผู้ต้องหาส่วนใหญ่จะมาจากประเทศทางอาหรับ จะไม่ใช่ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร จะใช้ภาษาอาหรับหรือภาษาท้องถิ่นแทน ทำให้การสื่อสารกันเป็นไปด้วยความยากลำบาก เจ้าหน้าที่ต้องใช้ภาษาไปในการสื่อสาร ซึ่งบางครั้งก็ทำให้เกิดการเข้าใจผิดระหว่างกันได้แม้ว่าจะมีการประสานกับหน่วยงานอื่นในการนำล่ามมาช่วยในการปฏิบัติงานก็ตาม แต่ก็ยังคงเกิดปัญหาขึ้น คือความไม่คุ้มค่าในการปฏิบัติงาน และการที่เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติงานในช่วงเวลากลางคืนด้วย จึงทำให้ล่ามไม่ได้รับความสะดวก..”

และคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรชำนาญการอีกท่านที่กล่าวว่า

“..มักเกิดปัญหาในการหาล่าม โคนเฉพาะอย่างยิ่งภาษาท้องถิ่นของชาติต่างๆและภาษาอาหรับ ผู้ต้องหาส่วนใหญ่มักจะเป็นชาวตะวันออกกลาง มีภาษาพูดที่มีความหลากหลายและแตกต่างกันออกไปตามแต่ละชนชาติและพื้นเมือง ทำให้การสื่อสารกับเจ้าหน้าที่เป็นไปด้วยความยากลำบาก ต้องแก้ปัญหากัน โดยการใช้ภาษาไปหรือการวาดรูปให้ดูแทน..”

4.3 แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด

ผลการศึกษาในส่วนของแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 แนวทาง ดังนี้

4.3.1 แนวทางการแก้ไขส่วนบุคคล

4.3.2 แนวทางการแก้ไขสำหรับหน่วยงาน

4.3.1แนวทางการแก้ไขส่วนบุคคล

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศุลกากรมีข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขส่วนบุคคลไว้ 2 แนวทาง ดังนี้

1) เจ้าหน้าที่ควรเตรียมร่างกายให้พร้อมก่อนมาปฏิบัติงาน รักษาระเบียบวินัยในการทำงานอย่างเคร่งครัด และร่วมกันปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรปฏิบัติการที่กล่าวว่า

“..พักผ่อนให้เพียงพอ ไม่ดื่มเหล้า หมั่นออกกำลังกาย รักษาสุขภาพให้แข็งแรงอยู่เสมอ และประเด็นสำคัญคือ ไม่ขาดงาน โดยไม่จำเป็นและทำงานอย่างเต็มความสามารถ เพิ่มทักษะและ

ความรู้ใส่ตัว เวลาที่มีการอบรมหรือบรรยายในเรื่องที่เกี่ยวกับยาเสพติด ก็ให้ความร่วมมือในการเข้ารับฟังและนำเทคนิคต่างๆไปใช้ในการทำงาน..”

และคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรชำนาญการอีกท่านที่กล่าวว่า

“..ต้องปรับตัวให้เข้ากับงานใหม่ให้ได้ เข้าอบรมหรือฝึกปฏิบัติทั้งของหน่วยงานและของภายนอก นอกจากนี้ก็เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องตั้งใจทำงาน มาทำงานตรงเวลา ไม่ขาดงานโดยไม่จำเป็น..”

นอกจากนี้ยังมีคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรชำนาญการอีกท่านที่กล่าวไว้ว่า

“..เจ้าหน้าที่บางคนต้องปรับสภาพร่างกายของตนเองให้พร้อมสำหรับการปฏิบัติงานในลักษณะของการทำงานที่ต้องพักผ่อนไม่เป็นเวลาและไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่ที่อายุน้อยและไม่มีปัญหาด้านสุขภาพ อาจไม่ต้องปรับตัวมากนัก แต่เจ้าหน้าที่ที่มีอายุมากและมีโรคประจำตัว ต้องรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง หมั่นออกกำลังกาย และต้องมีการรักษาโรคประจำตัวติดตัวไว้เสมอเพื่อป้องกันเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ..”

2) คือ เจ้าหน้าที่ควรหมั่นหาความรู้และทักษะด้านต่างๆในการปฏิบัติงานอยู่เสมอจะเห็นได้จากคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรปฏิบัติการที่กล่าวว่า

“..หน่วยงานจัดให้มีการเรียนภาษาจีนและภาษาเกาหลีเพิ่มเติม โดยใช้เวลาเรียนวันละ 3 ชั่วโมง อาทิตย์ละประมาณ 2 ครั้ง เป็นการเพิ่มความรู้ให้กับตัวเองและได้รู้จักกับเพื่อนร่วมงานเพิ่มขึ้นด้วย..”

และคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรชำนาญการอีกท่านที่กล่าวว่า

“..ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในภาษาอื่นๆนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ อาจจะซื้อหนังสือมาอ่านเอง หรือหา Application ทางด้านภาษาที่สามารถแปลจากภาษาอังกฤษหรือภาษาไทยเป็นภาษาอื่นๆได้ หากความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบใหม่ๆในการลักลอบขนยาเสพติดเข้าประเทศ วิธีสังเกตบุคคลที่ขนยาเสพติด เป็นต้น หาแหล่งข้อมูลหรือความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอในการสังเกตพฤติกรรมของผู้โดยสารที่ต้องสงสัย เช่น คอยโทรศัพท์ตลอดเวลา เดินไปมาภายในสนามบินเป็นเวลานาน เข้าห้องนํ้านาน ผิดปกติ เป็นต้น..”

นอกจากนี้ยังมีคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรชำนาญการอีกท่านที่กล่าวไว้ว่า

“..หาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะภาษาอาหรับ จีน เกาหลี ญี่ปุ่น อาจเน้นคำศัพท์หรือประโยคที่เป็นพื้นฐานในการสนทนาและประโยคที่ใช้บ่อยๆในการทำงาน เช่น “ขอดูพาสปอร์ต” หรือ “ขอตรวจกระเป๋า” เป็นต้น หรืออาจใช้วิธีเปิดเว็บไซต์หรือโปรแกรมเปลี่ยนภาษาก็ได้ นอกจากนี้ก็ต้องหมั่นพัฒนาความรู้ความสามารถของตนอยู่เสมอ เช่น

เข้ารับการอบรมหรือฝึกทักษะด้านยาเสพติดกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือหาข้อมูลด้านยาเสพติดเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลาเพราะผู้ลักลอบขนยาเสพติดมักจะพัฒนาวิธีซุกซ่อนเพื่อให้รอดพ้นจากการจับกุมของเจ้าหน้าที่อยู่เสมอ..”

4.3.2 แนวทางการแก้ไขสำหรับหน่วยงาน

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สุตกากรมีข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขส่วนบุคคลไว้ 4 แนวทาง ดังนี้

1) หน่วยงานควรเพิ่มบุคลากรและลดระยะเวลาในการปฏิบัติงานลง ตลอดจนคำนึงถึงประสิทธิภาพ ความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาปรับเปลี่ยน โยกย้ายตำแหน่งเป็นหลักจึงจะเห็นได้จากคำกล่าวของนักวิชาการสุตกากรปฏิบัติการที่กล่าวว่า

“.. หน่วยงานควรเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ให้มากขึ้น ลดเวลาทำงานให้เหลือประมาณ 8 ชั่วโมงเท่าเวลาราชการ และอยากให้หน่วยงานใช้ “สุนัข” มาช่วยเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน จะช่วยลดภาระของเจ้าหน้าที่และลดเวลาในการตรวจค้นด้วย..”

และคำกล่าวของนักวิชาการสุตกากรชำนาญการอีกท่านที่กล่าวว่า

“..เพิ่มเจ้าหน้าที่ให้มากขึ้น และอยากให้มีการพิจารณาถึงความเหมาะสมในการปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่บางคนอายุมากและมีโรคประจำตัว ไม่เหมาะกับการทำงานที่มีลักษณะการพักผ่อนไม่เป็นเวลา ทำงาน 24 ชั่วโมง เหมือนเจ้าหน้าที่อายุน้อย อาจต้องปรับเปลี่ยนเวลาทำงานกัน โดยให้เจ้าหน้าที่อายุมากพักผ่อนเร็วขึ้น และลงมาสลับสับเปลี่ยนให้เจ้าหน้าที่อายุน้อยพักผ่อนในช่วงเช้า..”

นอกจากนี้ยังมีคำกล่าวของนักวิชาการสุตกากรชำนาญการอีกท่านที่กล่าวไว้ว่า

“..ควรพิจารณาทบทวนวิธีการโยกย้ายเจ้าหน้าที่ โดยต้องคำนึงถึงความชำนาญ ประสิทธิภาพ ทักษะ ความรู้ให้มากขึ้น..”

2) หน่วยงานควรเพิ่มเครื่องมืออุปกรณ์และเทคโนโลยีให้เพียงพอต่อการใช้งาน รวมถึงสรรหาเทคโนโลยีใหม่ๆที่มีความทันสมัย ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของนักวิชาการสุตกากรปฏิบัติการที่กล่าวว่า

“..ด้านเครื่องมืออุปกรณ์และเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานก็ต้องมีจำนวนที่เพียงพอต่อความต้องการและมีความทันสมัย เช่น เครื่องเอกซเรย์ ชุดตรวจหาสารเสพติด เป็นต้น..”

และคำกล่าวของนักวิชาการสุตกากรชำนาญการอีกท่านที่กล่าวว่า

“..ในส่วนของเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ในการปฏิบัติงาน สุตกากรควรจัดงบประมาณเพื่อซื้อเครื่องเอกซเรย์มาเป็นของหน่วยงานเองเพราะไม่ใช่แค่ฝ่ายสืบสวนและปราบปรามเท่านั้นที่

ต้องใช้เครื่องเอกซเรย์ ฝ่ายบริการผู้โดยสารก็ต้องใช้เช่นเดียวกัน หากเครื่องเอกซเรย์ชำรุดก็ควรที่จะมีมาตรการรองรับที่มีความรัดกุมมากขึ้น และดำเนินการซ่อมบำรุงโดยเร็วที่สุด ส่วนเครื่องมือหรืออุปกรณ์อื่นๆก็อยากให้มีการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยและมีจำนวนเพียงพอมาใช้เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงาน..”

นอกจากนี้ยังมีคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรชำนาญการอีกท่านที่กล่าวไว้ว่า

“..ควรมีการเพิ่มงบประมาณในด้านการจัดซื้ออุปกรณ์ที่ช่วยลดเวลาในการตรวจค้นยาเสพติด เช่น เครื่องสแกนแบบมือถือ กล้องวงจรปิด เครื่องเอกซเรย์ เป็นต้น เพราะเมื่อเจ้าหน้าที่ทำการตรวจค้นนั้น มักจะเกิดความไม่พอใจของเจ้าของกระเป๋า เสียเวลาและเสียความรู้สึก หากมีอุปกรณ์ดังกล่าวมาช่วยในการทำงาน ก็จะลดการกระทบกระทั่งกันระหว่างเจ้าหน้าที่กับเจ้าของกระเป๋า และลดเวลาในการตรวจค้นด้วย..”

3) หน่วยงานควรมีการจัดอบรม/แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านยาเสพติดระหว่างหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรชำนาญการที่กล่าวว่า

“..ควรมีการอบรม/แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ที่ได้จากการทำงาน เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้ได้ประโยชน์สูงสุด..”

และคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรชำนาญการอีกท่านที่กล่าวว่า

“..จัดให้มีการอบรม เพื่อเพิ่มความรู้ทางด้านยาเสพติด ทั้งยาเสพติดชนิดใหม่ๆและกระบวนการในการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ โดยอาจจัดเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน หรือเป็นการร่วมมือกันปฏิบัติงานจริงก็ได้ จัดให้มีการศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ..”

นอกจากนี้ยังมีคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรชำนาญการอีกท่านที่กล่าวไว้ว่า

“..จัดอบรมด้านยาเสพติดและเพิ่มทักษะทางภาษาแก่เจ้าหน้าที่ มีการแลกเปลี่ยนความรู้กับหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตำรวจปราบปรามยาเสพติด เป็นต้น..”

4) หน่วยงานควรเพิ่มการรณรงค์/ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ประจำสำนักตรวจของผู้โดยสารดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของนักวิชาการศุลกากรชำนาญการที่กล่าวว่า

“..ประชาสัมพันธ์ในพื้นที่สนามบิน เพื่อขอความร่วมมือจากประชาชน ร่วมกันสังเกตถึงสิ่งผิดปกติหรือบุคคลที่มีพฤติกรรมน่าสงสัย ประชาสัมพันธ์ในเว็ปไซด์ของหน่วยงาน เพื่อให้

ประชาชนแฉงเบาะเสยาเสพคิดให้เจ้าหน้าที่เพิ่มมากขึ้น โดยอาจมีรางวัลตอบแทนเพื่อเป็นแรงจูงใจให้กับผู้แฉงเบาะเส..”

และคำกล่าวของนักวิชาการสุทธการชำนาญการอีกท่านที่กล่าวว่า

“..ประชาสัมพันธให้บุคคลทั่วไปทราบถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่สุทธการให้มากขึ้นด้วย..”

บทที่ 5 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ” จำนวน 20 คน สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

5.1 ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่ศุลกากรในการปราบปรามยาเสพติด

ปัจจัยแวดล้อมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ประจำสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ นั้น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 20 คนให้ความเห็นตรงกันว่า ด้านบุคลากรและกำลังพล เป็นปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด เนื่องจากเจ้าหน้าที่ศุลกากรที่มีหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ มีจำนวนเจ้าหน้าที่ 44 คน (สำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ , 2554)แบ่งการทำงานออกเป็น 3 ผลัด แต่ละผลัดจะทำงาน 24 ชั่วโมง มีจำนวนเจ้าหน้าที่ผลัดละ 14-15 คน อาคารสนามบินสุวรรณภูมิมีพื้นที่ 563,000 ตารางเมตร หรือโดยเฉลี่ยเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบพื้นที่ภายในสนามบินคนละ 37,500 ตารางเมตรต่อการทำงาน 1 ครั้ง ซึ่งถือว่าเป็นความรับผิดชอบที่หนักมากของเจ้าหน้าที่แต่ละคน เพราะร่างกายของคนเรานั้นไม่สามารถทนต่อการทำงานระยะเวลานานๆ ได้ อีกทั้งต้องทำงานในช่วงเวลากลางคืน ซึ่งเป็นช่วงที่ร่างกายของคนเราต้องการพักผ่อนหลังจากการทำงานในช่วงเวลากลางวัน และหากร่างกายไม่ได้รับการพักผ่อนอย่างเพียงพอในแต่ละวัน จะทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานในแต่ละวันลดน้อยลงไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทนศักดิ์ ธนกาญจน์ (2535) พบว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนน้อยเกินไป เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณงาน ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน งานวิจัยของ การุณย์ บัวเผื่อน (2535) พบว่าสภาพการทำงานจะทำให้ผลการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนเกิดประสิทธิภาพสูงสุดคือจำนวนชั่วโมงที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละวันที่เหมาะสมและงานวิจัยของ เศษฐา โปนทอง (2547) พบว่า พื้นที่ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสายป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมบนสะพานลอย

รับผิดชอบมีขอบเขตกว้างขวางไม่สัมพันธ์กับกำลังพล มีการระดมพลนอกเวลาอยู่เสมอ การปฏิบัติหน้าที่จึงไม่มีการทုံมเทและรับผิดชอบเท่าที่ควร นอกจากนี้การขาดองค์ความรู้ที่เป็นหลักในการปฏิบัติงาน ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ ขาดการอบรม ให้ความรู้อย่างต่อเนื่องในเทคนิคที่ทันสมัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ ก็เป็นประเด็นสำคัญที่ทำให้การทำงานของเจ้าหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพเต็มที่ เพราะพื้นฐานความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่แต่ละคนนั้นมีไม่เท่ากัน เมื่อต้องมาปฏิบัติงานในด้านที่ต้องใช้ความรู้และทักษะพิเศษเฉพาะด้าน อย่างเช่นด้านยาเสพติด เจ้าหน้าที่ต้องพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ด้านยาเสพติดและทักษะที่ใช้ในการสังเกตพฤติกรรมของบุคคล การตรวจค้นของกระเป๋า เป็นต้น โดยในช่วงแรกเจ้าหน้าที่อาจเรียนรู้ทักษะต่างๆจากเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่เดิม และเสริมความรู้โดยการเข้ารับการฝึกอบรมของหน่วยงานภายในกรมฯ หรือภายนอกกรมฯ รวมทั้งเก็บเกี่ยวประสบการณ์ด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศให้ได้มากที่สุด เพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยแวดล้อมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ประจำสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิด้านเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ในการปฏิบัติงานเครื่องมือและอุปกรณ์ที่เจ้าหน้าที่ศุลกากรใช้ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ เครื่องเอกซเรย์ จำนวน 4 เครื่อง กล้องวงจรปิด จำนวน 10 เครื่องและเครื่องมือทดสอบสารเสพติดอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้โดยสารขาเข้าระหว่างประเทศ ซึ่งมีจำนวนวันละ 123,000 คน และจำนวนเที่ยวบินขาเข้าระหว่างประเทศ วันละ 1,824 เที่ยวบิน และหากเป็นช่วงฤดูการท่องเที่ยว โดยเฉพาะเทศกาลคริสต์มาสและปีใหม่ จำนวนผู้โดยสารขาเข้าระหว่างประเทศ ก็จะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเป็นจำนวนวันละ 156,000 คนยิ่งทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ของเจ้าหน้าที่ โดยในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ศุลกากรนั้นจะมีช่องทางสำหรับผู้โดยสารขาเข้า คือ ผู้โดยสารขาเข้าระหว่างประเทศที่ไม่มีของต้องสำแดง (ช่องเขียว) จำนวน 2 ช่อง ซึ่งผู้โดยสารส่วนใหญ่จะใช้ช่องทางนี้ และผู้โดยสารขาเข้าระหว่างประเทศที่มีสิ่งของต้องสำแดง (ช่องแดง) และเป็นทางผ่านเข้า-ออก สำหรับเจ้าหน้าที่สถานทูต ลูกเรือ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆที่ปฏิบัติงานภายในสนามบินด้วย จำนวน 2 ช่อง ซึ่งแต่ละช่องนั้นจะมีเครื่องเอกซเรย์ช่องละ 1 เครื่อง หากกำหนดให้ผู้โดยสาร 1 คนมีกระเป๋าเดินทาง 1 ใบโดยเฉลี่ยแล้วเครื่องเอกซเรย์แต่ละเครื่องจะเอกซเรย์กระเป๋าโดยสารประมาณ 30,000 ใบต่อ 1 วันหากเป็นช่วงฤดูการท่องเที่ยวก็จะเพิ่มเป็น 39,000 ใบ/ 1 วันแต่ในความเป็นจริงนั้น สัมภาระของผู้โดยสารส่วนมากนั้นไม่ได้มีเพียงกระเป๋าเดินทางเพียงใบเดียวเท่านั้น ยังมีสัมภาระอย่างอื่นอีก เช่น ของฝาก ลูกกอล์ฟ เป็นต้น บางครั้ง

เจ้าหน้าที่ก็จะเรียกตรวจสอบภาระเหล่านี้ด้วย ทำให้ค่าเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า เครื่องเอกซเรย์มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ประกอบกับกล้องวงจรปิดที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ของเจ้าหน้าที่ชุดการเอง มีประมาณ 10 เครื่อง ซึ่งควบคุมบริเวณช่องทางสำหรับผู้โดยสาร และภายในห้องทำงานของเจ้าหน้าที่ ทำให้ไม่เพียงพอต่อการตรวจเช็คความเรียบร้อยบริเวณขาเข้าภายในสนามบิน หากมีการเพิ่มจำนวนเครื่องเอกซเรย์พร้อมเพิ่มความทันสมัยให้สามารถแยกสิ่งผิดปกติดออกจากกระเป๋าโดยสารได้ เพิ่มจำนวนกล้องวงจรปิดให้มากขึ้นเพื่อสังเกตสิ่งผิดปกติภายในสนามบิน รวมทั้งเปิดช่องทางสำหรับผู้โดยสารขาเข้า โดยเฉพาะช่องผู้โดยสารขาเข้าระหว่างประเทศที่ไม่มีของต้องสำแดง (ช่องเขียว) ให้เพิ่มมากขึ้น พร้อมเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ไปประจำช่องตรวจ ก็จะเป็นการลดการใช้งานของเครื่องเอกซเรย์ เพื่อป้องกันการชำรุดเสียหาย อีกทั้งทำให้การป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศเป็นไปอย่างเข้มงวดและมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ก้องศักดิ์ สงวนเขียว (2542:6-92) พบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจมีปัญหาและอุปสรรคในการสืบสวนความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดด้านงานในความรับผิดชอบ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และมีความเห็นว่าควรให้การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์และเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และงานวิจัยของ จารักษ์ ไวทยาชีวะ (2552:58-61) พบว่า ทรัพยากรเทคโนโลยีสารสนเทศ เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่างๆในการปฏิบัติงานด้านการควบคุมทางศุลกากรมีไม่เพียงพอกับการปฏิบัติงาน เนื่องจากเครื่องมือสื่อสาร ยานพาหนะ ระบบเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆยังไม่สมบูรณ์

ปัจจัยแวดล้อมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ของเจ้าหน้าที่ชุดการ ประจำสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิด้านความร่วมมือจากประชาชน ในการแจ้งเบาะแสหรือความผิดปกติของผู้โดยสาร ซึ่งประชาชนทั่วไปอาจไม่ทราบว่าจะต้องไปแจ้งที่หน่วยงานใดภายในสนามบิน เนื่องจากหน่วยงานขาดการประชาสัมพันธ์ ทำให้ขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแจ้งเบาะแส หรือความต้องการสงสัยอื่นใดที่ไม่สามารถที่จะแจ้งให้ทราบได้ หรือประชาชนหวังพึ่งแต่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว อำนาจหน้าที่ต่างๆอยู่ภายใต้เจ้าหน้าที่ชุดการและที่สำคัญคือ ประชาชนทั่วไปมักไม่ทราบว่า สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ กรมศุลกากร มีหน้าที่โดยตรงในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ส่วนใหญ่จะทราบเพียงว่าเจ้าหน้าที่ชุดการที่ปฏิบัติหน้าที่ที่สนามบินนั้น มีหน้าที่ในการตรวจค้นกระเป๋าเดินทางของผู้โดยสาร เพื่อป้องกันการลักลอบนำของเข้ามภายในประเทศโดยไม่เสียภาษีเท่านั้น ส่วนการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพียงอย่างเดียว ซึ่งปัญหาเสพติด

นั้น ถือเป็นภัยร้ายแรงของทุกๆประเทศ เป็นปัญหาที่ทุกๆประเทศต้องร่วมมือกันแก้ไข ดังนั้นประชาชนทุกคนต้องมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการแจ้งเบาะแส หรือสิ่งผิดปกติต่างๆที่เกิดขึ้น รวมทั้งให้ความร่วมมือในการเป็นพยานหรือให้ข้อมูลหลักฐานที่เป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ เพื่อเป็นเบาะแสสำคัญในการดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมาย และลดภาระการทำงานของเจ้าหน้าที่ได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรัชย์ ควณฺเษคุปต์(2532) พบว่า การได้รับความร่วมมือจากประชาชน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่สืบสวนจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในสถานีตำรวจนครบาล และภูวนเษ ศรีสุข (2548:80) พบว่าการได้รับความร่วมมือจากประชาชน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติงานของตำรวจได้ผลตามเป้าหมายและภาระกิจหน้าที่ ถ้าประชาชนให้ความร่วมมือกับตำรวจมาก เช่น การช่วยชี้เบาะแสของการกระทำความผิด การเป็นพยาน การเชื่อฟังคำเตือน หรือคำแนะนำของตำรวจก็ย่อมจะทำให้ตำรวจทำงานได้ผล ในทางตรงกันข้ามถ้าประชาชนไม่ให้ความร่วมมือ หรือให้ไม่มากเท่าที่ควรก็จะเกิดอุปสรรคขึ้นในการทำงาน

ปัจจัยแวดล้อมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ประจำสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิด้านการบริหารงานมีการโยกย้ายตำแหน่งกันเป็นประจำ เนื่องจากหากมีการครองตำแหน่งเป็นเวลานานจะมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้นกรมฯ จึงได้มีการจัดสรรโยกย้ายตำแหน่งให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรทุกคน ทุกระดับ สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มประสิทธิภาพ และทำให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรได้รับประสบการณ์รวมทั้งความรู้ในทุกๆด้านของกรมศุลกากร เช่น ด้านภาษี ด้านพิศกัธยัตราศุลกากร ด้านพิธีการศุลกากร ด้านพรมแดน และด้านการปราบปราม เป็นต้น แต่การจัดสรรโยกย้ายตำแหน่งในแต่ละครั้งนั้น กรมฯ ไม่ได้มีการพิจารณาถึงความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ความถนัด หรือความสนใจของแต่ละบุคคลเท่าใดนัก ทำให้การโยกย้ายในแต่ละครั้งเกิดปัญหาในการปฏิบัติ โดยเฉพาะส่วนงานที่มีลักษณะที่ต้องอาศัยทักษะ ความสามารถเฉพาะตัว และประสบการณ์ในการทำงาน อย่างเช่น งานด้านยาเสพติด ประจำสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เป็นต้น เจ้าหน้าที่ที่โยกย้ายมาปฏิบัติหน้าที่ในด้านนี้ ต้องหมั่นพัฒนาทักษะและความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมของผู้โดยสาร ลักษณะกระเป๋าเดินทาง การวิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องเอกซเรย์ เป็นต้น ซึ่งหากการโยกย้ายในแต่ละครั้ง กรมฯ พิจารณาถึงความถนัด ความสนใจ รวมทั้งความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่แต่ละคน ประกอบการตัดสินใจด้วย จะทำให้การโยกย้ายในแต่ละครั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และสามารถใช้ประโยชน์จากความสามารถของเจ้าหน้าที่แต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ก้องศักดิ์ สงวนเขียว (2542:91) พบว่า ข้อบกพร่องในการแต่งตั้งโยกย้ายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่แต่งตั้งโยกย้ายกำลังพลโดย

ไม่คำนึงถึงหลักเกณฑ์ด้านความรู้ความสามารถ หรือความถนัดเท่าไรนัก จึงมีบ่อยครั้งที่พบว่ามี การแต่งตั้งโยกย้ายผู้ที่ไม่มีความรู้ความสามารถ ความถนัดและความสนใจให้ไปปฏิบัติหน้าที่ ด้านสอบสวน หรือแต่งตั้งเพื่อความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานเท่านั้น ซึ่งหากหาต้องให้การ ปฏิบัติงานด้านการสืบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดแล้ว ควรแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ หรือมีความสนใจที่จะปฏิบัติงาน และควรมีการรักษา กำลังพลให้ปฏิบัติงานในด้านนี้ให้นานที่สุด และจรัลชัย ไวทยาชีวะ (2552:53) พบว่าการ โยกย้าย สับเปลี่ยนตำแหน่งบ่อยๆทำให้ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน และนโยบายการบริหารงานใน ด้านการควบคุมทางศุลกากรไม่ชัดเจน เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการควบคุมทางศุลกากรด้านการบริหาร

5.2 แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติดแนวทางแก้ไขส่วนบุคคล

แนวทางที่หนึ่ง คือ เจ้าหน้าที่ควรเตรียมร่างกายให้พร้อมก่อนมาปฏิบัติงานรักษา ระเบียบวินัยในการทำงานอย่างเคร่งครัด และร่วมกันปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถกล่าวคือ เจ้าหน้าที่ต้องเตรียมสภาพร่างกายให้พร้อมสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ 24 ชั่วโมง หากเจ้าหน้าที่ท่านใด มีโรคประจำตัว ต้องพกยาติดตัวไว้เสมอ ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับเพื่อนร่วมงานด้วยความ สามัคคี ซื่อสัตย์สุจริต ช่วยเหลือซึ่งกันและกันไม่ขาดงาน โดยไม่จำเป็น เพราะหากมีการขาดหรือลา เจ้าหน้าที่ที่เหลือก็ต้องมีความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น อาจทำให้เกิดความหย่อนประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติงานได้

แนวทางที่สอง คือ เจ้าหน้าที่ควรหมั่นเพิ่มพูนความรู้และทักษะด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องใน การปฏิบัติงานอยู่เสมอซึ่งอาจเป็นการหาความรู้เพิ่มเติมจากหน่วยงานเองหรือหน่วยงานอื่นๆ กล่าวคือ กระตือรือร้นในการเข้ารับการฝึกอบรมต่างๆเกี่ยวกับยาเสพติด หาข้อมูลด้านยาเสพติดจาก อินเทอร์เน็ต เรียนภาษาอื่นเพิ่มเติมนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ เป็นต้น

แนวทางแก้ไขสำหรับหน่วยงาน

แนวทางที่หนึ่ง คือ หน่วยงานควรเพิ่มบุคลากร โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่หญิง เพื่อเป็นการ ลดภาระความรับผิดชอบ ของเจ้าหน้าที่แต่ละคนให้น้อยลง และลดการกระทบกระทั่งระหว่าง เจ้าหน้าที่ชายกับผู้ต้องหาหญิง รวมทั้งลดระยะเวลาในการปฏิบัติงานลง เพราะร่างกายของคนเราไม่ สามารถทนต่อสภาพการทำงานต่อเนื่องเป็นระยะเวลาหลายๆได้ หากต้องปฏิบัติงานไปนานๆโดย ไม่ได้พักผ่อนอย่างเต็มที่ ประสิทธิภาพการทำงานก็จะลดลง ตลอดจนคำนึงถึงประสบการณ์

ความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาโยกย้ายเป็นหลักเนื่องจากงานด้านการป้องกันและปราบปรามเป็นงานที่ต้องอาศัยทักษะ ประสบการณ์เฉพาะด้าน ดังนั้น การมีเจ้าหน้าที่ที่มีทักษะและประสบการณ์ด้านยาเสพติดมาปฏิบัติงาน จะเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานได้

แนวทางที่สองคือ หน่วยงานควรเพิ่มเครื่องมืออุปกรณ์และเทคโนโลยีให้เพียงพอต่อการใช้งาน รวมถึงจัดหาเทคโนโลยีใหม่ๆที่มีความทันสมัย เนื่องจากเครื่องมือและอุปกรณ์เป็นผู้ช่วยที่สำคัญของเจ้าหน้าที่ หากมีไม่เพียงพอหรือไม่ทันสมัย จะทำให้เจ้าหน้าที่ทำงานด้วยความยากลำบาก และเพิ่มภาระในการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ด้วย

แนวทางที่สามคือ หน่วยงานมีการจัดอบรม/แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านยาเสพติดของหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน

แนวทางที่สี่คือ หน่วยงานควรเพิ่มการรณรงค์/ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สุลกากร ประจำสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เพื่อเป็นช่องทางในการแจ้งเบาะแสและข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศของเจ้าหน้าที่ศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยทำการศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและใช้แบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ จำนวน 20 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และในส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด รวมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด วิเคราะห์ข้อมูลแบบการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

6.1 ประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูล

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศุลกากรจำนวนทั้งสิ้น 20 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 17 คน และเป็นเพศหญิง จำนวน 3 คน โดยเจ้าหน้าที่ศุลกากรตำแหน่งนักวิชาการศุลกากรปฏิบัติการ ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 28-35 ปี มีอายุราชการ 2-10 ปี มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2-5 ปี ตำแหน่งนักวิชาการศุลกากรชำนาญการ ส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 32-55 ปี มีอายุราชการ 15-36 ปี และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2-8 ปี

6.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ปัจจัยแวดล้อมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ประจำสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ นั้นพบว่า ด้านบุคลากรและกำลังเป็นปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด เนื่องจากมีจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน และต้องปฏิบัติหน้าที่ตลอด 24 ชั่วโมง อีกทั้งขาดความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ ขาดการอบรม ในสิ่งที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานด้านนี้ ประกอบกับการทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศนั้น เจ้าหน้าที่จะต้องเดินนำผู้ต้องหาทักหาตัวหนึ่งเสมอ หรือกล่าวง่าย ๆ ก็คือ ไม่ว่าผู้ต้องหาจะมีวิธีการซุกซ่อน หลีกเลี่ยงหรือหลบหนีเจ้าหน้าที่ด้วยวิธีใดก็ตาม เจ้าหน้าที่จะต้องรู้ให้ทันในเล่ห์เหลี่ยมและเทคนิคต่างๆ ของผู้ต้องหา และหาวิธีการป้องกัน ไม่ให้ผู้ต้องหาลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศได้ ดังนั้น เจ้าหน้าที่จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถของตนเองตลอดเวลา ทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยแวดล้อมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ประจำสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ รองลงมา คือ ด้านเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ในการปฏิบัติงาน มีจำนวนไม่เพียงพอและไม่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะเครื่องเอกซเรย์ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ถูกใช้งานมากที่สุด มีจำนวนน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณของกระเป๋าโดยสารในแต่ละวัน ปัจจัยแวดล้อมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ประจำสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ลำดับที่สาม คือ ด้านความร่วมมือจากประชาชนก็เป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญต่อการปฏิบัติงาน เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ทราบว่าหากเกิดเหตุการณ์ผิดปกติขึ้นภายในสนามบิน จะต้องแจ้งหน่วยงานใด และยังไม่ทราบถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ศุลกากรประจำสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ที่มีหน้าที่โดยตรงในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศและปัจจัยแวดล้อมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ประจำสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ลำดับที่สี่ คือ ด้านการบริหาร ก็เป็นปัญหาและอุปสรรคด้วยเช่นกัน มีการจัดสรรโยกย้ายตำแหน่งโดยไม่คำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ ของเจ้าหน้าที่แต่ละคน ทำให้เกิดการสูญเสียกำลังพลที่มีความสามารถ เพราะงานด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ เป็นงานเฉพาะด้านและมีความสำคัญต่อประเทศมาก เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในด้านนี้จึงต้องมีความรู้

ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์เฉพาะตัวต่างๆที่จำเป็น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ ก็เป็นปัญหาหนึ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะผู้ต้องหาที่ไม่ยอมสื่อสารภาษาอังกฤษกับเจ้าหน้าที่ แม้เจ้าหน้าที่จะแก้ปัญหาโดยการใช้ภาษาใบ้ แต่บางครั้งก็ทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนได้

6.3 แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

แนวทางแก้ไขส่วนบุคคล

แนวทางที่หนึ่ง คือ เจ้าหน้าที่ควรเตรียมร่างกายให้พร้อมก่อนมาปฏิบัติงานรักษาระเบียบวินัยในการทำงานอย่างเคร่งครัด และร่วมกันปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถกล่าวคือ เจ้าหน้าที่ต้องเตรียมสภาพร่างกายให้พร้อมสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ 24 ชั่วโมง หากเจ้าหน้าที่ท่านใดมีโรคประจำตัว ต้องพกยาคิดตัวไว้เสมอ ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับเพื่อนร่วมงานด้วยความสามัคคี ซื่อสัตย์สุจริต ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

แนวทางที่สอง คือ เจ้าหน้าที่ควรหมั่นเพิ่มพูนความรู้และทักษะด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานอยู่เสมอกล่าวคือกระตือรือร้นในการเข้ารับการฝึกอบรมต่างๆเกี่ยวกับยาเสพติด หาข้อมูลด้านยาเสพติดจากอินเทอร์เน็ต เรียนภาษาอื่นเพิ่มเติมนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ เป็นต้น

แนวทางแก้ไขสำหรับหน่วยงาน

แนวทางที่หนึ่งคือ หน่วยงานควรเพิ่มบุคลากรและลดระยะเวลาในการปฏิบัติงานลง ตลอดจนคำนึงถึงประสบการณ์ ความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาโยกย้ายเป็นหลัก

แนวทางที่สองคือ หน่วยงานควรเพิ่มเครื่องมืออุปกรณ์และเทคโนโลยีให้เพียงพอต่อการใช้งาน รวมถึงจัดหาเทคโนโลยีใหม่ๆที่มีความทันสมัย

แนวทางที่สามคือ หน่วยงานมีการจัดอบรม/แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านยาเสพติดของหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

แนวทางที่สี่คือ หน่วยงานควรเพิ่มการรณรงค์/ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สุภาพกร ประจำสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

6.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

รัฐบาล

1. มีมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ไม่เลือกปฏิบัติไม่ว่ากรณีใดๆ และควรเพิ่มโทษในการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศให้มีความรุนแรงมากขึ้น เพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ
2. เพิ่มอำนาจทางกฎหมายให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรสามารถตรวจค้นได้อย่างละเอียดเพิ่มมากขึ้น
3. กระตุ้นทุกฝ่ายทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ร่วมมือกันแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างจริงจัง

หน่วยงาน

1. ต้องจัดสรรกำลังพลให้เพียงพอกับการปฏิบัติงาน
2. พิจารณาถึงความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ในการพิจารณาโยกย้ายตำแหน่ง หรืออาจใช้วิธีสอบแข่งขันเพื่อให้ได้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่
3. เพิ่มจำนวนเครื่องมือและอุปกรณ์ให้มากขึ้นและมีความทันสมัยเพิ่มขึ้น
4. เพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปทราบถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ศุลกากร

หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย ศุลกากรต่างประเทศ สายการบินต่างๆ เป็นต้น ต้องร่วมมือกันและประสานงาน เพื่อป้องกันมิให้มีการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศในทุกรูปด้าน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

1. ต้องดูแล รักษาสภาพร่างกายให้พร้อมสำหรับการปฏิบัติงาน หากมีโรคประจำตัวก็ควรพักยาดูแลตัวไว้เสมอ
2. หมั่นพัฒนาความรู้ ทักษะ ของตนเองอยู่ตลอดเวลา เช่น การสังเกตท่าทาง อากัปกิริยาของผู้โดยสาร การสังเกตลักษณะกระเป๋า การทดสอบสารเสพติด เป็นต้น

3. ตรวจสอบเช็คเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มอายุการใช้งานของเครื่องมือและอุปกรณ์
4. เพิ่มช่องทางการเดินทางสำหรับผู้โดยสารขาเข้าที่ไม่มีของต้องสำแดง (ช่องเขียว) และแบ่งเจ้าหน้าที่ไปควบคุม ดูแล เพื่อลดความหนาแน่นของผู้โดยสาร

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

- (1) ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศของหน่วยงานอื่น เช่น ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ทหาร ตำรวจตระเวนชายแดน เป็นต้น
- (2) ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ประจำด่านที่มีเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ด่านอรัญประเทศ ด่านเชียงแสน ด่านแม่สอด ด่านแม่สาย ด่านสะเดา ด่านระนอง ด่านสิงขร เป็นต้น

ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศของเจ้าหน้าที่
ศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

PROBLEM AND OBSTACLE OF DRUG CONTROL ENTERING TO THAILAND AT THE
SUARNABHUMI AIRPORT

อรรจน์พร ณ ไพรี 5236891 SHCJ/M

ศศ.ม. (อาชีวศึกษาและงานยุติธรรม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: สุณีย์ กัลยะจิตร, ประ.ค.(อาชีวศึกษาการบริหารงานยุติธรรม
และสังคม),เชษฐ รัชดาพรณาธิกุล, ประ.ค.(ประชากรศึกษา), ธัญลักษณ์ รุจิภักดิ์, Ph.D.(Social Science)

บทสรุปแบบสมบูรณ์

1. บทนำ (Introduction)

ยาเสพติดเป็นปัญหาที่บั่นทอนความมั่นคงของประเทศ ซึ่งหากปล่อยให้มีการแพร่
ระบาดออกไปโดยมิได้มีการดำเนินการอย่างจริงจัง ย่อมทำให้เกิดปัญหาสังคมที่เป็นปัญหาลูกโซ่
และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และคนในชาติอย่างที่ไม่สามารถที่จะประเมินค่าได้
สถานการณ์ปัญหาหายาเสพติดในปี 2553 มีความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นมา
(สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด , 2553) เห็นได้จากจำนวนผู้ต้องหาและผู้
ที่เข้ารับการบำบัดที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น ปริมาณยาเสพติดที่มีการลักลอบนำเข้าประเทศ ทั้งยาบ้า ไอซ์
โคเคน และเคตามีน ยังคงมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะยาบ้าที่ส่วนใหญ่เข้ามาเพื่อใช้
ในประเทศ ซึ่งอาจส่งผลให้สถานการณ์การค้าและการแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศสูงขึ้น
รวมถึงการจับกุมยาแก้ปวดที่มีส่วนผสมของซูโดอีเฟดรีน ซึ่งมีการลักลอบนำออกไปยังพื้นที่ผลิตใน
ประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อนำไปใช้ในการผลิตหัวเชื้อยาบ้าหรือไอซ์ กลุ่มนักค้าชาวต่างชาติที่ลักลอบ
นำเข้ายาเสพติด นอกจากกลุ่มนักค้า 3 สัญชาติจากประเทศเพื่อนบ้านซึ่งเป็นกลุ่มหลักแล้ว ยังพบการ
นำเข้าทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิโดยกลุ่มนักค้าชาวอิหร่าน ชาวปากีสถาน และเครือข่ายชาวแอฟริ
กัน ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น และยังพบกลุ่มนักค้าเก่าที่เป็นรายสำคัญ กลุ่มนักค้าที่ถูกจับกุมและ

ได้รับการประกันตัว (ปล่อยตัวชั่วคราว) พักการลงโทษ หรือพ้นโทษ กลับมาเคลื่อนไหวกระทำ ความผิดซ้ำอีก บางส่วนเชื่อมโยงกับนักค้ารายสำคัญที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำ ซึ่งเป็นผู้ที่บงการ การค้าโดยใช้โทรศัพท์มือถือสั่งซื้อขายยาเสพติด

ยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดในประเทศ ส่วนใหญ่มาจากแหล่งผลิตในประเทศเพื่อน บ้าน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด , 2553) โดยยาบ้า เฮโรอีน ส่วน ใหญ่นำเข้ามาจากประเทศพม่าทางชายแดนภาคเหนือ ด้าน จ.เชียงใหม่ เชียงราย กัญชาแหล่งผลิต สำคัญอยู่ในประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และส่วนใหญ่ก็จะนำเข้าทางภาคนี้ ผ่านทาง จ.นครพนม หนองคาย มุกดาหาร และยาเสพติดในกลุ่ม Club Drugs หรือยาและสารเสพติด ที่ใช้ในสถานบันเทิงที่มีการเต้นรำ ซึ่งประกอบด้วยยาเสพติดจำพวก ยาอี (ecstasy) ยาเค (ketamine) ยาแอลเอสดี (LSD) ยาโรฮิปนอล (rohypnol) เป็นต้น แต่สำหรับประเทศไทย กลุ่มยา Club Drugs ที่ ใช้ประกอบด้วย ยาอี และยาเค เป็นส่วนใหญ่ และ อื่นๆที่พบมีใช้กันได้แก่ โคเคน (cocaine) ไอซ์ (ice) และซานอกซ์(xanax) ซึ่งมีความแตกต่างกับ Club Drugs ในต่างประเทศ ส่วนใหญ่จะนำเข้า ทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

พื้นที่นำเข้ายาเสพติด ภาคเหนือยังคงเป็นพื้นที่ที่มีสัดส่วนการลักลอบนำเข้ายาเสพติด สูงที่สุดมาโดยตลอด ซึ่งช่วงที่การนำเข้าทางภาคเหนืออาจลดลงเนื่องจากการเปลี่ยนเส้นทาง ลำเลียงไปนำเข้าทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มมากขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงการจับกุมของเจ้าหน้าที่ โดย การลักลอบลำเลียงยาเสพติดในแต่ละครั้งมีปริมาณมากขึ้น มีการดำเนินการเป็นขบวนการและใช้ กองกำลังติดอาวุธคุ้มกัน นอกจากนี้ยังพบการนำเข้าทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จังหวัด สมุทรปราการ ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้ายาเสพติดในกลุ่ม Club Drugs เฮโรอีน ยางกัญชา และฝิ่น โดยกลุ่มนักค้าชาวต่างชาติ 5 กลุ่ม ได้แก่ 1. กลุ่มนักค้าชาวอิหร่าน ซึ่งส่วนใหญ่ลักลอบนำเข้าไอซ์ จากตะวันออกเฉียงกลาง 2. กลุ่มนักค้าชาวปากีสถาน ลักลอบนำเข้าเฮโรอีนจากอัฟกานิสถาน 3. เครือข่ายชาวแอฟริกัน ชาวฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และแอฟริกัน ลักลอบนำเข้าไอซ์และโคเคน 4. กลุ่มนักค้าชาวอินเดีย ลักลอบนำเข้าเคตามีนจากประเทศอินเดียเข้าประเทศไทย ก่อนลำเลียงไปยัง ภาคใต้และประเทศมาเลเซีย 5. กลุ่มนักค้าชาวเนปาล ลักลอบนำเข้ายางกัญชา

การลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศผ่านทางสนามบินสุวรรณภูมิ จังหวัด สมุทรปราการ พบว่าการนำเข้ายางกัญชาโดยชาวเนปาล ซึ่งเดินทางมาจากกรุงเดลี ประเทศอินเดีย ชุกช่อนที่ขอบกระเป๋าดินทาง และจะนำไปส่งให้ลูกค้าซึ่งเป็นชาวต่างชาติที่อยู่ในประเทศไทย เฮโรอีน เป็นการนำเข้าโดยชาวปากีสถาน ส่วนใหญ่ชุกช่อนโดยวิธีการกลืน โดยทำให้เป็นก้อนหุ้ม ด้วยถุงยางอนามัยและพลาสติกใสชุกช่อนบริเวณชายเสื้อยืด ไอซ์ มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ส่วนใหญ่ เป็นการนำเข้าโดยชาวอิหร่าน ชุกช่อนโดยการกลืนเข้าไปในร่างกาย เคตามีน ลักลอบนำเข้าเคตามีน

ผงจากประเทศอินเดีย เพื่อส่งต่อไปประเทศมาเลเซีย เพื่อหลบเลี่ยงการตรวจค้นที่เข้มงวดของมาเลเซีย โดยใช้วิธีซุกซ่อนในถุงพลาสติก พันไว้รอบหม้อชั้นในของเครื่องบดอาหาร ซุกซ่อนในกระเป๋าคือสำหรับใส่เอกสาร ซุกซ่อนด้านข้างกล่องกระดาษบรรจุภาชนะแก้วซึ่งทำเป็น 2 ชั้นซ้อนกัน ซุกซ่อนในถังสแตนเลสสำหรับใส่ไอศกรีมซึ่งจัดทำขึ้นเป็นพิเศษ 2 ชั้น โคนพบเครื่องถ่ายเอพริกันใช้หญิงฟิลิปปินส์ ลักลอบนำเข้าโคเคนจากอเมริกาใต้

ทั้งนี้ นอกจากการลักลอบลำเลียงยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้านทั้งจากพม่า ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย ซึ่งยังคงเป็นปัญหาที่มีความต่อเนื่องและดูเหมือนว่าจะทวีความรุนแรงมากขึ้นแล้ว การลักลอบนำเข้ายาเสพติดทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิก็มีแนวโน้มที่มีความสำคัญมากขึ้น โดยพิจารณาจากสถิติการลักลอบนำยาเสพติดให้โทษทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ปีงบประมาณ 2552-2554 และสถิติการจับกุมผู้ลักลอบนำเข้ายาเสพติดให้โทษทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ปีงบประมาณ 2554

ตารางที่ 1. สถิติการจับกุมการลักลอบนำเข้ายาเสพติดให้โทษทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยกรมศุลกากร ปีงบประมาณ 2552-2554

ปีงบประมาณ	จำนวนคดี	มูลค่า (บาท)
2552	27	181,540,700
2553	109	729,683,700
2554	60	410,515,400
รวม	196	1,321,739,800

ที่มา: ส่วนควบคุมทางศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ, 2554

ตารางที่ 2 สถิติการจับกุมผู้ลักลอบนำเข้ายาเสพติดให้โทษทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ แยกตามประเภทยาเสพติด โดยกรมศุลกากร ปีงบประมาณ 2554

ประเภท	จำนวนคดี	ปริมาณ/กรัม	มูลค่า (บาท)
1. ยาเสพติดให้โทษประเภท 1 เมทแอมเฟตามีน (ไอซ์)	28	77,382	270,837,000
2. ยาแก้ปวดที่มีส่วนผสมของซูโดอีเฟดรีน	3	20,246,000 เม็ด	10,148,000
3. ยาเสพติดให้โทษประเภท 1 (เฮโรอีน)	5	9,200 เม็ด	27,600,000
4. ยาเสพติดให้โทษประเภท 5 (ยางกัญชา)	12	87,100	8,710,000

ตารางที่ 2 สถิติการจับกุมผู้ลักลอบนำเข้ายาเสพติดให้โทษทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ แยกตามประเภทยาเสพติด โดยกรมศุลกากร ปีงบประมาณ 2554 (ต่อ)

ประเภท	จำนวนคดี	ปริมาณ/กรัม	มูลค่า (บาท)
5. วัตถุออกฤทธิ์ต่อประสาทและจิตประเภท 2 (อีเฟดรีน)	5	7,795	62,400
6. วัตถุออกฤทธิ์ต่อประสาทและจิตประเภท 2 (ซูโดอีเฟดรีน)	1	1,000	8,000
7. วัตถุออกฤทธิ์ต่อประสาทและจิตประเภท 2 (เคตามีน)	3	25,800	77,400,000
8. ยาเสพติดให้โทษประเภท 2 (โคเคน)	3	5,250	15,750,000

ที่มา: ส่วนควบคุมทางศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ, 2554

จากสถิติข้างต้นพบว่า จำนวนการจับกุมการลักลอบนำเข้ายาเสพติดให้โทษทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิมีจำนวนที่สูงขึ้นทุกปี และมีมูลค่าของยาเสพติดจำนวนมหาศาลในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา มีการจับกุมการลักลอบนำเข้ายาเสพติด เป็นจำนวนทั้งสิ้น 196 คดี รวมเป็นมูลค่ากว่า 1,300 ล้านบาท โดยสารเสพติดที่มีการลักลอบนำเข้ามาที่สูงสุด คือ ยาไอซ์ รองลงมา คือ ยากัญชา

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สถานการณ์การลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิเริ่มทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น โดยนักค้าชาวต่างชาติทั้งจากเอเชียและแอฟริกา ซึ่งมีลักษณะของขบวนการข้ามชาติ โดยมีเครือข่ายอยู่ในประเทศไทย และมีความเป็นมืออาชีพในการลักลอบ ซุกซ่อนยาเสพติดตามร่างกาย และกระเป๋าสัมภาระผู้โดยสารเพื่อหลีกเลี่ยงการจับกุมของเจ้าหน้าที่ โดยอาศัยช่องว่างในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิจึงถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นด่านแรกในการป้องกันขบวนการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ดังนั้น ลักษณะการปฏิบัติงานจึงต้องมีการทำงานที่เน้นยุทธศาสตร์การป้องกันมากกว่าการรอแก้ไขปัญหาเพียงอย่างเดียวเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องเตรียมพร้อมรับมือกับขบวนการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น หน่วยงานต้องมีการวางแผนวางป้องกันปัญหายาเสพติดอย่างเป็นรูปธรรม เพราะหากปล่อยให้มีการลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จะส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมและประเทศชาติในที่สุด

วิวัฒนาการการชุกชอนนำยาเสพติดเข้ามาในประเทศผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งปริมาณก็เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ประกอบกับท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ มีพื้นที่กว้างใหญ่ จึงเป็นโอกาสให้ผู้กระทำผิดกฎหมายมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดมากขึ้น ทำให้สำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำเป็นต้องปรับเปลี่ยน พัฒนาหน่วยงาน และเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อให้สามารถรับมือกับบทบาทของการเป็นหน้าด่านของประเทศในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยเฉพาะฝ่ายสืบสวนและปราบปราม ที่มีหน้าที่โดยตรงในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ดังนั้น สำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จึงต้องสร้างระบบการปฏิบัติงานที่ดี เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และลดโอกาสของผู้ที่จะกระทำผิดกฎหมาย โดยใช้แนวทางการควบคุมทางศุลกากร ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และโปร่งใส

เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนและปราบปราม สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ มีหน้าที่สำคัญในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ เพราะมีอำนาจตามกฎหมายในการตรวจค้นกระเป๋าสัมภาระติดตัวของผู้โดยสาร หากขบวนการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศสามารถผ่านการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ไปได้ ก็หมายถึงยาเสพติดได้ผ่านกระบวนการลักลอบนำเข้าประเทศเรียบร้อยแล้ว ดังนั้น วิธีการหนึ่งที่ช่วยลดปัญหายาเสพติดได้ คือ การสกัดกั้นการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนและปราบปราม จึงต้องมีแนวทางการทำงานที่มีแบบแผนปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและมีความชัดเจน เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ

อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ยังมีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติอยู่หลายประการ เช่น ขาดบุคลากร/กำลังพล เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ยังไม่ทันสมัย เวลาการทำงานที่ยาวนาน ความร่วมมือจากประชาชน เป็นต้น ผู้ศึกษาในฐานะที่ปฏิบัติหน้าที่ ณ สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ได้ตระหนักในความสำคัญของปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว เพราะปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษา เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน และเพื่อแสวงหาแนวทางในการป้องกัน แก้ไขปัญหาและอุปสรรคนั้นๆ ให้น้อยลงหรือหมดไป อันจะเป็นวิถีทางหนึ่งที่จะส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงาน เพื่อป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. บทคัดย่อ (A Summary of Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่ศุลกากรในการปราบปรามยาเสพติด ตลอดจนหาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ทำการสัมภาษณ์รายบุคคลกับเจ้าหน้าที่ศุลกากรสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เพื่อให้เหมาะสมกับปัญหาและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จำนวน 20 ราย

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคเรียงตามลำดับ คือ 1) ด้านบุคลากร/กำลังพล ซึ่งมีไม่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ และเวลาการทำงานที่ยาวนานเกินไป รวมทั้งเจ้าหน้าที่ขาดทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน 2) ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน มีไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน 3) ด้านความร่วมมือจากประชาชน ประชาชนไม่ทราบถึงบทบาทหน้าที่โดยตรงของเจ้าหน้าที่ศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ 4) ด้านการบริหารงาน การโยกย้าย สับเปลี่ยนตำแหน่ง ไม่ได้พิจารณาถึงทักษะ ความรู้ ความสามารถ ของเจ้าหน้าที่แต่ละคน 5) ด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ ผู้ต้องหาไม่สื่อสารภาษาอังกฤษกับเจ้าหน้าที่ และไม่มีล่ามแต่ละภาษาไว้ประจำหน่วยงาน 6) ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก หน่วยงานตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีหน่วยงานอื่นควบคุมดูแล ทำให้การประสานงานในด้านต่างๆเกิดการกระทบกระทั่งกันอยู่เสมอ

สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค พบว่า แนวทางแก้ไขส่วนบุคคล เจ้าหน้าที่ต้องเตรียมร่างกายให้พร้อมสำหรับการปฏิบัติงาน รักษาระเบียบวินัยในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด และร่วมกันปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ตลอดจนหมั่นหาความรู้และทักษะด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ แนวทางแก้ไขสำหรับหน่วยงาน 1) ควรเพิ่มบุคลากรและลดเวลาในการปฏิบัติงานลง ตลอดจนคำนึงถึงประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาโยกย้ายเป็นหลัก 2) ควรเพิ่มเครื่องมือ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ให้เพียงพอต่อการใช้งาน รวมถึงจัดหาเทคโนโลยีใหม่ๆที่มีความทันสมัย 3) ควรมีการจัดอบรม/แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานด้านยาเสพติดระหว่างหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเพิ่มความรู้ด้านภาษาต่างประเทศอื่นๆนอกเหนือจากภาษาอังกฤษแก่เจ้าหน้าที่อยู่เสมอ 4) ควรเพิ่มการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ศุลกากรสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

3. วัตถุประสงค์การวิจัย (Objective)

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่ศุลกากรในการปราบปรามยาเสพติด
2. เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่ศุลกากรในการปราบปรามยาเสพติด

4. ขอบเขตการศึกษาวิจัย (Scope of Thesis Research)

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาและอุปสรรคตลอดจนมาตรการ ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ เจ้าหน้าที่ศุลกากร ฝ่ายสืบสวนและปราบปราม สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 44 คนในการศึกษาจะทำการสัมภาษณ์จำนวน 20 คน

5. ระเบียบวิธีวิจัย (Methodology)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากประชากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ศุลกากรสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ กำหนดเป็นกลุ่มจำนวนทั้งสิ้น 20 คน (Quota Sampling) โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง(Purposive selection) โดยทำการเก็บข้อมูลจากหัวหน้าฝ่ายสืบสวนและปราบปราม จำนวน 1 คน หัวหน้าพลัดจำนวน 3 คนและเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ในการทำงาน มาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 16 คน

6. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ปัจจัยแวดล้อมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ประจำสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ นั้นพบว่า ด้านบุคลากรและกำลังเป็นปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด เนื่องจากมีจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน และต้องปฏิบัติหน้าที่ตลอด 24 ชั่วโมง อีกทั้ง

ขาดความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ ขาดการอบรม ในสิ่งที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานด้านนี้ ประกอบกับการทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศนั้น เจ้าหน้าที่จะต้องเดินนำหน้าผู้ต้องหาก้าวหนึ่งเสมอ หรือกล่าวง่าย ๆ ก็คือ ไม่ว่าผู้ต้องหาจะมีวิธีการซุกซ่อน หลีกเลี่ยงหรือหลบหนีเจ้าหน้าที่ด้วยวิธีใดก็ตาม เจ้าหน้าที่จะต้องรู้ให้ทันในเล่ห์เหลี่ยมและเทคนิคต่างๆ ของผู้ต้องหา และหาวิธีการป้องกันไม่ให้ผู้ต้องหาลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศได้ ดังนั้น เจ้าหน้าที่จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถของตนเองตลอดเวลา ทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาและอุปสรรคลำดับต่อมา คือ ด้านเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ในการปฏิบัติงาน มีจำนวนไม่เพียงพอและไม่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะเครื่องเอกซเรย์ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ถูกใช้งานมากที่สุด มีจำนวนน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณของกระเป๋าโดยสารในแต่ละวัน ปัญหาด้านความร่วมมือจากประชาชนก็เป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญต่อการปฏิบัติงาน เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ทราบว่าจะหากเกิดเหตุการณ์ผิดปกติขึ้นภายในสนามบิน จะต้องแจ้งหน่วยงานใด และยังไม่ทราบถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่บุคลากรประจำสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ที่มีหน้าที่โดยตรงในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ นอกจากนี้ยังพบว่าปัญหาด้านการบริหาร ก็เป็นปัญหาและอุปสรรคด้วยเช่นกัน มีการจัดสรรโยกย้ายตำแหน่งโดยไม่คำนึงถึงความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ ของเจ้าหน้าที่แต่ละคน ทำให้เกิดการสูญเสียกำลังพลที่มีความสามารถ เพราะงานด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ เป็นงานเฉพาะด้านและมีความสำคัญต่อประเทศมาก เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในด้านนี้จึงต้องมีความรู้ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์เฉพาะตัวต่างๆ ที่จำเป็น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ ก็เป็นปัญหาหนึ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะผู้ต้องหาที่ไม่ยอมสื่อสารภาษาอังกฤษกับเจ้าหน้าที่ แม้เจ้าหน้าที่จะแก้ปัญหาโดยการใช้ภาษาใบ้ แต่บางครั้งก็ทำให้เกิดความเข้าใจที่คาดเคลื่อนได้

แนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

แนวทางแก้ไขส่วนบุคคล

แนวทางที่หนึ่ง คือ เจ้าหน้าที่ควรเตรียมร่างกายให้พร้อมก่อนมาปฏิบัติงาน รักษาระเบียบวินัยในการทำงานอย่างเคร่งครัด และร่วมกันปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ กล่าวคือ

เจ้าหน้าที่ต้องเตรียมสภาพร่างกายให้พร้อมสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ 24 ชั่วโมง หากเจ้าหน้าที่ท่านใด มีโรคประจำตัว ต้องพกยาติดตัวไว้เสมอ ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับเพื่อนร่วมงานด้วยความ สามัคคี ซื่อสัตย์สุจริต ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

แนวทางที่สอง คือ เจ้าหน้าที่ควรหมั่นเพิ่มพูนความรู้และทักษะด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องใน การปฏิบัติงานอยู่เสมอ กล่าวคือ กระตือรือร้นในการเข้ารับการฝึกอบรมต่างๆเกี่ยวกับยาเสพติด หา ข้อมูลด้านยาเสพติดจากอินเทอร์เน็ต เรียนภาษาอื่นเพิ่มเติมนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ เป็นต้น

แนวทางแก้ไขสำหรับหน่วยงาน

แนวทางที่หนึ่ง คือ หน่วยงานควรเพิ่มบุคลากรและลดระยะเวลาในการปฏิบัติงานลง ตลอดจนคำนึงถึงประสิทธิภาพ ความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาโยกย้ายเป็นหลัก

แนวทางที่สอง คือ หน่วยงานควรเพิ่มเครื่องมืออุปกรณ์และเทคโนโลยีให้เพียงพอต่อ การใช้งาน รวมถึงจัดหาเทคโนโลยีใหม่ๆที่มีความทันสมัย

แนวทางที่สาม คือ หน่วยงานมีการจัดอบรม/แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ใน การปฏิบัติงานด้านยาเสพติดของหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

แนวทางที่สี่ คือ หน่วยงานควรเพิ่มการรณรงค์/ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไป ได้รับทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่บุคลากร ประจำสำนักตรวจของ ผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

7. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา (Recommendation)

จากผลการวิจัยที่ได้นำเสนอข้างต้น ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนวทางในการวางแนวทางการ แก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่บุคลากรในการปราบปรามยา เสพติด โดยพิจารณาประเด็นดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

รัฐบาล

1. มีมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ไม่เลือกปฏิบัติไม่ว่ากรณีใดๆ และ ควรเพิ่มโทษในการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศให้มีความรุนแรงมากขึ้น เพื่อป้องกันการกระทำ ผิดซ้ำ

2. เพิ่มอำนาจทางกฎหมายให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรสามารถตรวจค้นได้อย่างละเอียดเพิ่มมากขึ้น
3. กระตุ้นทุกฝ่ายทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ร่วมมือกันแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง

หน่วยงาน

1. ต้องจัดสรรกำลังพลให้เพียงพอกับการปฏิบัติงาน
2. พิจารณาถึงความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ในการพิจารณาโยกย้ายตำแหน่ง หรืออาจใช้วิธีสอบแข่งขันเพื่อให้ได้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่
3. เพิ่มจำนวนเครื่องมือและอุปกรณ์ให้มากขึ้นและมีความทันสมัยเพิ่มขึ้น
4. เพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปทราบถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ศุลกากร

หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย ศุลกากรต่างประเทศ สายการบินต่างๆ เป็นต้น ต้องร่วมมือกันและประสานงาน เพื่อป้องกันมิให้มีการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศในทุกรูปแบบ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

1. ต้องดูแล รักษาสภาพร่างกายให้พร้อมสำหรับการปฏิบัติงาน หากมีโรคประจำตัวก็ควรพักยาดูแลตัวไว้เสมอ
2. หมั่นพัฒนาความรู้ ทักษะ ของตนเองอยู่ตลอดเวลา เช่น การสังเกตท่าทาง อากัปกริยาของผู้โดยสาร การสังเกตลักษณะกระเป๋า การทดสอบสารเสพติด เป็นต้น
3. ตรวจสอบเช็คเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มอายุการใช้งานของเครื่องมือและอุปกรณ์
4. เพิ่มช่องทางการเดินทางสำหรับผู้โดยสารขาเข้าที่ไม่มีของต้องสำแดง (ช่องเขียว) และแบ่งเจ้าหน้าที่ไปควบคุม ดูแล เพื่อลดความหนาแน่นของผู้โดยสาร

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

ผู้วิจัยเห็นว่า หากจะศึกษาและพัฒนาต่อไปในหัวข้อนี้ ควรจะ

1. ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์
ติดเข้าประเทศของหน่วยงานอื่น เช่น ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ทหาร ตำรวจตระเวนชายแดน เป็นต้น
2. ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์
ติดเข้าประเทศของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ประจำด่านที่มีเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ด่านอรัญ
ประเทศ ด่านเชียงแสน ด่านแม่สอด ด่านแม่สาย ด่านสะเดา ด่านระนอง ด่านสิงขร เป็นต้น

**PROBLEM AND OBSTACLE OF DRUG CONTROL ENTERING TO THAILAND
AT THE SUVARNABHUMI AIRPORT**

ATCHAPORN NAPAIREE 5236891 SHCJ/M

M.A. (CRIMINOLOGY AND CRIMINAL JUSTICE)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SUNEK KANYAJIT, Ph.D , CHET
RATCHADAPUNNATHIKUL, Ph.D (POPULATION), THANYALAK RUJIPAK,
Ph.D (SOCIAL SCIENCE)

EXTENDED SUMMARY

1. Introduction

Drugs has become the main threat to our national security from drug epidemic that required immediate attention to stop this problem from turning into the social crisis, greatly impact the nation economy and social stability beyond recognition. Drugs situation has increased its severity from the year 2005 (Office of the Narcotics Control Board, 2010) as being seen from the increasing numbers of convicts and drug rehabilitation cases. Moreover, drugs, namely Amphetamine, Ice, Cocaine and Ketamine are continuing to enter the country, particularly Amphetamine that worsens the drug epidemic, including the arrest of cough syrup with Pseudoephedrine mixture that had been smuggled out to the production sites in the neighboring countries as to produce the concentrated amphetamines or ice. Foreign drug smugglers besides those for 3 neighboring countries, the number of Iranian, Pakistan and African drug traders entered Suvarnaphum Airport has the strong tendency to increase higher. Moreover, those who had been arrested and temporary released on bail, parole or acquitted returned to the repeat the offenses. Some drug dealers connected to those in prison but still placing drug orders through mobile phone.

Most drugs causing epidemic in the country mainly produced from the neighboring countries (Office of the Narcotics Control Board , 2010), having Amphetamine, and heroin spilling from Myanmar through the northern region at Chiangmai, Chiangrai. The production site for Marijuana is located in the northeastern region, entering the country through Nakhon Phanom, Nong Khai, and Mukdsaharn. As for the Club Drugs or those drugs widely used in the entertainment complex is mainly ecstasy, ketamine, LSD, rohypnol. In Thailand, Club Drugs are mainly ecstasy, ketamine and others, but cocaine, ice and Xanax, quite different from Club Drugs overseas that mostly entering the country through Suvarnaphum Airport.

Amount of drugs entering the country through northern region are still the heaviest volume, even with the slight decrease due to increasing drug routes in the northeastern region to avoid being apprehended by the officers. In each illegal drug transport, drugs volume increased even more with the drug movement and armed forced, whereas more drugs found entering through Suvarnaphum Airport, Samutprakan, mainly, Club Drugs such as Heroin, hashish and opium. There are 3 foreign drug dealers as follows: 1) Iranian sneak drugs into the country from Middle East 2. Pakistani brought Heroin from Afghanistan 3. African Network hired Filipino, Malaysian and African smuggled ice and cocaine into the country 4. Indian drugs dealers smuggled Ketamine from India before moving drugs to the south and Malaysia 5. Nepalese drugs dealers smuggled Hashish.

The findings indicated that drugs illegally smuggling into the country through Suvarnaphum Airport, Samutprakan province was Hashish concealing in the luggage by Nepalese travelling from Deli, India to be delivered to the foreign buyers in Thailand. Heroin smuggled into the country by Pakistani who stuffed heroin in the condom and swallowed. Some put heroin in the clear plastic and hid inside the corner of t-shirt. As for ice, the smuggling of ice has increased and mostly done by Iranian who swallowed the concealed drugs into their bodies. Ketamine powder was smuggled into the country from India to be transfer further to Malaysia to avoid the strict inspection of Malaysian officers by concealing in the plastic bag and hiding inside the inner layer of food grinder or briefcase or inside the double layers of cardboard containers for glasses. Cocaine smuggling was found among African network that used Filipino female to bring cocaine into the country from South America.

Beside, illegal drugs transporting from the neighboring countries, Myanmar, Laos PDR, Cambodia and Malaysia is still continuing and increasing its severity, mainly through Suvarnaphum Airport as being seen in the following statistical records of Suvarnaphum Airport for the budget year 2009-2011 and apprehending drug smugglers of Suvarnaphum Passenger Control Customs Bureau classified by Drug Types, Budget Year 2011.

Table 1 Statistical Records in Apprehending Drug Smugglers of Customs Department, Budget Year 2009-2011

Budget Year	Cases	Value (Baht)
2009	27	181,540,700
2010	109	729,683,700
2011	60	410,515,400
Total	196	1,321,739,800

Source: Suvarnaphum Airport Passengers Control Customs Bureau, 2011

Table 2 Statistical Records in Apprehending Drug Smugglers of Suvarnaphum Passenger Control Customs Bureau Classified by Drug Types, Budget Year 2011

Type	Cases	Volume/Grams	Value (Baht)
1. Hazardous Drugs Type Methamphetamine (ice)	28	77,382	270,837,000
2. Pseudoephedrine cough mixture	3	20,246,000 tablets	10,148,000
3. Hazardous Drugs Type 1 (Heroin)	5	9,200 tablets	27,600,000
4. Hazardous Drugs Type 5 (Hashish)	12	87,100	8,710,000
5. Substances affecting nerve system type 2 (ephedrine)	5	7,795	62,400
6. Substances affecting nerve system type 2 (Pseudoephedrine)	1	1,000	8,000

Table 2 Statistical Records in Apprehending Drug Smugglers of Suvarnaphum Passenger Control Customs Bureau Classified by Drug Types, Budget Year 2011 (cont.)

Type	Cases	Volume/Grams	Value (Baht)
7. Substances affecting nerve system type 2 (Ketamine)	3	25,800	77,400,000
8. Type 2 Drug (Cocaine)	3	5,250	15,750,000

Source: Suvarnabhumi Airport Passenger Control Customs Bureau, 2011

Such statistic indicated the increasing numbers of arresting cases among those drug smugglers entering Suvarnabhumi Airport with tremendous drug values. In the past 3 years, the arrested cases were total 196 cases with drug values over 1,300 million baht and the most smuggled drugs were Ice, followed by hashish. Earlier reports revealed the severity of drug situations, having foreigners from Asia and Africa operating the transnational crime movement and establishing network in Thailand. These people were professional criminals who familiar with concealing drugs in the certain parts of the body and the carry-on luggage to avoid being arrested by the custom officers or using the loophole during the officers' performance. Suvarnabhumi Airport passenger Control Custom Bureau had been established as the first checkpoint to prevent drugs smuggling into Thailand.

Therefore, the operation should focus on prevention instead of waiting for the solutions. In addition, the officers must be alert and ready to face the drug smuggling ring, including set up the concrete measures to eradicate drug problems because ignoring these drug problems would create huge impacts toward our society and na

The pattern of drugs smuggling into the country through Suvarnabhumi Airport has evolved rapidly with increasing volume. Moreover, Suvarnabhumi Airport located in the vast areas which aid the offenders to commit more crimes and still increasing. Therefore, the Suvarnabhumi Airport Passenger Control Customs Bureau must be ready to face changes as the main checkpoint to prevent drugs entering the country, particularly, the prevention and suppression unit. Then, the Suvarnabhumi

Airport Passenger Control Customs Bureau should set up good working system and reduce the chance of those intended to break the laws through custom control, leading to effective, efficiency and transparent performance.

The Prevention and Suppression officers of Suvarnabhumi Airport Passenger Control Customs Bureau have their significant roles to stop drugs from entering the country because they could search the passengers' carry-on luggage for suspicious items. If the drug smuggling ring could escape the officers' search at the Airport, the drugs are already been distributing in the country. One of the methods to reduce drug problems is to intercept the flow of drugs at Suvarnabhumi Airport. Then, the Prevention and Suppression officers actively and clearly plan their operations for maximum and effective results in preventing and suppressing drugs from entering the country.

Nonetheless, the officers of Suvarnabhumi Airport Passenger Control Customs Bureau are still facing the operational problem and obstacle such as shortages of personnel, workforce, out-of-date equipments and obsolete technologies, longer working hours, and public cooperation. The researcher as one of the officers of Suvarnabhumi Airport Passenger Control Customs Bureau is well aware of such problem and obstacle during the operation, which provided the incentive to find problems' solution so that the officers' could work effectively, leading to the operation goals and objectives in the prevention and suppression of drugs entering the country.

2. A Summary of Abstract

This research aimed to study problems and obstacles of the custom officers at Suvarnabhumi Airport in their efforts to eradicate drug trafficking, including the solution to problems and obstacles. Qualitative study was conducted, involving individual interview among the custom officers at the Suvarnabhumi Airport Passenger Control Customs Bureau. Samples were selected through Purposive Sampling to match problems' nature and research's objective.

The findings revealed the surrounded elements creating the following problems and obstacles for officers at Suvarnabhumi Airport: 1) shortages of personnel and workforce to perform their functions, and unusually long hours of work,

including officers' lacking skills, knowledge and experiences to carry on proper performances. 2) Inadequate numbers of tools and equipment for work whereas 3) the public unaware of the officers' direct responsibility frequently led to lacking public cooperation, meanwhile 4) the administrative problem occurred from transferring promoting or promoting unqualified officers without careful consideration of each individual skill, knowledge and competency and 5) inability to communicate in foreign languages or the apprehended suspect was unable to speak English and no translator available at the post, lastly 6) collaborating with outside and inside units under other agencies jurisdiction often caused conflicts between them.

As for guidelines to solve problems, the findings suggested solution to individual problem on the officer physical readiness to perform the work and develop strict discipline at work while carrying on their duties at full capacity, including the thirst for knowledge and eagerness to acquire additional skills related to their performances and solutions to problems. In addition, few more recommendations are made as follows: 1) increase numbers of personal and decrease hours of work. At the same time, one must account the officer's experiences, knowledge and competency when considered transferring or promoting 2) provide adequate tools and equipment with modern and updated technologies 3) Arrange trainings to share knowledge and experiences dealing with drugs between agencies and agencies involved as well as increase the language proficiency, not only English language, but also other foreign languages, 4) arrange more campaigns and public relations to inform the people about roles and duties of the custom officers at Suvarnabhumi Airport Passenger Control Customs Bureau.

3. Objective

1. To study problem and obstacle of drug control of Suvarnabhumi Airport Passenger Control Customs Bureau.
2. To find solution to problem and obstacle of drug control of Suvarnabhumi Airport Passenger Control Customs Bureau.

4. Scope of Thesis Research

This research aimed to study problem and obstacle as well as explore preventive measures to control drugs entering to the country through Qualitative Research. Total 44 custom officers of Suvarnabhumi Airport Passenger Control Customs Bureau were pre-selected for the study, but only 20 officers subjected to the interview.

5. Methodology

Data were collected among 20 customs officers of Suvarnabhumi Airport Passenger Control Customs Bureau through Quota Sampling, also engaging Purposive selection. A group of samples were comprises of a supervisor, 3 shift leaders and 16 operational officers with at least 2 years of work experiences.

6. Data Analysis

Problem and Obstacle affecting anti-drug operation

The findings from studying factors involving problem and obstacle to eradicate drug trafficking of the custom officers at the Suvarnabhumi Airport Passenger Control Customs Bureau revealed critical problem and obstacles from the shortages of manpower to handle the workload which burdened with 24 hours work. In addition, the custom officers had inadequate knowledge, expertise and training skills essential for this operation.

Moreover, in the anti-drug operation to eradicate drug trafficking, the officers must be one step ahead of the offenders. In another word, no matter how the offender tries to conceal the drug, the officer must be able to detect all his tricks and techniques. In order to stop drug from entering the country, the officers in charge must be constantly trained, to increase knowledge, skills and competency, both theories and practice to perform efficient work.

Next problem involved insufficient numbers of tool and out-of-date technology, particularly, the X-Ray machine with the most employed as compared to

the daily number of passenger luggage. In addition, the public lacking information on the airport functions caused problems to the main operation. For example, airport passengers had no idea which airport department handling emergency situations the direct responsibility of custom officers at Suvarnabhumi Airport Passenger Control Customs in prevention and suppression drug entering the country.

Furthermore, administrative problems occurred when advancing or transferring position was done regardless of candidate competency, skills and experiences, creating big loss of qualified workforce. Generally, anti-drug operation is the significant function, particularly on the national security where the officer in charge must be competent and possess necessary skills and experiences to operate effectively, including ability to communicate in foreign languages.

This problem has obstructed the officer operation, particularly when interacting with the suspects who were unable to converse in English, so most of times; the officers would communicate through the sign language, which often created misunderstanding.

Solution for Problems and Obstacles in Anti-Drug Operation

Individual Guidelines

First: The officers should be ready physically prior to performing their duties as well as follow strict rules and regulations. In another word, they must prepare themselves for 24 hours official duties. Any officers with congenital disease must carry medicine at all times as well as collaborate with workmate to work together with harmony, honesty and help each other.

Second: The officers should increase own knowledge and skills relevant to their performances. In another word, they must be eager to receive training related to drugs, or surfing internet for more information and learn other languages besides English.

Agency Guidelines

First: The agency should increase the personnel and reduce operation time as well as considering experiences and competency when transferring personnel.

Second: The agency should provide adequate modern and sophisticated equipment for the operation.

Third: The agency should arrange training for the staff as well as sharing knowledge and experience in the anti-drug with other concerned agencies.

Fourth: The agency should increase the campaign/ publicity so the public could be informed about the roles of custom officers at Suvarnabhumi Airport Passenger Control Customs Bureau.

7. Recommendation

This research combined earlier findings with the present recommendation to set up policies for solving problem and eliminating obstacle during the anti-drug operation of the Investigation and Suppression Bureau Officers as follows:

Government Policies

There should be the proactive laws with non-discrimination practice, as well as increase penalties for smuggling drugs into the country as to prevent the repeated offenses.

Increase the custom officers' legal authority so they could search the suspected passengers more thoroughly.

Motivate all concerned agencies to collaborate in eradicate drug problems seriously.

Agencies Policies

Allocate sufficient workforce to meet the workload.

When it comes to considering promotion or transferring position, one must take a person competency, skills and experiences or use the competitive examination to select qualified officers suitable for performance.

Increase and up-dated equipments

Increase public relations and inform the public on the responsibility of custom officers.

Other agencies such as Immigration Division, Office of the Narcotics Control Board, Airports of Thailand Public Company Limited, International Custom, and other airlines must collaborate to prevent drugs entering the country in every channel.

Practical Guidelines

Officers should have regular physical check-up ready for immediate performance. Any officers with congenital disease must carry medicine at all times.

The officers must constantly improve knowledge and skills such as observing passengers gestures and behaviors, suspicious arriving luggage and test drug substances.

Operation instruments and equipments must be checked regularly to increase the equipment lifetime.

More Suvarnabhumi Airport Terminal Check should be added to make it convenience for the passengers without articles to declare (green lane), also increased the control officers to reduce the density of airport passengers.

Recommendation for Further Researches

This research recommends the following actions:

1. Study problem and obstacle during the anti-drug smuggling from other agencies such as Immigration Bureau, Military Unit and Border Patrol Police.

2. Study problem and obstacle during the anti-drug smuggling from other agencies such as

Immigration Bureau, Military Unit and Border Patrol Police at Aranyaprathet Customs

House, Chiang Saen Customs House, Maesot Customs House, Maesai Customs House,

Sadao Customs House, Ranong Customs House, Singkhon Customs House.

บรรณานุกรม

- กฤติยา ชัยฤทธิ์ (2554). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการกระทำผิดของผู้ต้องขังหญิงในคดียาเสพติดที่มีโทษสูง:ศึกษาศึกษากรณีทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา.วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ก้องศักดิ์ สงวนเขียว (2542).ปัญหาและอุปสรรคในการสืบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด :ศึกษาเฉพาะกองบังคับการตำรวจปราบปรามยาเสพติด 1 กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด.วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กานต์ ธรรมเกษม(2540).ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการกองปราบปราม.วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- การุณย์ บัวเฟื่อน(2545).เครือข่ายยาบ้าในสังคมไทย ศึกษาจากประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติด.วิทยานิพนธ์ดุฎิบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กิตติพงษ์ คีรีรักษ์(2551).ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่อการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติของไทย.วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(การบริหารงานยุติธรรม) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จักรกริช หมอประกอบ (2547).ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการในศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร.วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จำรักษ์ ไวกยาชีวะ (2552).การบริหารปัจจัยเสี่ยงต่อการควบคุมทางศุลกากรของสำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ.วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิตรา ลั่นหลาม (2541).ประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามผู้ค้ายาบ้า : ศึกษากรณีการเปลี่ยนประเภทจากวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท เป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- เชษฐา โปนทอง (2547). ปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจป้องกันและปราบปรามกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมบนสะพานลอย : ศึกษาเฉพาะกรณีศึกษา กองบังคับการตำรวจนครบาล 2. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารงานยุติธรรม) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐชัย สุจิตามานนท์ (2546). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดของผู้ต้องขังคดีจำหน่ายยาเสพติด : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารงานยุติธรรม) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน (2554). ทฤษฎีอาชญาวิทยา. กรุงเทพมหานคร: หินทรายการพิมพ์.
- ไทรรัตน์เพ็ญ (2550). ปัจจัยด้านภูมิหลังทางสังคมที่มีผลต่อการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (เมทแอมเฟตามีน): ศึกษาเฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน กองบังคับการตำรวจนครบาล 9. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยา การบริหารงานยุติธรรมและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทนงศักดิ์ ธนกาญจน์ (2533). ปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนในเขต กองบัญชาการตำรวจนครบาล. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยา การบริหารงานยุติธรรมและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทუნเดชคุณ มาก (2545). ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนในการสอบปากคำคดีเด็กตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยา การบริหารงานยุติธรรมและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นวลจันทร์ ทศนชัยกุล (2529). การกระทำผิดของหญิง. รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิमित ชิตเจริญ (2544). ทศนะของตำรวจปราบปรามยาเสพติดต่อปัจจัยบริหารที่มีผลต่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2526). การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม: หลักทฤษฎีและมาตรการ. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์
- ภูวเดชศรีสุข (2548). ปัญหาและอุปสรรคในการสืบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด : ศึกษาเฉพาะ กองบังคับการตำรวจนครบาล 7 สังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารงานยุติธรรม) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- เกา สารสิน (2522). เอกสารวิจัยส่วนบุคคลในลักษณะวิชาสังคมจิตวิทยาเรื่อง ปัญหาการควบคุมยาเสพติดในประเทศไทยการศึกษาเฉพาะกรณีถึงมาตรการและยุทธศาสตร์เพื่อความมั่นคงของชาติ.กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์รามคำแหง
- ลำดวน ไพพรอังกูร(2546).ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ส.ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(การบริหารงานยุติธรรม) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมบัติ นาแถมพลอย(2545).การกระทำผิดกับการประทุพผิตนไม่สมควรของเด็กและเยาวชน :กรณีศึกษาการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา.วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สาวิตรี ไพฑูรย์ (2533). ปัจจัยที่นำมาสู่การกระทำผิดซ้ำของสตรี.วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2553). สถานการณ์ปัญหาเสพติดและแนวโน้มของปัญหา.[ออนไลน์]สืบค้นวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2556 เข้าถึงจาก <http://nctc.oncb.go.th/new/images/stories/article/suj53new.pdf>.
- สุนทรมาลาเวช (2548).ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาบ้าของเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 9.วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุรชัย ควรเดชะคุปต์(2532).ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่สืบสวนจับกุมของเจ้าหน้าที่สืบสวนชั้นประทวนในสถานีตำรวจนครบาล.วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์

**เรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้า
ประเทศของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ประจำสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ**

ส่วนที่ 1 ประสพการณ์ของผู้ให้ข้อมูล

1. ชื่อ – สกุล..... อายุ.....ปี เพศ.....
2. คุณวุฒิ
3. ตำแหน่ง.....
4. อายุราชการ.....ปี ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.....ปี
5. ความสามารถทางด้านภาษาต่างประเทศ
1).....2).....3).....
6. การฝึกอบรมด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
1)
2)
3)
4)

**ส่วนที่ 2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการป้องกันและปราบปรามยา
เสพติด**

1. ท่านคิดว่าปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านต่างๆดังต่อไปนี้ เป็นปัญหาและอุปสรรคในการ
ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของท่านหรือไม่ อย่างไร

- ด้านบุคลากร/กำลังพล

.....
.....
.....

- ด้านงบประมาณ

.....

.....

.....

- ด้านกฎหมาย กฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

- ด้านการบริหารงาน

.....

.....

.....

- ด้านความร่วมมือจากประชาชน

.....

.....

.....

- ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายนอกและภายใน

.....

.....

.....

- ด้านการทุจริตของเจ้าหน้าที่

.....

.....

.....

- ด้านเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

.....

.....

.....

- ด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ

.....
.....
.....

ส่วนที่ 3 แนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

1. ท่านมีวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

2. ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่านควรมีการปรับปรุง แก้ไขนโยบายการบริหารงานอย่างไรบ้าง เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีประสิทธิภาพมากขึ้น

.....
.....
.....
.....
.....

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

1. ท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก ข

COA.No.2012/135.0404

Documentary Proof of The Committee for Research Ethics (Social Sciences)

Title of Project: Problem and Obstacle of Drug Control Entering to Thailand at the Suvarnabhumi Airport Passenger Processing Customs Bureau
(Thesis of Master Degree)

Principal Investigator: Miss Atchaporn Napairee

Name of Institution: Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University

Approval includes:

- 1) MU-SSIRB Submission form version received date 9 March 2012
- 2) Participant Information sheet version date 9 March 2012
- 3) Informed Consent form version date 9 March 2012
- 4) Interview Guideline version received date 9 March 2012

The Committee for Research Ethics (Social Sciences) is in full compliance with International Guidelines of Human Research Protection such as Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guidelines and the International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP)

Date of Approval: 4 April 2012
Date of Expiration: 3 April 2013

Signature of Chairman:.....
(Emeritus Professor Santhat Sermsri)

Signature of Head of the Institute:.....
(Assoc. Prof. Dr.Wariya Chinwanno)
Dean of Faculty of Social Sciences and Humanities

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล

นางสาวอรุณพร ฌ ไพรี

วัน เดือน ปีเกิด

18 มีนาคม 2528

สถานที่เกิด

จังหวัดพัทลุง

วุฒิการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2547-2550

รัฐศาสตรบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2552-2555

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (อาชีวศึกษาและ

งานยุติธรรม)

ที่อยู่

165 ซอยประชาอุทิศ 72 ถนนประชาอุทิศ

แขวงทุ่งครุ เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร 10140